PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XIX. Št. 6 (5381) | TRST, torek 8. januarja 1963

PRED KOMPROMISNO REŠITVIJO GLEDE ENEL IN DEŽELNIH ZAKONOV

Danes odločilen sestanek štirih tajnikov

Izvršni odbor CGIL proti višanju stanarin

Včeraj so se sestali Fanfani, Moro, Saragat, Nenni in De Martino - Jutri se sestane vodstvo PSI, pojutrišnjem pa centralni odbor - 11. in 12. t. m. vsedržavna stavka zdravnikov

Fašisti organizirajo za nedeljo izzivalno zborovanje v Arezzu

RIM, 7. — Predsednik vlade Fanfani in politični tajnik KD Moro sta se danes sestala v Camillucci s tajnikom PSDI Saragatom, pozneje pa sta se razgovarjala tudi z Nennijem in z De Martinom. Razgovori so v zvezi z jutrišnjim sestankom med tajniki strank, ki neposredno in posredno podpirajo vlado levega centra, in na katerem bo padla dokončna odločitev glede deželnih zakonov in imenovanja predsednika ENEL.

Danes se je sestalo vodstvo PSDI, kateremu je Saragat poročal o razgovorih, ki jih je imel s Fanfanijem, Morom, Nennijem in Realejem. V sporočilu o tej seji je rečeno, da se je vodstvo soglasno sporazumelo glede zadržanja delegacije PSDI na jutrišnjem sestanku med predstavniki vladne večine.

V nasprotju s stanjem v preteklih tednih, prevladuje sedaj mnenje, da jutrišnji sestanek med predstavniki vladne večine ne bo prinesel nobenega presenečenja in da bo v bistvu le formalnega značaja, ker so baje že dosegli sporazum glede spornih vprašanj: kar zadeva ENEL, bodo predsedstvo nacionalizirane električne industrije poverili Morovemu kandidatu Di Cagnu, socialisti pa bodo baje prevzeli eno od glavnih direkcij te ustanove, hkrati z ustreznim številom mest v upravnem svetu; kar zadeva deželno ureditev (tak je namreč predlog socialdemokratov in republikancev), se bodo baje obvezali, da bodo — do konca sedanje zakonodajne dobe — odobrili le finančni zakon, druge štiri zakone, vštevši volilni zakon, pa takoj na začetku nove zakonodajne dobe po splošnih volitvah.

Po sestanku političnih tajnikov strank vladne večine se bo v sredo sestalo vodstvo PSI, kateremu bo Nenni poročal o rezultatih tega sestanka, hkrati pa bo vodstvo stranke pripravilo predloge, ki jih bodo predložili centralnemu odboru v odobritev. Centralni odbor PSI se bo sestal v četrtek. V primeru sporazuma med strankami vladne večine (o čemer so danes vsi prepričani), bo levica PSI sprožila napad na vodstvo stranke, vendar pa spričo odnosov sil med večino in manjšino ta ofenziva ne more roditi uspeha.

Proti koncu tedna se bo sestalo vodstvo KD, za nedeljo pa je sklicana seja vodstva PRI.

Uradni list je danes objavil zakon št. 1745 od 29. decembra 1962, ki uvaja akontacijo davka na dividende delniških družb in spremembe v režimu obveznega polmenskega značaja delnic. Ta zakon je stopil v veljavo s 1. januarjem letos.

Izvršni odbor CGIL je proučil položaj, ki je nastal spričo nenehnega naraščanja najemnin, zlasti v glavnih mestih pokrajin in v večjih mestih, kar ima za posledico prav toliksno zmanjšanje mezd in plač. Omenjeni odbor predlaga, da se čimprej izda zakon, na podlagi katerega bodo pokrajinske in občinske komisije, ki jih je treba imenovati, določale višino najemnin; hkrati je treba uveljaviti v razširjenem tolmačenju zakon št. 167 od 18. aprila lani, na osnovi katerega morejo pokrajine in občine razlaščati zemljišča za zidanje ljudskih stanovanj. Končno je treba po mnenju izvršilnega odbora CGIL čimprej odobriti v parlamentu urbanistični zakonski osnutek, ki da je vsekakor pozitiven tudi kljub pomanjkljivostim, kakor je n. pr. to, da ne nakaže finančnih virov za novo urbanistično politiko, medtem ko predvideva določila o deželnem načrtovanju še pred uveljavljenjem deželne ureditve.

11. in 12. t.m. bo vsedržavna stavka zdravnikov vseh kategorij; judtri ob 17. uri bodo na tiskovni konkolektivne delovne pogodbe; delavferenci obrazložili razloge, ki silijo zdravnike, da so proglasili stavko. 16., 17., 18. in 19. t.m. pa bodo stavkali nameščenci ustanove za socialno zavarovanje uradnikov v javnopravnih ustanovah, ker je — v nasprotju z izboljšanjem plač nameščencev INPS, INAM in INAL, ki je stopilo takoj v veljavo — celotno izboljšanje plač zgoraj omenjenih uradnikov predvideno šele s plačo v juliju 1965.

Med sredo 9. in soboto 19. t.m. bodo stavkali 72 ur delavci v industriji papirja, ker so se razbila pogajanja za obnovo vsedržavne ci zahtevajo znižanje delovnega urnika, povišanje mezd, več počitnic in večjo odpravnino, pogajanja glede proizvodnih nagrad in tarif za akordno delo.

Jutrišnja številka glasila PSDI «La Giustizia» objavlja članek svojega glavnega urednika Pellicanija, v katerem zatrjuje med drugim, da je napeto ozračje med KD in PSI nastalo v glavnem iz volilnih razlogov, ker se KD boji, da ne bi izgubila preveč volivcev na svoji desnici, PSI pa na svoji levici: odtod težnja po začasni prekinitvi sedanjega političnega eksperimenta. Toda če bi prišlo do tega, je Pellicani mnenja, da bi to koristilo izključno KPI, ki bi v takem primeru mogla z lahkoto dokazati, da je brez nje nemogoče uveljaviti v Italiji socialno politiko.

Deželno tajništvo CGIL v Toscani poziva oblasti, naj prepovedo meddeželno zborovanje MSI, ki je napovedano za 13. t.m. v Arezzu, ker bi pomenilo «hudo žalitev demokratičnih in protifašističnih čustev prebivalstva Toscane».

DANES

Danes se končno sestanejo štirje tajniki strank levega centra, da bi rešili tista sporna vprašanja, ki predstavljajo oviro za nadaljnji obstoj sedanje vlade in da na ta način preprečijo krizo, ki jo že toliko časa desničarji z velikim veseljem napovedujejo. Iz poročil o številnih stikih med omenjenimi tajniki in Fanfanijem v zadnjih dneh sledi, da so se že dogovorili o kompromisni rešitvi in da bodo danes ta dogovor le še formalno potrdili.

Moskovska «Pravda» je objavila včeraj članek, ki ga je oddajal moskovski radio z nevsakdanjo pripombo, da je ogromne važnosti. V članku se še bolj odločno kot doslej ponavljajo kritike albanskih in kitajskih voditeljev, nato pa navaja članek pet temeljnih načel borbe proti imperializmu: 1. Okrepiti socialistično družbo in gospodarstvo. 2. Voditi miroljubno zunanjo politiko. 3. Ostati budni pred imperializmom in nenehno opazovati njegovo politiko. 4. Utrditi prijateljstvo z državami Azije, Afrike in Latinske Amerike. 5. Prispevati k okrepitvi strnjenosti delavskega razreda v kapitalističnih državah.

V Katangi kaže, da Angležem, Belgijcem in Američanom ne bo — kljub najnovejšim poskusom — uspelo Combeja vnovič rešiti. U Tant je ponovno poudaril, da se z njim ne misli pogajati, ker je prostovoljno zapustil glavno mesto Katange, njegov namestnik Bunche pa je v Elisabethvillu včeraj prav tako izjavil: «S Combejem se nimam o kaj meniti, in dodal, da bodo čete OZN napredovale proti Kolveziju «ob primernem trenutku». Predsednik kongoške vlade Adula pa je objavil včeraj načrt v šestih točkah za prevzem oblasti v Katangi in to oblast je kongoška vlada včeraj že začela prevzemati z izmenjavo katanškega denarja v kongoškega in z izvajanjem kongoške zakonodaje o zunanji trgovini.

V Peruju je vojaški odbor dal zapreti doslej 800 naprednih političnih prvakov in napovedal nov val aretacij tako imenovanih «komunističnih agentov», a volitve je najavil za 9. junija, «če ne bodo odložene za nekaj mesecev zaradi višje sile». — Tudi policija na Tajskem je včeraj sporočila, da je odkrila «protivladno zaroto, ki so jo pripravljali filokomunistični elementi», in je aretirala 50 oseb.

Glede kubanske krize je ameriški delegat pri OZN Stevenson sporočil, da se bodo pogajanja s ZSSR v okviru OZN danes zaključila. Po drugi strani pa se je zvedelo, da ta pogajanja niso imela pričakovanega uspeha, ker ZDA še nadalje vztrajajo pri inspekcijah na Kubi in odklanjajo vsako zagotovilo, da otoka ne bodo napadle.

V zvezi s kitajsko-indijskim sporom je predsednik indonezijske vlade izjavil, da je bilo posredovanje v Pekingu v imenu šestih držav konference v Colombu «zelo zadovoljivo». Čuenlaj pa je izrazil priznanje naporom šestih držav in dejal, da se je predsednica cejlonske vlade Bandaranajke ugodno izrazila o kitajskem umiku. Sedaj je na vrsti odgovor Nehruja.

Tajnik OZN U Tant je znova poudaril da se ne misli pogajati s Čombejem

Bunche je izjavil, da bodo čete OZN napredovale proti Kolveziju «ob primernem trenutku» - Osrednja kongoška vlada je začela izvajati svojo zakonodajo tudi v Katangi

NEW YORK, 7. — Predstavnik Združenih narodov je danes izjavil, da tajnik U Tant potrjuje, da se ne misli pogajati s Čombejem, ki je skupno s svojimi ministri prostovoljno zapustil svojo prestolnico, ko Združeni narodi niso imeli v načrtu nobenih ukrepov proti njemu. S tem je zapustil svoje upravne odgovornosti. Posledice tega njegovega dejanja tajnik OZN sedaj skrbno proučuje.

Predstavnik je nato izjavil, da OZN ne bo štedila z napori, da se prepreči, da bi Combe ali kdor koli izvajal politiko «požgane dežele», in je dodal, da U Tant znova poudarja svoje stališče, ki ga je obrazložil 2. januarja, to je da ne skuša obnoviti pogajanj v zvezi s Katango, ker je sedaj za pogajanja prepozno.

U Tantov predstavnik Ralph Bunche je prišel včeraj v Elisabethville. Tudi on je izjavil, da se ne namerava sestati s Combejem. Pripomnil je: «S Combejem se nimam kaj meniti. Semkaj sem prišel, da bi se razgovarjal s funkcionarji OZN».

V Leopoldvillu pa je predsednik kongoške vlade Adula objavil danes načrt v šestih točkah v zvezi s Katango. Te so: 1. Posebna delegacija, ki jo bo vodil glavni tajnik za javne urade Francois Kalala, bo začasno upravljala katanško pokrajino. Katanško osebje in tudi svetovalci bodo obdržali svoje sedanje funkcije. 2. Katanški žandarji, ki se bodo pridružili kongoškim oboroženim silam pred datumom, ki ga bo določilo ministrstvo za obrambo, bodo obdržali svoje sedanje čine. 3. Odslej se bo v Katangi in v vseh drugih pokrajinah izvajala kongoška zakonodaja o izmenjavi in zunanji trgovini. 4. Kongoški denarni svet, ki mu pomaga OZN, bo moral imenovati ravnatelja za nadzorovanje katanške banke. Proti sedanjemu osebju banke ne bodo sprejeli nobenega ukrepa. 5. Katanški denar bo odtegnjen iz prometa in ga bodo zamenjali s kongoškim denarjem. Kdor ima katanške franke, ne bo utrpel pri izmenjavi nobene izgube. 6. Vlada bo zahtevala od Mednarodnega denarnega sklada, naj pošlje skupino strokovnjakov, ki bi pomagali denarnemu svetu pri njegovem delu.

Adula je podpisal že danes uradne dokumente, na podlagi katerih prevzema osrednja vlada začasno upravo nad Južno Katango in začenja že danes izvajati zakone o izmenjavi in carini na podlagi omenjenega načrta. Že od danes začenja veljati kongoški denar v Katangi.

Sile OZN pa so medtem zasedle Kaniano na meji s pokrajino Kasai. Krajevni elementi sodelujejo z OZN. Edino važno središče, ki ga niso še zasedle čete OZN, je Kolvezi, kjer se je Combe danes razgovarjal s svojimi vojaškimi voditelji o bodoči gverilski dejavnosti. Britansko zunanje ministrstvo je danes javilo, da ni v stiku s Combejem, kateremu pa je ponovilo poziv, naj se takoj vrne v Elisabethville.

Kar se tiče nadaljnjih vojaških akcij OZN, ni še nič znanega. U Tantov pomočnik Bunche je obiskal danes nekatere krajev v Katangi v spremstvu glavnih voditeljev OZN v Kongu. V Kipušiju je Bunche izjavil, da namerava OZN poudariti kot temeljno načelo svobodo premikov po vsem Kongu. Dodal je, da bodo sile OZN napredovale proti Kolveziju «ob primernem trenutku». Glede morebitnega povratka Combeja v Elisabethville je Bunche izjavil, da se OZN ne namerava vmešavati v politično dejavnost v deželi».

U TANT

Adenauer in bivši minister Strauss slikana na Adenauerjev 87. rojstni dan

Končana pogajanja o Kubi brez vsake obveznosti ZDA

Skupno pismo ZDA in SZ U Tantu - Kubanska vlada ugotavlja, da pogajanja niso pripeljala do dejanskega sporazuma, ki naj bi stalno jamčil mir na karibskem področju

NEW YORK, 7. — Vladi ZDA in SZ sta poslali glavnemu tajniku OZN U Tantu skupno pismo, v katerem izjavljata, da stopnja sporazuma, ki sta ga dosegli za rešitev kubanske krize, dopušča, da ni več potrebno, da zadevo obravnava Varnostni svet OZN. V pismu se obe vladi zahvaljujeta U Tantu za podporo v omenjeni krizi in izražata željo, da bodo ukrepi, ki so jih sprejeli za preprečitev vojne, pripeljali do ureditve drugih sporov.

Kubanski delegat Carlos Lechuga je poslal zvečer U Tantu ločeno izjavo Fidela Castra na štirih straneh.

V skupnem pismu U Tantu ameriški delegat Stevenson in sovjetski delegat Kuznjecov v glavnem poudarjata, da je kubanska kriza končana, kar se tiče odnosov med ZDA in SZ v tej zadevi. Pismo ugotavlja, da vsa vprašanja, ki so nastala s to krizo, niso bila rešena, toda dodaja, da stopnja, do katere je bilo moč uveljaviti sporazume, omogoča, da Varnostnemu svetu ni treba več obravnavati zadeve. Pismo ne omenja nerešenih vprašanj in ne govori o možnosti nadaljevanja pogajanj med ZDA in SZ.

Kubanska vlada poudarja v svojem pismu U Tantu, da pogajanja niso pripeljala do sporazumov, ki bi bili sprejemljivi za Kubo. «ZDA se niti zdaleč niso odpovedale svoji napadalni in interventistični politiki do Kube, temveč so ostale na stališču sile, ki so ga bile zavzele ob očitni kršitvi načel mednarodnega prava.»

Kubanska izjava poudarja, da ameriško-sovjetski dogovor ni prinesel «dejanskega sporazuma, ki naj bi stalno jamčil mir na karibskem področju in odpravil sedanjo napetost». Kuba zavrača vsak sporazum, ki ne bi vključeval petih točk Fidela Castra od 28. oktobra lani, od katerih je najvažnejša tista točka, s katero bi se ZDA odpovedale svojemu vojaškemu oporišču v Guantanamu.

Kubanska vlada poudarja tudi, da dejstvo, da ZDA še vedno povezujejo obveznost, da ne bodo napadle Kube, inšpekcijam na kubanskem ozemlju, predstavlja «odvratno nesramnost». Kuba se ne odpoveduje svoji pravici, sprejeti vse ukrepe, ki so potrebni za primer imperialističnega napada, in tudi se ne odpoveduje orožju, ki ga bo sama izbrala.

Ameriški delegat Stevenson je danes poročal na seji sveta Organizacije ameriških držav. Sporočil je, da se bodo pogajanja med ZDA in SZ v okviru OZN zaključila jutri.

V poučenih krogih pravijo, da je Stevenson sporočil, da je ameriška vlada sklenila znova predložiti zadevo Organizaciji ameriških držav, da bi proučila «ukrepe za kolektivno akcijo, ki bi jo lahko sprejeli».

Odkrita zarota v Tailandiji

BANGKOK, 7. — Tajska policija je danes javila, da je odkrila

Moskovska «Pravda» ostro kritizira kitajske in albanske voditelje

MOSKVA, 7. — Moskovski list «Pravda» objavlja danes dolg uvodnik, v katerem ostro napada razna stališča dogmatikov v komunističnem gibanju. List poudarja, da je človeštvo danes pred eno najvažnejših etap svoje zgodovine, in pravi, da dogodki v lanskem letu dokazujejo, da je socializem danes iztrgal pobudo staremu kapitalističnemu svetu.

Člankar ugotavlja zatem velik uspeh sovjetske zunanje politike v zvezi s Kubo in odstranitev nevarnosti jedrske vojne ter poudarja važnost sovjetske politike miroljubnega sožitja in omenja, da je glavna naloga komunistov ostati zvesti leninističnim načelom in varovati enotnost.

«Obsojanja vredno je, nadaljuje člankar, da so se v mednarodnem komunističnem gibanju razširile ideje, ki niso v skladu z marksistično-leninistično tezo in ki prispevajo k ošibitvi strnjenosti bratskih partij; voditelji albanske delavske stranke so sedaj glasniki teh dogmatičnih in secesionističnih idej.» List omenja opozicijo kitajske delegacije na 22. kongresu KP SZ in na kongresih «bratskih partij» proti vsaki javni kritiki politične linije albanskih voditeljev, in pravi, da tako stališče pomeni braniti tiste, ki vodijo borbo proti enotnosti komunističnega gibanja.

Nato omenja, da so se Albanci na sestanku predstavnikov komunističnih strank v Moskvi izrekli proti politiki miroljubnega sožitja, in napada albanske voditelje. List pravi, da so albanski voditelji ob kubanski krizi «hladno dopustili idejo, da se svet pahne v najbolj strahotno vojno». «Ti voditelji, dodaja «Pravda», so skušali hujskati ZDA in Sovjetsko zvezo druge proti drugim.»

«S tem, da zavračajo možnost pridobitve oblasti z mirnimi sredstvi, nadaljuje «Pravda», so albanski voditelji izven življenja in se ne zavedajo zaleta delavskega razreda ter napreduka v njegovi organizaciji. Ti voditelji odrekajo važnost vpliva socialističnega sistema na mednarodni revolucionarni napredek in ovirajo napredovanje tega vpliva.»

List pravi zatem: «Revolucionarna teorija se mora omejiti na orientiranje proletariata, kar se tiče oblik in metod borbe v tej ali oni državi. Toda naloga proletariata samega in krajevne komunistične stranke kot njegove voditeljice je, da izbira med različnimi metodami v skladu z obstoječim položajem. Zgrešeno je misliti, da si je moč enkrat za vselej izmisliti revolucionarni recept in ga vsiliti vsem bratskim partijam.» Pri tem jemlje za zgled države, ki so nedavno pridobile svojo neodvisnost in ki «sestavljajo važen sklep v verigi na področju miru», ter dodaja: «Gre za okrepitev in raztegnitev področja, za podpiranje naprednih sil in za navezavo prijateljskih odnosov z njimi. Zgrešeno bi bilo, če bi skušali vsiliti temu področju našega sveta, ki ima zelo svojevrstne značilnosti, revolucionarna načela, ki bi temeljila na osnutku, ki je sedaj izven rabe.»

«Pravda» omenja nato načela, ki so jih sprejeli na konferenci, ki je leta 1960 opredelila odnose med partijami, in obsoja vsako secesionistično dejavnost v mednarodnem komunističnem gibanju, zlasti pa ustanavljanje «manjšin». «Pravda» omenja še posebej ukrepe, ki jih je sprejela Sovjetska zveza, da popravi, «kar je bilo zgrešenega in škodljivega v odnosih med komunističnima partijama ZSSR in Jugoslavije». «Tisti, ki pravijo, da je bil v Jugoslaviji vzpostavljen kapitalizem in da prevzemajo novi buržuji vodilne položaje, dodaja list, širijo laži in odklanjajo objektivno analizo.»

Uvodnik «Pravde» poudarja, da so mednarodne sile reakcije kaj kmalu razumele koristi, ki bi jih mogle imeti zaradi stališča albanskih voditeljev in so z velikim veseljem pozdravile novo secesionistično politiko, ki jo vodi albanska delavska stranka. «Tiranski voditelji, dodaja list, so zavrnili predloge za izmenjavo mnenj z drugimi komunističnimi strankami v kraju, ki bi ga oni izbrali, in ob primernem trenutku, ki jim jih je postavil centralni komite KP SZ 13. avgusta 1960.»

Nato omenja list besede Hruščova na 22. kongresu KP SZ: «Strinjamo se z zaskrbljenostjo naših prijateljev Kitajcev in odobravamo njihovo skrb za okrepitev enotnosti. Kitajska komunistična stranka je stranka, ki je v najboljšem položaju, da bi prispevala k normalizaciji naših odnosov z albansko delavsko stranko».

«Na žalost, nadaljuje list, namesto da bi se izboljšal, se je položaj še dalje poslabšal, in albanski voditelji javno nadaljujejo razkol z mednarodnim komunističnim gibanjem.»

Uvodnik «Pravde» poudarja dalje, da marksisti-leninisti ne morejo sprejeti zanikanja izjav in sklepov, ki so jih splošno sprejele komunistične stranke, in dodaja: «Ne gre za abstraktno diskusijo, temveč za načela temeljne važnosti: ideja miroljubnega sožitja daje našemu gibanju znatno privlačno moč in pridobiva za naše stvar ljudske množice. Teza sektašev in dogmatikov, ki se jim zdi nemogoče uvesti socializem brez vojne, pomeni pomanjkanje zaupanja v moč in v končno zmago socializma. Edini njihov rezultat je, da prispevajo k oddaljevanju narodov v kapitalističnih državah od mednarodnega komunističnega gibanja.»

List ugotavlja nato, da Hodža ne verjame, da je miroljubno sožitje v skladu s splošno linijo zunanje politike socialističnih držav, in dodaja: «Kakšna je torej ta splošna linija? Ali pomeni vojno? Toda v tem primeru se ne bi na noben način razlikovala od teze imperialističnih krogov, ki so naklonjeni avanturam. Če se imperialisti sedaj ne upajo več odkrito postaviti proti miroljubnemu sožitju, morejo to toliko manj storiti dogmatiki.»

Uvodnik komentira trditve dogmatikov, češ da je imperializem papirnat tiger, in poudarja, da kar se tiče borbe proti imperializmu, ki jo razglašajo dogmatiki, se ta zreducira izključno na bobnajoče zmerjanje in žalitve. «Pravda» obrazložuje zatem temeljna načela prave borbe proti imperializmu: 1. Okrepiti socialistično družbo in gospodarstvo. 2. Voditi miroljubno zunanjo politiko. 3. Ostati budni pred imperializmom in nenehno opozarjati na njegovo politiko. 4. Utrditi prijateljstvo z državami Azije, Afrike in Latinske Amerike. 5. Prispevati k okrepitvi strnjenosti delavskega razreda v kapitalističnih državah.

«Pravda» omenja s tem v zvezi vlogo Sovjetske zveze in socialističnih držav med napadom na Suez, med spopadi v Formoški ožini, v zvezi z Alžirijo, Laosom, Zahodno Novo Gvinejo in v indijsko-portugalskem sporu, kakor tudi v borbi afriških narodov za neodvisnost ter dejavnost sovjetskih predstavnikov na zasedanjih glavnih mednarodnih organizmov.

Na koncu poudarja uvodnik, da komunistične stranke imajo že preizkušeno metodo za reševanje spornih vprašanj, in ki je v kolektivnih diskusijah, ter dodaja, da je KP SZ vedno podpirala to metodo. «Komunistična stranka SZ, zaključuje list, je globoko prepričana, da kolektivna diskusija o vseh važnih vprašanjih modernega razvoja omogoča zagotovitev strnjenosti mednarodnega političnega gibanja.»

Moskovski radio, ki je oddajal celotno besedilo članka, je pozneje dodal: «Vsak sovjetski državljan in vsak prijatelj naše dežele v tujini bi moral želo skrbno prebrati ta članek, ker je ogromne važnosti.»

V Braziliji bo obnovljen predsedniški režim

RIO DE JANEIRO, 7. — Delni rezultati današnjega referenduma v Braziliji kažejo, da vodijo pristaši ponovne uvedbe predsedniškega režima z 1.700.000 proti 300 tisoč glasovom. Popolni izidi bodo morda znani čez dva dni.

Stoodstotno povečanje izvoza električne energije iz FLRJ

BEOGRAD, 76. — Združena elektrogospodarska podjetja Jugoslavije so proizvedla lani nad 10 milijard kWh električne energije, kar je skoro za 1,2 milijarde kWh več kot leta 1961. Od te proizvodnje je bilo izvoženo 240 milijonov kWh, oziroma za 100 odstotkov več kot leta 1961, in sicer v Avstrijo, Bolgarijo, Italijo in Madžarsko. K temu uspehu jugoslovanskih elektrarn so največ prispevale slovenske elektrarne, ki so lani dosegle ne le rekordno proizvodnjo 1,3 milijarde kWh, temveč dosegle tudi rekorden izvoz 112 milijonov kWh, in sicer 74,5 milijona v Avstrijo in 37,5 milijonov kWh v Italijo. Zaradi boljšega povezovanja jugoslovanske energetske mreže z Italijo in Avstrijo se predvideva rekonstrukcija daljnovoda Divača-Opčine od 110 kilovoltov na 220 kilovoltov in zgraditev novega daljnovoda Soštanj-Dravograd.

Nad 800 aretiranih v Peruju

LIMA, 7. — Po neuradnih podatkih so v Peruju zaprli nad 800 političnih osebnosti, ki pripadajo naprednim strankam. Policija je zaplenila tudi več revij in dnevnik «La Tribuna». Vsi časopisi protestirajo danes zaradi zakona o tisku. Časopisi, radijske in televizijske postaje v Limi so dobili ukaz vlade, da morajo objavljati celotne tekste vseh sporočil vladajočega vojaškega odbora.

Predsednik vojaškega odbora general Godoy je izjavil, da bo ukinitev ustavnih jamstev trajala trideset dni, in da bodo splošne volitve 9. junija, «razen ce ne bodo zaradi višje sile odložene za nekaj mesecev.

Minister general German Pagador Blondet je izjavil, da predvideva nov val aretacij «komuničnih agentov».

Govori se o možnosti 48-urne splošne stavke iz protesta proti ukinitvi ustavnih svoboščin. V političnih krogih ne izključujejo možnosti, da stranka «APRA» sklene politično zavezništvo z vlado za prihodnje volitve. Govori se tudi o možnosti, da se voditelj te stranke Haya De la Tore vrne v Peru, da bi kandidiral za predsednika republike.

Italijanski kovinarji na obisku v Jugoslaviji

BEOGRAD, 7. — Kot gost centralnega odbora sindikatov rudarjev, kovinarjev in kemikov Jugoslavije je v Jugoslaviji delegacija rudarjev Italije, ki jo vodi član tajništva tega sindikata Angelo Crisman. Med desetdnevnim bivanjem v Jugoslaviji bodo italijanski gostje obiskali rudnike Brezo, Kakanj in Velenje, kjer se bodo seznanili s sistemom delavskega samoupravljanja. Zastopniki italijanskega sindikata rudarjev se bodo prav tako razgovarjali z jugoslovanskimi sindikalnimi funkcionarji o bodočem sodelovanju. Delegacija je včeraj obiskala Sarajevo, kjer se je razgovarjala z zastopniki republiškega odbora sindikata rudarjev in delavcev metalurgije in kemične industrije Bosne in Hercegovine. Člani delegacije so se sestali in razgovarjali tudi z zastopniki poslovnega združenja bosensko-hercegovskih rudnikov premoga.

Uradno sporočilo v Pekingu o posredovanju za rešitev indijsko-kitajskega spora

PEKING, 7. — Agencija Nova Kitajska javlja, da je kitajski predsednik Maocetung sprejel predsednico cejlonske vlade gospo Bandaranajke in člane cejlonske delegacije, ki so vodili te dni razgovore v zvezi z indijsko-kitajskim sporom.

O teh razgovorih so objavili danes uradno sporočilo, ki pravi, da so kitajske oblasti dale «pozitiven odgovor» na predloge konference v Colombu za rešitev spora. Sporočilo pravi, da so razgovori med Cuenlajem in gospo Bandaranajke, pri katerih je sodeloval tudi indonezijski zunanji minister Subandrio, potekali v prisrčnem in prijateljskem ozračju. Cuenlaj in gospa Bandaranajke sta poudarila, da bo njun razgovor omogočil pogajanja in da bi bilo treba najti rešitev spora v duhu bandunške konference, t.j. na podlagi miroljubnega sožitja.

«Gospa Bandaranajke, pravi sporočilo dalje, je izrazila mnenje, da enostranski sklep Kitajske, da ukine boje in umakne svoje čete s področij borbe, dokazuje, da Peking iskreno želi mirno rešitev. Cuenlaj je izrekel priznanje naporom šestih držav, ki so bile zastopane na konferenci v Colombu. «Kitajska vlada je dala pozitiven odgovor na predloge te konference». Vendar pa stališče vlade ne bo znano, dokler ne bo gospa Bandaranajke govorila o teh predlogih tudi z Nehrujem.

Kitajska in Cejlon potrjujeta svojo zvestobo načelom miroljubnega sožitja in želita vedno večjo solidarnost med azijskimi in afriškimi državami «spričo napadalnih in ekspanzionističnih teženj imperialističnih, kolonialističnih in neokolonialističnih sil».

Podobno uradno sporočilo sta objavili tudi kitajska in indonezijska vlada v zvezi z razgovori zunanjega ministra Subandria v Pekingu. Subandrio je odpotoval danes iz Kantona v domovino. Tajnik indonezijske delegacije je v Hong Kongu izjavil, da je bil rezultat posredovanja indonezijske delegacije v Pekingu «zelo zadovoljiv». Dodal pa je, da poslanstvo indonezijske delegacije še ni končano, ker ni še znano stališče indijske vlade do predlogov konference v Colombu.

Novi voditelj sovjetske delegacije v OZN Nikolaj Fedorenko (v sredi) ob prihodu na letališče v New Yorku. Na levi sta njegova žena in hčerka. Fedorenko je izročil danes tajniku U Tantu poverilna pisma. Na tiskovni konferenci je na vprašanje, ali njegovo imenovanje pomeni «večjo elastičnost», je odgovoril: «Meni se zdi, da je na sovjetski strani bilo toliko elastičnosti, da je šla v zadnjih časih preko vseh možnosti. Hotel bi samo reči, da je elastičnost potrebna na obeh straneh.» Dodal je, da se bodo s časom vedno bolj zavedali važnosti kubanske krize in pobude Hruščova v korist miru.

Avtomobilsko tržišče in avtomobilska psihologija

Zaradi tehničnih pridobitev se iz dneva v dan veča tudi proizvodnja avtomobilov, ki v čedalje večjem številu zapuščajo tovarne, da bi še povečali parkirno krizo in gostoto že tako zasičenega prometa. Leta 1957 so v Zahodni Nemčiji dnevno zgradili 3320 avtomobilov, l. 1958 so jih izdelali 4097, 1959 — 4708. Naslednje, 1960. leto je bil skok v dnevni proizvodnji še občutnejši — le-ta se je povzpela na 5630 vozil, medtem ko je tekoče trakove zahodnonemških tovarn l. 1961 dnevno zapuščalo že 5885 avtomobilov. Šest velikih svetovnih proizvajalcev avtomobilov, ZDA, Zahodna Nemčija, Velika Britanija, Francija, Japonska in Italija je predlani dnevno izdelalo povprečno 36.000 avtomobilov. Proizvodnja teh dežel je tako obsežna, da zadostujeta že dva dneva za izdelavo celotnega voznega parka katerega koli evropskega velemesta. Avtomobilska proizvodnja vseh svetovnih industrijcev se je namreč leta 1961 povzpelo že na 41 tisoč enot dnevno!

Pri takšnem tempu naraščanja motorizacije ni prav nič pretirana napoved, da se bo število osebnih avtomobilov v letu 1964 povzpelo na 8 milijonov, tja do leta 1975 pa jih bo že kakih 12 do 15 milijonov, če medtem ne bo kakega večjega zastoja v prodaji. Takšen stalež avtomobilov bo nedvomno povzročil vrsto cestnoprometnih težav in terjal hitrejše urejevanje zlasti mestnega prometa, kjer obstoječe ceste in prometnovarnostne naprave že zdaj niso več v skladu z naraslo motorizacijo. Podobni problemi se bodo pojavili tudi na področju servisnih in generalnih popravil ter storitev. Če bomo pri tolikšnem porastu voznega parka — 1 milijon novih osebnih avtomobilov letno — zgradili na leto le 1000 km avto cest in drugih cest za avtomobilski promet, tako ugotavljajo Nemci, nas bo tok motorizacije potegnil za seboj, namesto, da bi ga obvladali mi. Tudi vzdrževanje avtomobilov, za katero že zdaj močno primanjkuje delovne sile, ne zadovoljuje več in bo treba tudi v to področje vložiti še ogromna investicijska sredstva, če naj bi obvarovali naraščajoči avtopark prodajanja, preden mu sploh mine življenjska doba. Leta 1950 je na enega avtomehanika odpadlo 5 osebnih avtomobilov, šest let kasneje (l. 1956) 13 avtomobilov, l. 1965 pa naj bi en mehanik oskrboval že kar 23 avtomobilov. Če se položaj dotlej ne bo spremenil, bo na enega mehanika odpadlo nič manj kot 40 avtomobilov.

Nekateri strokovnjaki takšnim napovedim ugovarjajo, češ da se bo motorizacijska mrzlica, ki je zajela zdaj že prav vse sloje, od kapitalistov tja do uslužbencev in delavcev, prej ko slej unesla in da zato ni moč pričakovati totikšnega porasta voznega parka, tem prej, ker statistika kaže, da se vsako leto izčrpajo nadaljnje kategorije kupcev avtomobilov. Prognostiki, ki so napovedali nadaljnji nesluten razvoj tja do leta 1975, pa jim nasprotujejo s statističnimi dokazi, pri čemer kličejo na pomoč še slovite sociologe, ki gonilno silo za nakup vozila razlagajo z družbenim položajem, ki se z lastjo avtomobila manifestira tudi na zunaj. Imeti avto, pomeni, svojemu okolju dokazati imovitost, se povzpeti na družbeni lestvici navzgor. To poslovno in družbeno častiljubje povzroča, da si imovitejši sloji kupujejo vsako leto boljši, novejši in večji model, medtem ko se manj imoviti masovno vključujejo med kupce nadaljnjih, cenejših, manj udobnih in manjših avtomobilov, ki pa so kljub temu zunanje znamenje njihove «blaginje».

Praktiki avtomobilske psihologije pa dodajajo, da lov za standardom ni boj za obstanek, marveč neka vrsta tekmovalnega prepira, katerega namen je, dobiti več.

Avtomobilski trg živi od nenehnega stremljenja množic, povzpeti se čim više, od prastare človeške težnje opuščati staro in izvojevati si novo. Nadaljnji vzgon dobiva avtomobilski trg z vključevanjem novih kategorij uporabnikov avtomobilov. S tem, da postaja čedalje več delavcev in uslužbencev lastnikov avtomobilov, pa se zgošča cestni promet v tako imenovanem prostem času (rekreacija). Zdaleč največje pa je število tistih avtomobilistov, ki se vozijo poslovno. Avto je v tem primeru neke vrste proizvajalno in ne samo prometno sredstvo. Utegne pa se — kakor trdi del ekonomistov — pripetiti, da bodo povečale ponudbo prometne družbe, ki opravljajo kratke mestne prevoze med bližnjimi mesti, kakor se že dogaja zlasti pozimi, ko mnogi vozniki nalože svoj avto na brzi vlak in se prepeljejo do kraja, kamor so namenjeni po opravkih, z železnico. V tem primeru bi avtomobile ljudje uporabljali le še v prostem času in za week-end.

Takšne in podobne ugotovitve so v Zahodni Nemčiji predmet številnih razprav v krogu trgovcev, ki se ukvarjajo s prodajo avtomobilov. Mimo teh se z anketiranjem najrazličnejših družbenih slojev o tem, za kakšne namene vse uporabljajo avtomobil, ukvarjajo uradi za planiranje prometa ter zadnje čase tudi godesberški prometno-sociološki inštitut. Socialno-znanstvene raziskave tega inštituta so znane pod imenom «Človek na cesti». Mlada sociologa Hartenstein in Liepelt sta začela proučevati avtomobilizem s stališča uporabnosti, hamburški senat je nadalje izprašal okrog 2500 gospodinj in drugih članov gospodinjstev, pri čemer si je prizadeval zvedeti, kako daleč imajo do službenega mesta, kakšen prevoz jim je na voljo, kakšne so njihove nakupovalne navade, njihove želje in kakšen je njihov odnos do avtomobila. Anketa naj bo posredovala karakteristične podatke, veljavne tako za milijonsko mesto Hamburg kot tudi za njegovo obširno okolico.

Pri vseh prometnih prognozah je važno čim natančneje spoznati in doumeti motive za nakup avtomobilov. Dokler so lastniki avtomobilov zgolj podjetja, trgovci in uradniki, je vozilo namenjeno gospodarskim ciljem. V Zahodni Nemčiji je avtomobil kupoval zgolj tako imenovani poslovni človek tja do l. 1952. Tedaj so bili delavci in uslužbenci med kupci avtomobilov udeleženi z borimi 10 odst. Tri leta kasneje se je ta delež povzpel že na 22 odst., l. 1957 na 35 odst., l. 1960 pa je prekoračil že mejo 50 odstotkov.

Kaj je pravzaprav dalo pospešek tako nepričakovanemu razvoju? Je bila to v prvi vrsti želja, napraviti si čim udobnejšo vsakodnevno pot od stanovanja do delovnega mesta? Mar je bilo tu odločilno hotenje, pridobiti z avtom več časa in ga potem z njim tudi zapravljati? In kakšno vlogo so pri tem igrali naraščajoči osebni prejemki?

Velike razdalje med stanovanjem in službo so spričo današnjega tempa urbanizacije čedalje pogostejši pojav. To je cena, ki jo mora sodobni človek plačevati, če hoče čim učinkoviteje izpolnjevati svoje poklicne dolžnosti, si povečati možnosti nakupovanja in rekreacije, ki je spričo življenja v velikih mestih prav tako nujna kot delo samo. Avtomobil uresničuje končno — ob zadovoljivih življenjskih pogojih — tudi želje po lastnem domu v mirnem podeželskem ali predmestnem okolju. Takšne gradnje na podeželju in v predmestjih velemest pospešujejo tudi zelo drage parcele v mestnih središčih in avto je tisto sredstvo, ki razdaljo med podeželjem in ožjim mestnim območjem zmanjša na minimum.

Statistični pokatki kažejo, da sta le pri petini izmed 25 milijonov v delovnem procesu sodelujočih državljanov Zvezne republike Nemčije stanovanje in službeno mesto v istem kraju. Nadaljnjih 30 odst. ima sorazmerno kratko pot od doma do službe. Ti podatki pa veljajo za vse območju Zvezne republike, medtem ko je položaj v mestih dokaj spremenjen: v Hamburgu n.pr. je skoraj vsak tretji meščan ob delovnih dnevih po dve do tri ure na poti, bodisi z doma v službo in nazaj oziroma po opravkih. Na deželi pa ima tako dolge delovne poti le vsak peti državljan. Tudi tu se komaj pri vsakem tretjem prebivalcu dom in službeno mesto krijeta, medtem ko ima takšno srečo v Hamburgu komaj vsak osmi meščan.

Zaključek, ki bi ga iz tega — kajpak z nekaterimi pridržki — povzeli, je, da so sorazmerno dolge poslovne poti tisti odločilni činitelj, zaradi katerega se ljudje najpogosteje odločajo za nakup avtomobila. Od 100 ljudi, ki so v kakršnem koli delovnem razmerju in se morajo iz službe daleč vračati domov, se jih v Hamburgu dnevno vozi z avtomobilom 18, v mestnih predelih je takšnih ljudi 14 in v okoliških krajih 15. Prav tako veliko je v okoliških predelih število lastnikov koles in mopedov. V mestnih predelih pa se vozi z motornimi kolesi na delo le 9 odstotkov in v Hamburgu samem le še 4 odst. zaposlenih.

Na individualna prometna sredstva je na podeželju navezanih mnogo več ljudi kot pa na območju mest in velemest, namreč skoraj polovica, nasproti 28 odstotkom v Hamburgu. Da se n. pr. v Hamburgu kljub temu mnogo več meščanov vozi na delo z lastnimi vozili, velja kajpak pripisati večji kupni moči prebivalcev velemest nasploh. Zanimivo pa je — iz stanovanjskih razlogov — da je zdaleč večja gostota vozil na robu mesta kot pa v samem središču Hamburga. Na ožjem mestnem območju ima svoj avto 26 odst. družin, na periferiji pa je takšnih družin več kot 42 odst.

Opazovanja sociologov na tem področju so pokazala, da poslovni človek svoje lastno vozilo v poslovne namene dokaj racionalno uporablja. Če le more, gre v službo peš. Če pa to ni mogoče, si zbere takšno prometno sredstvo, ki najbolj zadovolji njegove prometne potrebe. Brž ko te potrebe iz takšnih ali drugačnih vzrokov niso zadovoljene (počasen prevoz s trolejbusi, veliki izdatki za taksi vožnje in podobno), se v njem porodi želja po individualnem prometnem sredstvu, po takšnem pač, ki je v skladu z njegovo kupno močjo!

To pa gotovo ne pomeni, da uporaba individualnega prometnega sredstva praviloma ni aktualna povsod tam, kjer je na razpolago vrsta javnih prometnih sredstev. Hamburg je n. pr. znan po svoji zelo na gosto razpredeni mreži prog, po katerih vozijo javna prometna sredstva. Kljub temu uporablja v središču mesta 19 odst. zaposlenih avto za vožnjo med stanovanjem in službenim mestom. Dejstvo je namreč, da kljub tako urejeni prevozni službi v mestnem središču zaposleni nima jamstva, da se bo v službo peljal udobno in tjakaj prišel brez zamude. Zatorej nadalje odpade možnost, da bi se ljudje, ki imajo svoj avto, iz udobja ali kakršnih koli drugih vzrokov odpovedali vožnji z lastnim vozilom in uporabljali v večji meri javna prevozna sredstva. Kljub ozkim grlom v mestnem prometu s tolikšno gostoto je vožnja z lastnim vozilom v službo še zmerom udobnejša in hitrejša kot pa z javnim prometnim sredstvom.

Zanimivo je, da mnogi zaposleni, ki se vozijo v službo z lastnim avtomobilom, vstajajo kasneje kot tisti, ki gredo z doma z javnimi prometnimi sredstvi. Anketa je pokazala, da 35 odst. uslužbencev in delavcev, ki stanujejo na robu mesta, odhaja z doma ob 6.30. Večina teh zgodnjih vstajalcev — namreč 58 odst. —uporablja za prevoz v službo avtobuse in trolejbuse, le 9 odst. pa ima svoj avto. Med zaposlenimi, ki odhajajo z doma po pol sedmi zjutraj, pa je 18 odst. takšnih z lastnim avtomobilom. Kdor je torej lastnik avtomobila in ima pred podjetjem ali v podjetju, kjer je zaposlen, zagotovljeno parkirno mesto, lahko redno spi dlje, to pa je gotovo moment udobnosti, ki je pri nakupu avtomobila nedvomno odločilen.

Razen poti v službo pa je tu še nakupovanje, so prejemki in kupna moč ter ugled v družbi, ki povečuje želje za nabavo lastnega avtomobila.

N. Z.

Od sobote v Ljubljani «Moda 1963»

LJUBLJANA, 7. — Tu bo v soboto 12. t.m. otvoritev VIII. sejma konfekcije, modnih tkanin, pletenin, trikotaže, usnja, obutve, modne galanterije in ostalih modnih artiklov «MODA 1963». Otvoritev bo ob 11. uri na Gospodarskem razstavišču. Prireditev bo trajala do 20. januarja.

V vasi Volendam severno od Amsterdama je zapadlo tri metre snega. Prebivalci so imeli kaj dela, da so odkopali svoje hiše

PRECEJ NOVIH MILIJONARJEV OD SOBOTE IN NEDELJE

184 milijonov totocalcia je šlo v Catanio 150 milijonov novoletne loterije v Chieti

Niso pa znani še vsi ostali dobitniki lepih vsot - Toda pri totocalciu se je prijavil še en trinajstkar, ki pa je sumljiv

CATANIA, 7. — Ko je šel včeraj zvečer Salvatore Mancino, ki je na kolodvoru uslužben pri zadrugi nosačev, spat v prostore železniškega policijskega komisariata (ker te prostore čisti, mu je dovoljeno, da tamkaj spi), njegovega spanja prav nič ni motila misel, da je postal multimilionar. On namreč ni vedel, da je bil to nedeljo pri totocalciu samo en trinajstkar, kateremu bo pripadlo 184.416.000 lir, kaj šele, da bi vedel, da je ta trinajstkar prav on.

Zjutraj pa je šel na delovno mesto, da je svojim tovarišem pokazal obrazec, ki ga je kontroliral tudi marešal na komisariatu. Ko so mu čestitali in ko je še dejal, da se bo spomnil nanje, ko bo prejel denar, je Mancino izginil. Zvedelo se je, da je šel k svojemu bratu, ki je policijski agent pristaniškega komisariata. Ta je poskrbel, da je brata odtegnil radovednosti časnikarjev, ki že od včeraj zvečer na vse kriplje iščejo trinajstkarja.

(Med tem je moral marsikaj prestati neki uradnik INAM z enakima začetnima črkama imen: Salvatore Meccio. Ta je sicer takoj zanikal, da bi bil on trinajstkar. Vendar mu vse skupaj nič ni pomagalo in vsak njegov korak so tolmačili le kot potrditev, da je res on srečnež. V tem času so časnikarji že staknili vse podatke o njem in Meccio se je hočeš nočeš tudi pustil fotografirati za televizijo...)

S svojim skromnim zaslužkom si Mancino ni mogel privoščiti, da bi si najel stanovanje ali vsaj sobo in je do zadnjega spal v neki nerabni stražni uti na kolodvoru. Ima tri brate in sestro in z vsemi je doslej živel v najlepšem soglasju. Čeprav siromašen se je vedno izkazoval prisrčno velikodušen do svojih osmih nečakov.

Salvatore Mancino se je najbrž zatekel k nekemu prijatelju v Arcireale. Ta prijatelj in tovariš pri delu, neki Macajone, mu je pravzaprav zjutraj prvi sporočil, da je nekdo iz Catanie dobil 184 milijonov. Tedaj sta skupaj kontrolirala Mancinov obrazec in tako je Mancino ugotovil, da je on srečni trinajstkar.

Mancino pa je vsekakor dovolj spreten, da je časnikarjem vsaj za danes ušel. V Acireale so našli Macajoneja, ki jim je pa dejal, da ne ve, kje bi lahko sedaj bil njegov srečni delovni tovariš.

To je doslej največji dobitek na Siciliji in krepko prekaša dobitek železničarja iz Messine Giuseppa Marana, ki je dobil oktobra 1960 čez 150 milijonov. Rekordni dobitek pa je še vedno tisti iz Bologne, ki je presegal 200 milijonov, dobitnik pa je uspel ostati anonimen.

Iz Mantove pa se je izvedelo, da tam neki taksist zatrjuje, da je napravil trinajstko in da mu torej pripada 92 milijonov. Čudno pa je najprej to, da niso ugotovili te trinajstke že na totocalciu. Razen tega pa je lastnica sprejemališča ugotovila, da na nekem obrazcu manjka matrica z določeno številko. Takoj je o tem obvestila karabinjerje ter centralo totocalcia v Mantovi. Obesila je tudi obvestilo, da je obrazec kar totocalcia neki osnovnošolski učitelj iz Ancone, poročen in z enim otrokom. Igral je že osem let vedno enak obrazec.

V Pistoji pa je s sistemom za 1800 lir zadelo dvanajstko šest delavcev.

«Letalski most» za potnike «Canberre»

LA VALLETTA (Malta) 7. — Danes se je pričel «letalski most» za transport potnikov angleškega transatlantika «Canberra», ki se je moral ustaviti na Malti zaradi popravila pokvarjenih motorjev po požaru prejšnjega petka. Okrog 1700 potnikov transatlantika je pristalo na to, da potuje naprej z letali, ki jih je dala na razpolago plovna družba, lastnica ladje. Drugih 300 potnikov pa je tega ali onega razloga noče potovati z letalom ter zahteva, da jim da družba na razpolago ladjo za nadaljevanje poti. Ravnatelj družbe je izjavil, da bi zelo rad ustregel, da pa kljub prizadevanju ni bilo mogoče najti nobene proste ladje.

Prvo letalo je odletelo proti Kairu in Adenu s potniki, ki bi se morali izkrcati v Port Saidu. Zvečer pa bo neki Boeing s 160 potniki odletel v Freemantle (Avstralija).

DVE HUDI PROMETNI NESREČI

Na železniškem prelazu je vlak pregazil avtobus

Pri drugi nesreči sta se zaletela drug v drugega dva avtomobila

VARŠAVA, 7. — Devet oseb je izgubilo življenje in 28 je bilo ranjenih — nekatere so bile hudo ranjene — pri nesreči, ko je na nekem železniškem prelazu vlak povozil avtobus, v katerem je bilo okrog 70 oseb. Zapornice na prelazu niso bile pravočasno spuščene, razen tega pa je bila ob času nesreče zelo gosta megla, tako da šofer avtobusa ni mogel videti, da prihaja vlak, ki je po strašnem udarcu vlekel avtobus še kakih 300 metrov po progi.

BENSALEM (Pensilvanija), 7. — Sedem oseb je bilo ubitih, štiri pa hudo ranjene pri cestni nesreči včeraj zvečer na neki avto cesti Pensilvanije.

Neki avtomobil z osmimi osebami, med katerimi so bili štirje otroci, je trčil v drug avtomobil, ki je z veliko hitrostjo vozil v nasprotni smeri in ki se je iz neznanih razlogov pomaknil na levo stran.

Električni tok je ubil dva otroka

PALERMO, 7. — Sestletni deček Antonino Lo Cascio se je igral v nekem parku. Nenadoma ga je električni tok ubil. Domnevajo, da se je neopazno dotaknil kake odkrite žice.

CAMPI SALENTINA, 7. — Ko se je neka dveletna deklica igrala v svojem stanovanju, se je dotaknila električnega kontakta. Za dekletce, ki tedaj ni bilo pod materinim nadzorstvom, je bilo to usodno, ker jo je tok ubil.

Zelo strogi v SZ zaradi valutnih prekrškov

MOSKVA, 7. — «Ukrainina pravda» poroča, da so ukrajinska sodišča obsodila devet oseb na smrtno kazen, nadaljnjih dvanajst pa na razne zaporne kazni zaradi tatvine in prekrškov, ki se tičejo denarja.

Samo sodišče v Harkovu je obsodilo na ustrelitev šest oseb, ki so bile obtožene špekulacije z valuto za znesek milijona rubljev. Skupno je sodišče sodilo skupino 12 oseb od katerih jih je sedem imelo židovska imena. Obtožnica je navajala, da so obtoženci skrivali tujo valuto v kosih mila pod podom v svojih stanovanjih in na nekem pokopališču.

Drugi primer o katerem poroča list se nanaša na nekatere voditelje tovarne šotorov v Ivano-Frankovsku v zahodni Ukrajini. Obtoženi so, da so nelegalno nekaterim svojim «agentom» prodali velike količine šotorov ter tako povzročili državi škodo nad 230 tisoč rubljev.

Našli in aretirali dva nevarna roparja

RIM, 7. — Leteči oddelek policije je našel in aretiral dva roparja, ki sta s sistemom iztrganja iz rok oropala draguljarja Cesara Cecchinija. Ta se je v soboto zvečer vračal domov in je imel v torbi, ki sta mu jo roparja iztrgala, za 8 milijonov draguljev. Roparja sta 28-letni Franco Nicolini in 21-letni Aldo Zanzari. Prvega so aretirali zvečer, drugega pa davi v njegovem stanovanju.

Našel je delo in se ubil

MILAN, 7. — Neki zidar iz Kalabrije je danes padel z devetega nadstropja neke hiše v gradnji in se ubil. V Milan je prišel pred kratkim ter dobil delo kot zidar. Obenem so mu dovolili, da je spal v neki baraki na samem gradbišču.

Čez 9 milijonov oseb potovalo čez Brenner v letu 1962

BOCEN, 7. — Čez devet milijonov oseb je prešlo Brenner leta 1962. V Italijo je tukaj prišlo 4.670.000 oseb in malo manj jih je potovalo iz Italije. Na promet z avtomobil odpade 60 odstotkov; železnica je imela 2 milijona in pol potnikov. Več kot 4 milijone in pol teh oseb je mogoče imeti za turiste, ki prihajajo čez Brenner na počitnice v Italijo. Večinoma so to Nemci.

Portret moža Elizabete v spodnjih hlačah

LONDON, 7. — Neka londonska trgovina s slikami je dala v prodajo sliko princa Filipa v spodnjih hlačah in majici; slika stane 47 šterlingov in 5 šilingov (okrog 83.000 lir).

Slika, ki jo je napravil 22-letni slikar Barry Fantoni, meri 90 cm in 1,20 ter kaže moža kraljice Elizabete v majici, spodnjih hlačah, črnih čevljih, nogavicah in podvezah. Okrog njega so mornariška uniforma, jahalne hlače ter majica za polo, škotsko krilce, pulover kot ga imajo mornarji ter uniforma vodje patrulje skavtov.

«Daly Express» poroča, da je Fantoni izjavil, da je hotel pokazati princa kot osebnost, ki se pojavlja v javnosti z zelo velikim številom različnih uniform. Neka druga slika princa Filipa, ki jo je tudi napravil Fantoni in ki je razstavljena v isti galeriji, pa kaže princa v uniformi admirala, ko je v funkciji razsodnika na nekem lepotnem natečaju v Parizu.

Angloameriška polemika o letalskem «napadu»

LONDON, 7. — Med Washingtonom in Londonom se je vnela polemika v zvezi z britanskimi bombniki «Vulcan». «Daily Herald» piše danes, da so angleški bombniki uspeli prodreti v ameriško obrambo z lažnimi radarskimi znaki, zato da so zmedli radarske postaje na Zemlji. List dodaja, da so bili Američani presenečeni po znakih, ki so kazali, da so britanski jedrski bombniki nad njimi. List dodaja, da je vdor v celoti uspel, predvsem zaradi tega, ker so bombniki «Vulcan» leteli 19.000 metrov visoko. «Tudi z normalnimi jedrskimi bombami s prostim padom, dodaja list, bi letala «Vulcan» lahko uničila razne objekte».

«Daily Express» pa piše, da so angleški bombniki «odvrgli» jedrske bombe na New York, Washington in druga ameriška velika mesta ter da so prileteli nad ZDA preko Severnega tečaja in Kanade.

Britansko ministrstvo za letalstvo je potrdilo, da so manevri omenjenih letal bili oktobra 1961. Predstavnik tega ministrstva je izjavil, da je polet omenjenih letal spadal v okvir skupnih angleško-ameriških manevrov «pred dvema mesecema». Toda čez nekaj ur je drugi predstavnik istega ministrstva izjavil, da je v vsej zadevi «precej zmede». Dodal je, da so med vajami za protiletalsko obrambo v oktobru 1961 nekateri angleški bombniki vrste «Vulcan» izvršili namišljen napad na severnoameriški kontinent. Dodal je, da mu ni nič znanega o drugih podobnih vežbanjih v poznejšem času z udeležbo angleških letal.

Ameriški departma za obrambo je skupno s poveljnikom obrambnega sistema Severne Amerike ter s poveljnikom kanadskih letalskih sil odločno zanikal, da bi bila angleška letala izvršila namišljen napad na razna ameriška mesta, ne da bi jih ameriške radarske postaje prestregle.

V Londonu so opazovalci mnenja, da se bo s to novico okrepila teza tistih, ki se zavzemajo, naj britanski bombniki «V» ostanejo operativni do leta 1970 skupno z izstrelkom «Blue Steel». Velika Britanija je potrošila milijardo šterlingov za zgraditev bombnikov «V» za prevažanje atomskega orožja.

Beatrice se ne bo poročila z notarjevim sinom

HAAG, 7. — Glede na razne govorice in pisanje listov, je 28-letni Bob Steensma, sin nekega notarja iz Eindhovena, izjavil dopisniku britanskega tednika «Sunday Express», da ni govora o kakih zakonskih načrtih med njim ter med princeso Beatrice, holandsko prestolonaslednico. Tudi se Beatrice iz takih razlogov ne bo odpovedala prestolu. Bob Steensma je študijski tovariš Beatrice na univerzi v Leidi.

Neizprosna vojna proti banditom v Parizu

PARIZ, 7. — V Parizu so napovedali neizprosno vojno banditom po številnih krvavih ropih v prestolnici v zadnjih časih. Včeraj zvečer se je na notranjem ministrstvu pod predsedstvom notranjega ministra Rogera Freya sestal glavni štab policije in davi so stopili v veljavo zadevni sklepi. Enote letečega orožništva (republikanske varnostne straže) so bile postavljene na razpolago mestne policije Te formacije imajo nalogo, da kontrolirajo vozila in da takoj nastopijo v primeru potrebe. Razen tega bodo motociklisti, policijski avtomobili ter navadni avtomobili, v katerih so policaji v civilu, izvajali natančno kontrolo na raznih točkah mesta, posebno v bližini bank in draguljarn. Končno se je mestna policija številčno okrepila.

TAORMINA, 7. — V kopalnici neke vile so našli Wernerja Hansa Frolcha in Annario Dreier mrtva. Mogoče je iz plinskega ogrevalnika uhajal plin, ki je povzročil njuno smrt.

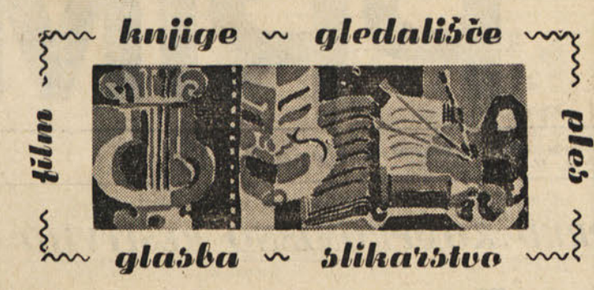

Slovenske pokrajine

nova knjižna zbirka pri Mladinski knjigi

Pri Mladinski knjigi v Ljubljani se je pojavila še ena zbirka, ki obeta, da bo prav dobrodošla; to je zbirka Slovenske pokrajine. S št. 1 in 2 sta označeni knjižici Škofja Loka z okolico ter Poljanska in Selška dolina. Obe knjižici je napisal znani slovenski geograf France Planina. Predvsem je prav, da je založba začela izdajati to novo zbirko, ki bo prav gotovo našla dovolj odjemalcev. Zlasti še, ker je treba priznati, da sta prvi dve knjigi zares natančni, ne da bi bili pri tem dolgovezni. Bralec se zares o vsem pouči in prav gotovo si bodo knjižici radi nabavili tudi vsi letoviščarji, ki jih je v teh krajih vedno več — kot to Škofja Loka s svojim zalednjem obeh dolin tudi zasluži. Seveda bi pa tudi lahko kaj pripomnili. Pisci takih knjižic dandanes ne smejo pozabiti, da ljudje v vse te kraje ne prihajajo samo peš. Da je bila na pr. cesta iz Podobenega v Javorje izdelana l. 1957 bo marsikoga manj zanimalo kot če bi avtor navedel, da se po tej cesti lahko pride v Javorje z avtomobilom. Sploh bi želeli več takih podatkov in zato naj bi bili tudi zemljevidi v knjigi izdelani tako, da je izletniku takoj jasno, kod se bo lahko peljal. Saj najbrž nova zbirka nima namena ne ozirati se na tiste, ki bi radi nedeljo izkoristili za daljši izlet z vozilom.

Nova številka Obzornika 63

Dobili smo januarsko številko Obzornika 63. Ta tudi pri nas priljubljena revija je vedno tako zanimiva, da jo vsakdo rad prebere, saj je večina sestavkov v posamezni številki takih, da lahko pritegnejo najširši krog čitateljev. Predvsem je v vsaki številki precej leposlovja. To pot je med avtorji tudi italijanski pisatelj Dino Buzzati. Posebno pozornost zaslužijo tudi v tej številki reprodukcije slik znanih slikarjev, ki jih spremlja primeren članek. Vsakdo bo tudi z velikim zanimanjem prebral Belo epopejo «Celjuskincev» kakor tudi ostale sestavke.

V Beogradu razstava italijanskega industrijskega oblikovanja

BEOGRAD, 7. — *V Beogradu so nocoj odprli razstavo italijanskega industrijskega oblikovanja. Odprtja razstave, ki sta jo organizirala komisija za kulturne stike z inozemstvom in Zveza likovnih umetnikov Jugoslavije, sta se poleg številnih kulturnih in javnih delavcev, umetnikov in zastopnikov industrije Beograda, udeležila tudi tajnik komisije za kulturne stike z inozemstvom Drago Vučinič in italijanski veleposlanik v Beogradu Alberto Berio.*

«Ta razstava, na kateri je prikazano okrog 100 raznih uporabnih predmetov, ki so produkt italijanske tehnike in uporabne umetnosti, je za nas posebnega pomena», je izjavil podpredsednik zveze likovnih umetnikov Jugoslavije Mihailo Petrovič, «ker smo šele v začetni fazi družbeno organiziranega dela na industrijskem oblikovanju».

Tudi Zagrebška filharmonija je odpovedala gostovanje v Zahodni Nemčiji

ZAGREB, 7. — *Zagrebška filharmonija je odpovedala svojo turnejo po Zvezni republiki Nemčije, na kateri bi morala od 15. do 29. januarja imeti koncerte v Stuttgartu, Freyburgu, Frankfurtu, Kölnu, Hannoveru in v drugih zahodnonemških mestih. Uprava Zagrebške filharmonije je odpovedala turnejo zaradi negotovosti in neugodnega ozračja, ki je bilo ustvarjeno s provokacijami sovražnih protijugoslovanskih elementov.*

Mondadori bo izdal mnogo sovjetskih del

MOSKVA, 7. — *Založnik Arnoldo Mondadori, ki se sedaj nahaja v SZ, je izjavil, da namerava izdati v Italiji največje možno število del sovjetskih pisateljev. Dostavil je, da se je v zadnjih letih izdajanje sovjetskih literarnih del močno povečalo.*

Meccoli ni več ravnatelj beneškega filmskega festivala

RIM, 7. — *Domenico Meccoli je potrdil, da je dal ostavko na položaj ravnatelja beneškega filmskega festivala. Po njegovi izjavi je to samo v zvezi z njegovim novinarskim poklicem, ki se mu ni hotel za dlje odreči, čeprav je bil potrjen za ravnatelja tudi za l. 1963. Kdo bo novi ravnatelj, se še ne ve.*

Ubit iz zasede na državni cesti

TRAPANI, 7. — V prvih jutranjih urah je bil na državni cesti Trapani-Palermo iz zasede ustreljen 25-letni kmet Mariano De Simone. Iz iste zasede je bil ranjen njegov 51-letni oče Gaspare ter je padel na tla poleg sina. Oba je našla patrulja cestne policije. Ranjenega so prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo.

NOVARA, 7. — Umrl je tukajšnji nadškof Vincenzo Gilla-Gremigni znan po svojih ostrih nastopih proti predstavnikom politike levega centra.

TEŽAVNA POT V NEODVISNOST

Prikriti nameni Britanije v Keniji

Nova administrativna razdelitev dežele - Ustanovitev oblasti «Rift Valley» - Nevarnost posrednega gospodarskega in političnega vpliva na ostale oblasti in vlado - Pred skorajšnjimi volitvami

Predstavniki britanskega ministrstva za kolonije, ki so se že od avgusta preteklega leta nahajali v Nairobiju in cele tedne križarili po Keniji, so ob novem letu predložili svoja poročila in predloge glede bodoče administrativne razdelitve Kenije. Poročila so bila dočakana z razumljivim vznemirjenjem, pomešanim pri pristaših Kenijatove stranke KANU s sumničenjem, razočaranjem in očitnim nerazpoloženjem, a pri pristaših probritansko usmerjene stranke KADU z nekritim zadovoljstvom.

Po priporočilu komisije za razdelitev, oziroma razmejitev, bi Kenija morala biti razdeljena na šest oblasti, z vsemi administrativnimi ustanovami, od oblastne skupščine do regionalnih organov najvišje oblasti. Razdelitev je bila opravljena tako, da so na osnovi koncentracije nekaterih plemen bila ustvarjena določena dokaj trdna oporišča v prid stranke KADU, vtem ko so plemena Kikuju in Luo bila potisnjena v administrativno najmanjše oblasti osrednje Kenije in Nijanže.

Kenijatova stranka nikakor ni zadovoljna s priporočili komisije za razmejitev. Ona je stala in še stoji na stališču, da je treba glede mnogih stvari korenito menjati sedanjo administrativno razdelitev. Osnovna teza Kenijske afriške nacionalne unije je, da bi morala bodoča neodvisna država temeljiti na trdni in krepki centralni upravi, vtem ko bi oblasti imele vso podporo osrednje vlade.

Razdelitev predstavlja nevarnost prav zaradi tega, ker bi se številna plemena in oblasti brez načrtne pomoči nikakor ne mogla ekonomsko in kulturno razvijati. Vsekakor je Keniji najmanj potrebno poglabljanje plemenske razcepljenosti, spopadov in strasti. Vse razlike bi morale, nasprotno, biti v najkrajšem času odpravljene v skupnem naporu za dosego potrebnega gospodarskega razvoja in odpravo težke kolonialne dediščine.

Razumljivo je, da bi načrt razdelitve Kenije v bodočnosti lahko predstavljal resno zapreko za gospodarski razvoj, obenem pa tudi stalen vir političnih nesoglasij ter nestabilnosti. Na zelo dvomljivo vrednost tega načrta kaže, postavimo, tudi ustanovitev tako imenovane oblasti «Rift Valley» (velike razpoke). Ta največja oblast se razprostira od sudanske meje do Tanganjike, a v zvezi z njo je stranka KANU zelo zaskrbljena, in sicer zaradi tega da bi v praksi ne postala središče evropskega vpliva ter evropske gospodarske kontrole.

Tu se, namreč, nahaja najplodnejša zemlja tako imenovane «bele visoke ravni», kjer se nahajajo najbolj razvita kmečka posestva. Tu odlično uspevajo razne žitarice, tu so tudi najboljši travniki in pašniki, kakor tudi velike plantaže čaja in kave. Če bi se, potemtakem, dovolilo, da oblast «Raft Valley» uveljavi svoj gospodarski vpliv, oziroma nadoblast, bi vse druge oblasti, kjer pretežno žive afriški kmetje, za večno ostale pod njenim gospodarskim nadzorstvom in pritiskom. Pomeni, da bi na tak način evropski farmerji ter industrialci — ki bodo kasneje prav gotovo tu svobodno gradili predelovalno industrijo — lahko v vsakem trenutku vplivali na vlado, pa naj bi ta bila pod vodstvom Kenijate ali koga drugega.

Od svoje strani pa, kot rečeno, stranka KADU ne prikriva svojega zadovoljstva v zvezi z novo razdelitvijo dežele, češ da je vendarle «zmagal razum». Ta «razum» v resnici predstavlja ustvaritev pogojev notranje nestabilnosti Kenije, in to celo v primeru, ko bi ta postala svobodna.

Nevarnost, seveda, ni v tem, ker bi predstavljali slabitev centralne oblasti in določitev takšnih meja v notranjosti Kenije stalno grožnjo za njeno neodvisnost.

«Dosegli smo veliko zmago,» je rekel Ngala, predsednik Kenijske afriške demokratske unije (KADU), še preden je bilo objavljeno poročilo komisije. Toda, ta zmaga je bila plačana z obljubo, da bo ona (stranka KADU), celo v primeru, da bo v opoziciji, v bodočem kenijskem parlamentu «budno varovala načela ustave», v katero bo vnešena tudi nova razdelitev dežele.

Nairobi pa je zadnje dni izredno živahen. Tako na ulicah kot na številnih sestankih in mitingih se ljudem pojasnjuje nova situacija. Podpredsednik stranke KANU, Odinga Oginga, je izjavil, da njegova stranka ne priznava «podtikanja kolonialistov», in rekel, da se njegovi afriški prijatelji iz stranke KADU nimajo pred časom česa veseliti.

«Izbrisali bomo te regionalne meje, ki se jih voditelji stranke KADU tako vesele,» je rekel Odinga. Voditelji te stranke, je nadaljeval, so «žrtve propagande priseljencev», obenem pa je pristavil, da bi jih moralo poročilo ministrstva za kolonije» zbuditi, ker so prevarani in nagovorjeni, da branijo Madžimbo (regionalizem), ki nas bo pustil pod nadoblastjo kolonialistov».

V taki situaciji je zahteva po skorajšnjih volitvah postala najvažnejše vprašanje dneva. Volitve zahtevajo tako voditelji stranke KANU kot stranke KADU. Prvim se mudi, da bi dokazali, kako uživajo podporo večine kenijskega ljudstva, drugi pa smatrajo, da je zdaj nastopil trenutek, ko bi si utegnili s pomočjo propagande za «obrambo plemenskih pravic in ozemelj» pridobiti glasove manjših, «ogroženih» plemen.

Odinga je zelo odločen v svojih izjavah, da bo njegova stranka na volitvah zmagala in sestavila prvo afriško vlado Kenije.

Tako se je z nastopom novega leta politično življenje v Keniji zelo razburkalo, obenem pa usmerilo v čedalje bolj naglem procesu k uresničitvi samouprave, ki naj kasneje pripelje do popolne neodvisnosti.

Ni se ustrašila krokodilov

Dvaindvajsetletna angleška učiteljica, Diana Cleverly, je nedolgo tega preplavala vzhodnoafriško jezero Njasa, ki je široko 30 km. Plavala je polnih 9 ur in 57 minut. Podvig je bil dokaj nevaren, ker je jezero polno krokodilov. Med njenim podvigom jo je spremljal čoln z oboroženimi varuhi, ki so bili vsak trenutek pripravljeni, da streljajo, če bi se krokodili pojavili. Ko je priplavala na cilj, je mlada plavalka izjavila, da je bil njen podvig lažji od onih dveh, ko je skušala preplavati Rokavski preliv.

Indijka Sonali Das Gupta je odprla v Rimu trgovinico z orientalskimi drobnarijami modnega značaja. Na sliki jo vidimo, ko pripenja filmski umetnici Eleonori Rossi-Drago neko cvetico v lase, v tem ko se «klientka», oblečena v indijsko nošo, poizkuša na orientalski «sitar»

Polemika o umetnostnih smereh v Moskvi

Razstava, ki je bila možna le po XX. in XXII. kongresu KP SZ

(Naš dopis)

MOSKVA, januarja.

V velikem mestu, kakršno je Moskva, «repi» niso nikakšna novost. Te dni pa se je razpotegnil povsem nenavaden «rep». Že kakih dvajset dni se ta rep razteza nekaj sto metrov okoli vogalov starega Manježa pred vhodom v razstavo moskovskih slikarjev. Galerije so tudi sicer vedno prepolne. Tako slik, kot obiskovalcev. Vendar pa niso razstave še nikoli povzročile takšnih vrst pred vhodom. Desettisoči ljudi čakajo po ure in ure na temperaturi od —20 stopinj z že vnaprej kupljenimi vstopnicami, da bi mogli v razstavne dvorane Manježa. Razstava se je mesec dni normalno razvijala z vsakdanjim obiskom, vendar brez repov. Naval se je začel s 1. decembrom, ko je N. S. Hruščov s člani prezidija KP SZ prispel na razstavo in začel s polemiko, ki se še ni polegla.

Razstava v Manježu se je začela kot razstava «obnove» in «degerasimovizacije». Organizirana je bila v smislu upora proti absolutizmu akademikov. In prav v tem času je, po naključju ali ne, akademija slikarske umetnosti imela svoj letni občni zbor. Akademiki so se nad razstavo javno zgrozili. Zgrozili so se nad eksponati, ki so bili polemično negiranje akademskega kanona tako imenovanega socialističnega realizma, in nad kritikami, ki sta jih objavila tisk in radiotelevizija in ki so, osvobojene starih kompleksov, postavile v prvo vrsto mlade in nekoč cenzurirane stare slikarje pred «vrhovi» akademizma».

Z občnega zbora akademije je v prezidij CK prispelo sledeče pismo: «V zadnjem času formalisti postavljajo v dvom kot zastarela gledišča Lenina in sklepe partije o realistični umetnosti. Svoje nastope in praktično dejavnost formalisti usmerjajo k obnovi formalističnih teženj, ki jih je obsodila partija. Obračamo se na centralni komite partije in prosimo, naj nam pove, kaj je v teh sklepih zastarelo. Če pa ti sklepi niso zastareli, je treba nastope proti tem sklepom v tisku, na radiu in na televiziji nujno označiti kot revizionistične in primerne za razvijanje nam tuje ideologije. Skupina glasbenikov formalizma je, izkoriščajoč nekdanje nepravilne odnose do ustvarjalnosti takšnih slikarjev, kakršni so bili Sterenberg, Ševčenko, Falk, Drevin in drugi, sprejela sedaj njihova formalistična dela kot svoj prapor. Pod tem praporom neki slikarji skušajo pritihotapiti v našo likovno umetnost tujo ideologijo.»

V odgovoru na poziv akademikov je Hruščov z vsemi člani prezidija kar z zasedanja v Kremlju odšel na razstavo v Manjež. Na vhodu so ga čakali najvidnejši predstavniki akademizma: Gerasimov, Johanson in Serov, da bi ga spremljali skozi dvorane. Živahen in poln domislekov kot vedno je Hruščov izrazil svoje dvome nad deli «formalistov» Falka, Sterenberga in Drevina ter pred platni mladih Nikolajeva, Vahnjecova in drugih.

Listi so zabeležili to sceno: «Kot na vsaki razstavi, so tu razstavljena dobra, srednja in slaba dela. Organizatorji razstave so, očitno, v vrsti primerov, sledeč onim, ki ščitijo slabe in nesprejemljive stvaritve, izrazili liberalizem. Takšna politika pa ne more privesti do napredka v sovjetski umetnosti socialističnega realizma. V vodenju umetnosti so nujna idejna doslednost in načelnost, jasnost in trdnost nasproti vsakemu beganju ter odstopanju od glavne razvojne linije naše umetnosti — umetnosti ljudstva, ki gradi komunizem.»

Svoje polemično neodobravanje je Hruščov bolj pokazal v eni izmed pomožnih dvoran Manježa. Sem so bili povabljeni, da razstavijo svoja dela, tako imenovani «bjelutinci» — to je skupina mladih abstraktnih umetnikov. Nekako vprav v teh dneh so priredili zasebno na pol ilegalno razstavo v nekem ateljeju v Ulici Boljšaja komunističeskaja. Kakih sto platen je bilo nanizanih dobesedno do stropa malega ateljeja, kakih trideset avtorjev pa je z različno pripravljenostjo in uspehom skušalo množici povabljencev razložiti, kaj naj bi sodobni likovni izraz moral izraziti v sovjetski stvarnosti. Idejni smisel te razstave je v imenu vseh prikazal Eli Bjelutin, ki je bil tudi pobudnik razstave. Ta je med drugim rekel: «Ljudje so v sodobnem svetu veliko pretrpeli in iščejo dramatičen izraz stvarnosti.»

Razstava ni bila niti najavljena, niti ni bilo o njej nobenega oglasa. Ni bilo niti lepaka pred vrati. Toda skozi dva dni je bil atelje stalno poln občinstva, tako da so se slike komaj videle. Študenti, igralci, slikarji, književniki, dekleta z nemoskovskimi frizurami, bradati mladeniči, novinarji, filmski ljudje so zvedeli za razstavo in pohiteli nanjo. Vse, kar je bilo na stenah razstavljenega, je bilo novo, za moskovski ambient nepričakovano. Priznati je treba, da niti ni bilo vse slabo ali diletantsko, kot bi se za začetek dalo pričakovati.

Skupino so tega dne s slikami vred natovorili na tovornjak in jih prepeljali v Manjež, da bi dela pokazali Hruščovu in ostalim voditeljem. Prvo, kar je Hruščov vprašal, je bilo to, naj mu svoja dela obrazložijo. Kot kaže, v tem niso uspeli. Njihove slike je označil kot «patološke spake» ter zaključil: «Takšna «ustvarjalnost» je našemu ljudstvu tuja in ono ga odklanja. Nad tem bi se morali zamisliti ljudje, ki se smatrajo za slikarje in delajo slike, za katere ne vem, ali so bile naslikane s človeško roko, ali z oslovskim repom. Oni morajo razumeti svojo napako in delati za ljudstvo. «Tistim pa, ki z njim niso soglašali, je rekel, da če hočejo, dobe takoj potni list in naj gredo «malat na Zahod».

Takoj naslednjega dne so akademiki stopili v ofenzivo. Gerasimov je v «Sovjetski kulturi» izjavil. «Hvala partiji za neposredno, odkrito in načelno kritiko. Ona nam bo veliko pomagala v našem ustvarjalnem delu.» Ogenj kritike se je najprej usul na recenzente in kritike, posebno na kritika televizije, ki je bil že «pokopal» akademike. Član akademije Ivanov je takoj zapisal: «Zdi se, da je iniciativa prišla v roke skupine umetnostnih kritikov, ki so v svojem popuščanju bili pripravljeni za tendencioznost. Kot primer navajam Gasteva na televiziji ob jubilejni razstavi moskovskih slikarjev. On je, ko je govoril o delu slikarja Johansona (tedanji predsednik akademije) «Izpraševanje komunistov», torej o enem najboljših del sovjetske umetnosti, brez ceremonij izjavil, da je «mračno in teatralno». Slika Kuznjecova «Početek pastirja» pa je po Gastevu obrazec «prefinjene umetnosti». To me je vsekakor spravilo iz ravnotežja.»

Prišli so nato na vrsto organizatorji razstave. Soboljevski je takoj nato v «Sovjetski kulturi» napisal: «Težko je pojasniti, zakaj so na razstavi predstavljena neka stara dela Falka, Sterenberga, Končalovskega (namreč ona, ki so bila nekoč odklonjena z razstav). Treba je prav tako dodati, da je bila na razstavi slabo zastopana ustvarjalnost večje skupine članov akademije.»

Novo izvoljeni predsednik akademije, Serov, je nekaj dni kasneje nastopil na televizijskem ekranu: napadel je razstavo in moskovsko televizijo zaradi «brezidejnega» prikazovanja razstave, a televizijski urednik je ob tej priliki samokritično priznal napako.

Pred Manježem je bil neposredni učinek takoj viden: stometrski repi obiskovalcev pred vhodom. Ves dan dirjajo skozi dvorane s časopisi v rokah in stikajo za napadenimi slikami. Pred platni Falka, Sternberga, Mahnjecova, Nikanova, se v velikih skupinah zbirajo ljudje in diskutirajo brez konca. Glavna tema te polemike, v nekoliko poenostavljeni obliki, je naslednja: «Toda, ali bi ti hotel, da te tako naslikajo?» Razumljivo večina odgovorov je — ne. Tudi knjiga, ki v njo obiskovalci zapisujejo svoje vtise, je polna takšnih ocen.

Neka skupina slikarjev in književnikov je bila očitno prizadeta glede obsega te akademske protiofenzive. Hkrati so stari začeli napadati moderno glasbo, moderne filme, poezijo mladih. Omenjena skupina je odposlala N. S. Hruščovu naslednje pismo: «Dragi Nikita Sergejevič, obračamo se na vas kot človeka, ki je največ storil za izkoreninjenje stalinske samovolje iz življenja naše dežele. Z veseljem smo gledali, kako je Partija znova oživila duha Lenina, duha svobode in pravičnosti... Razstava moskovskih slikarjev je bila možna samo po XX. in XXII. kongresu partije. Pri nas lahko obstajajo razne ocene teh ali onih del, ki so se pojavile na razstavi. Če se obračamo na vas s tem pismom, je to samo zaradi tega, ker želimo v svoji iskrenosti povedati, da je brez možnosti obstajanja raznih slikarskih smeri, umetnost obsojena na smrt. Zdaj pa opažamo, kako na razstavi skušajo vaše besede tolmačiti slikarji prav tiste smeri, ki je edina cvetela v času Stalina, ne da bi dala tudi drugim možnost, da delajo in celo da žive. Mi globoko verujemo, da vi tega niste hoteli!

FRANE BABIERI

(Nadaljevanje na 6. strani)

NA ZADNJEM ZASEDANJU ASTRONOMOV V LIEGEU

Laplaceovi tezi o sončnem sistemu dokončno odklenkalo

«Planeti so se formirali iz hladne meglice...» - Oepikovo senzacionalno odkritje, da je Jupiter nekakšno miniaturno sonce - Podobno je tudi s Saturnom

Skoraj neopazno se je zaključil kolokvij najbolj znanih astronomov sveta, ki so se zbrali v belgijskem mestu Liegeu. Čeprav je bila glavna tema tega zasedanja «fizikalni študij planetov», so bile vnaprej iz programa izključene Zemlja, Luna in kozmologija. Zaradi tega so izpadli iz programa vsi oni strokovnjaki, ki se ukvarjajo z raznimi hipotezami o prahu ali ledu na Luni, o nastajanju in umiranju vesolja ter podobne teme.

Nihče od 80 znanstvenikov iz 18 držav, ki so se pojavili na tem mednarodnem znanstvenem zasedanju, ni prikazal nobene nove hipoteze, in zdi se, da je z začetkom astronavtike dobi hipotez enostavno odklenkalo. Vedno manj je onih, ki te hipoteze objavljajo in obravnavajo, in vedno manj je onih, ki vanje verujejo. Preveč pogosto se je namreč zgodilo, da so se razne hipoteze sprevrgle v navadna ugibanja. Sodobna znanost take stvari nerada sprejema, v kolikor ne gre zares za tezo, ki je nujna, ker se pač še ne da dokazati, niti ovreči. Zato ni sestanek v Liegeu prinesel nobene nove hipoteze o planetnem sistemu. Namesto tega pa je za večno pokopal eno, ki se je vlekla še od dobe slovitega Laplacea in ki je vse do pred kratkim skoroda veljala, saj je bila vse do pred dvajsetimi leti celo snov, ki se je na šolah poučevala.

Gre namreč za zadevo o nastanku sončnega sistema. Laplace, kot tudi mnogi znanstveniki za njim, so bili prepričani, da je «družina sončnih planetov» nastala tako ali drugače od samega Sonca. V stoletjih so se pojavile razne variante te hipoteze, dokler ni v zadnjih desetih letih postalo jasno, da se o tem ne da resno govoriti, pa čeprav se je vsa zgodba o Soncu kot praporeklu sončnega sistema zdela precej jasna in logična. Človeškemu razumu je bila namreč slika o žareči krogli «prasoncu», ki se vedno bolj naglo vrti okoli svoje osi, dokler ne dobi oblike diska in se od tega diska zaradi vrtenja formirajo večji strjeni kosi, ki se od njega ločijo, da bi se spremenili v današnje planete, zelo sprejemljiva.

Da ta hipoteza ne ustreza resnici, se danes za gotovo ve, zato ta hipoteza nima več osnove. To dokazujejo številni podatki, zbrani pri opažanju z najsodobnejšimi instrumenti celotnega našega planetnega sistema. In tako so glede tega na sestanku v Liegeu sestavili sledečo uradno formulacijo: «Planeti so se formirali iz hladne meglice nato pa se segreli zaradi lastne radioaktivnosti v nadaljnjem formiranju in v kasnejših obdobjih».

S tem v zvezi je bilo objavljeno tudi prvo senzacionalno odkritje.

Ko je na podij stopil dr. E. Oepik, ki je sicer zelo znan v astronomskem svetu, ni nihče od prisotnih strokovnjakov pričakoval, da bo ta znanstvenik govoril o tem, kar je bilo že tolikokrat ponovljeno in sicer da je Jupiter, ta največji planet sončnega sistema, obdan z zelo prostrano atmosfero zelo hladnega vodika in helija in da se v tej atmosferi od časa do časa javljajo gosti oblaki, ki spet izginevajo ter o podobnih že itak znanih stvareh. Toda ogrodje referata dr. Oepika se je opiralo na radiometrična merjenja planeta-velikana ter na merjenja temperature njegovih oblakov, ki jih je astronom ob pomoči sodelavcev izvedel z velikim teleskopom ter zelo občutljivimi elektronskimi instrumenti. Njegova izvajanja so tako postala dejanska novost na tem zborovanju.

Dr. Oepik je med drugim rekel: «S skrbnim merjenjem smo odkrili, da je Jupiter bolj bleščeč kot bi dejansko smel biti. Ta planet oddaja v vesoljski prostor 60 odstotkov več toplote kot je sprejema od Sonca».

Ta izjava je med prisotnimi izzvala žive komentarje. Gre za vsekakor nenavadno odkritje, posebno ko vemo, da je na Jupitru temperatura 100 stopinj pod ničlo. Potemtakem je Jupiter kljub svoji nizki temperaturi neke vrste miniaturno sonce ne pa navaden hladni planet, kot sta npr. Zemlja in Mars.

Komentarji o tej izjavi se še niso polegli, ko je dr. Oepik v svojem nadaljevanju objavil, da je do podobnega odkritja prišel tudi pri proučevanju Saturna, ki je znan po svojih obročih. Dr. Oepik je glede Saturna rekel: «Ta planet, ki je znatno bolj oddaljen od Sonca kot Jupiter, oddaja dvakrat več toplote kot jo dobiva od Sonca!»

Zanimivo razlago o planetih-velikanih je nadaljeval astronom C. Sagan. Ta je svoje raziskovalno delo osredotočil na eno od najnenavadnejših formacij, ki so bile kdajkoli odkrite na kakem planetu, na tako imenovano Rdečo pego na Jupitru. Ko je proučil vsa dosedanja dognanja, zbrana v zadnjih 130 letih, je prišel do sklepa, da je geografska širina Rdeče pege ostala ves čas nespremenjena, da pa se je njena geografska dolžina spremenila za nekaj tisoč stopinj, kar vsekakor ni malo. Ta pojav predstavlja za astronome izredno uganko in to že od prvih dni, odkar so ga opazili. In do danes je ta pojav ostal še nepojasnjen. Ob izjavi C. Sagana pa je ta uganka ostala še bolj zagonetna, kajti Sagan je rekel: «Velika Rdeča pega ostaja tajnost. Za sedaj enostavno ni vzorca, po katerem bi mogli ta pojav razložiti, pojav, ki neprestano menja položaj in tudi barvo v Jupitrovem ozračju». Seveda ni dr. Sagan pri tem niti skušal osvežiti vse one hipoteze, ki so do sedaj ostale le zabeležene v raznih študijskih študijah, ne pa razložene.

Onih 29 sekund, kolikor je kroženje osi jupitrovega polarnega področja počasnejše od prejšnjih 9 ur in 55 minut, ni izzvalo kdove koliko komentarjev pa čeprav sta M. Roberts in G. R. Huguenin vložila mnogo truda, da bi ujela radijske valove, ki jih oddaja Jupiter, ter s pomočjo teh valov prišla do tega podatka. Zdi se, da trajanje Jupitrovega dne in noči učenjake ne zanima mnogo in to iz enostavnega razloga, da do sedaj še noben astronavtski strokovnjak ni izdelal ali celo niti pomislil na to, da bi moglo priti do izkrcanja na Jupitru. Tamkajšnja gravitacija je za 2,64-krat večja kot na Zemlji in če bi kaka raketa prispela v bližino Jupitra, bi za vedno ostala «v objemu» te Jupitrove «svinčene gravitacije».

Nasprotno pa sta bila Venera in Mars glavna tema mnogih razprav v Liegeu in to iz enostavnega razloga, ker sta Venera in Mars najbližja soseda Zemlje, hkrati pa je Mars zanimiv tudi zaradi tega, ker je SZ poslala proti njemu sondo «Mars I», ZDA pa so proti Veneri poslale «Marinerja-II», ki je pred približno mesec dni letel mimo «tajinstvenega planeta».

Zato je veliko pozornost znanstvenikov v Liegeu izzval Gerard de Vaucouleurs s svojim topografskim proučevanjem Marsa. Ta francoski astronom, ki je zelo znan v astronomski literaturi, ima velike uspehe tudi v proučevanju daljnih meglic z roba vesolja, pa tudi bližnjih nebesnih teles samega našega sončnega sistema. Tokrat je s svojo ekipo sodelavcev izdelal posebno karto Marsove površine in dosegel izredno preciznost v merilu 0,1 stopinje, kar ustreza merilu 6 km. S tisoči fotografij in [illegible] zbrane podatke obdelal s pomočjo elektronskega računskega stroja IBM. In tako mu je uspelo izračunati med drugim tudi širino Marsovih kanalov, ki da so široki točno 12 kilometrov.

M. K.

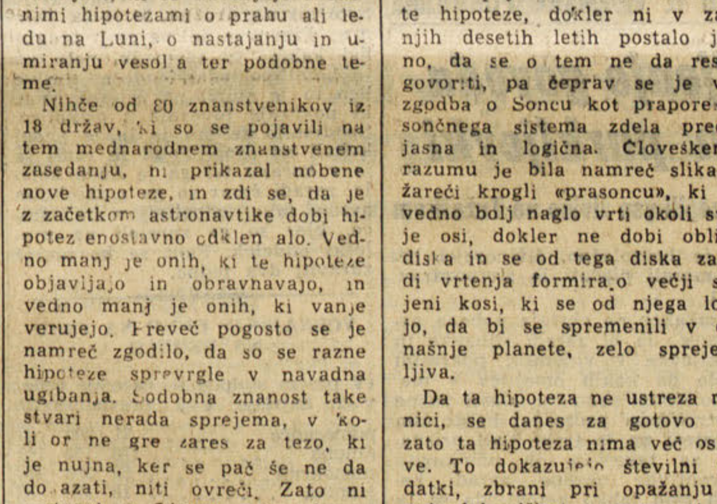

Rusinja Rosa Kulešiova je svojevrsten fenomen: Čeprav z zakritimi očmi more brati tiskan tekst, pa tudi razpoznavati barve slik in to samo s tipom. Na račun te nenavadne sposobnosti se je razvilo več tez

Iz umetnostnih galerij

Robert Faganel v «Rossonijevi»

Robert Faganel, ki zopet razstavlja v galeriji Rossoni, spada nedvomno med naše najdelavnejše slikarje mlajšega rodu. Od lani je to njegova že četrta osebna razstava, in vsaka pomeni več kot le korak naprej v njegovem slikarskem razvoju. Ako je mladi Palčič učinkovito povzel ustvarjanje z izmaličeno pločevino, ki jo izvirno šiva na obarvana platna, ki vzbujajo našo pozornost, je pa Faganelova pot do umetniškega priznanja težavnejša. To pa zato, ker so široki začetek te poti pred njim že trdo steptali nešteti impresionistično-ekspresionistično ustvarjajoči likovniki, tako da tam sedaj težko vzklije kaka nova cvetka slikarske domiselnosti. Vendar pa imamo vtis, da bo to začetno pot Faganel naglo prehodil.

Če primerjamo sedanja olja z onimi iz prejšnjih razstav, vidimo, kako hitro se Faganel slogovno osamosvaja in zori v mnogo obetajočega slikarja. Ako je veliko pokončno olje «Gozd» še pomanjkljivo, pa je ono podolgovato z gozdom ob strugi reke, ki je menda njegovo največje dosedanje platno, slikarsko skoroda neoporečno izvršeno. Barve, ploskve, sonca in svetloba so tu povezane v enovito skladnost, ki dobro podčrtuje svežino poletnega jutra.

Tej ravni se približujeta prav tako obe manjši sliki gradbišč v nočni razsvetljavi. Menimo, da je v teh slikah, v katerih dobro kroti svojo strast do žarečih barv, Faganelu najbolje uspelo, podati bistvo izbrane tematike. Ne glede na to pa se sedaj opaža, da mu mnogobarvnost ne dela več začetnih težav, ker se mu tudi nekatere take slike dobro posrečijo, kot na primer ona z lestvijo pred gospodarskim poslopjem.

Ta istočasna različnost njegove palete pa mu tu gotovo ni v prilog, in gotovo ni na mestu. Faganel, kot pač vsi temperamentni mladi ustvarjalci, nestrpno išče, kako bi najprimerneje sprostil svojo umetniško osebnost. To ga vodi do poizkusov raznih načinov slikarskega izražanja, ki jih tu neprevidno prikazuje in s tem moti zaokroženo celoto te razstave. Razen tega ga njegovo neugnano navdušenje do oblik žene, da bi se poizkusil tudi v linorezu, v katerem sicer uspe podati zanimive zasnove z obrazi in ljudmi, ki pa ne zvene sozvočno v zboru ostalih olj. Vse to pa so, tako rekoč, tehnične napake razstave, ki jih dela skoro vsak na začetkih vstopa v javnost, in v ničemer ne prikrivajo Faganelovega slikarskega daru. **MILKO BAMBIČ**

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Vprašani boste za nasvet o praktičnem vprašanju. S svojo samoljubnostjo boste povzročili neki spor.

BIK (od 21. 4. do 21. 5.) Zadovoljivi finančni uspehi. Na vidiku potovanje. Ne kažite svoje prevelike občutljivosti.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Zahvaljujoč svoji strokovni pripravljenosti, se boste znašli v težkih situacijah. Umirjeno vzdušje v družini.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Brzdajte nekoliko svojo mrzlično dejavnost in posvetite se raje manjšim vprašanjem. Napeti odnosi v družini.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V svojem poslovanju boste morali premagati nekatere težave.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ne ukvarjajte se s finančnimi špekulacijami, pač pa s solidnim trgovanjem. Prejeli boste prijetno darilo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Bodite previdni in ne kažite prevelike odrezavosti do predstojnikov. Svoja čustva boste povezali z nekim potovanjem.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) S svojo inteligenco boste uspeli rešiti neko še nerešeno vprašanje. V družini ne bo nobenih nesporazumov.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Z uspehom boste opravili svoje naloge. Vesel in srečen dan.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Imeli boste občutek, da je vaše delo nekoristno. Uprite se takšnemu razpoloženju. Preživeli boste miren in prijeten večer.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne lotite se nekega tveganega posla. Skušajte se razvedriti v družbi drage osebe.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Važna sprememba v zvezi z vašim delom. Razumevanje s strani drage osebe vam bo v uteho.

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 8. JANUARJA 1963

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 11.45 Vrtiljak; 12.00 Pomenek s poslušalkami; 12.30 Iz tedenskih glasbenih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel Carlo Pacchiori; 17.20 Lahka glasba; 18.00 Italijanščina po radiu; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18 in 30 Bartok in Webern; 19.00 Pisani balončki; nato Ameriški motivi; 20.00 Sport; 20.30 Včeraj in danes: 21.00 Pregelj: «Tolminci»; 21.30 Pianist Bruno Sebastianutto; 22.00 Orožen: «Proti Luni . . .»; 22 in 15 Plešite z nami; 23.00 Pianist Dave Brubeck.

Trst

12.00 Plošče, 12.25 Tretja stran; 13.15 Kot juke box; 13.40 Zborovsko petje; 13.50 Literarna oddaja.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Skladbe P. I. Čajkovskega; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Lahka glasba; 12.50 Glasba po željah; 13.40 V ritmu z orkestri; 14.00 Zabavne popevke; 14.30 Adamičeve Otroške suite; 14.50 Mladinski zbori; 15.30 Nekaj domačih; 16.00 Blejski festival 1962; 16.30 Tretja stran; 16.45; Operna glasba; 17.40 Glasbene sanje in želje; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Tony Dallara; 19.30 Prenos RL; 22.15 Dixieland glasba; 22.40 Glasba za lahko noč; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital morjih; 8.20 Glasba za dobro jutro; 8.30 Glasbeni sejem; 9.05 Klasiki lahke glasbe; 9.50 Operna glasba; 10.30 Radijska šola; 11.30 Koncert; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Upodabljajoča umetnost; 15.45 Italijanske pesmi in plesi; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Komorna glasba s plošč; 17.25 Simfonični koncert; 19.10 Oddaja za delavce; 20.25 Verdijeva opera «Otello».

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.35 Kvartet Radar; 9.35 Pisan program; 10.35 Pesmi; 11.00 Vesela glasba; 14.00 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Album pesmi; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.35 Ugajajo mladini; 16 in 50 Italijanske narodne pesmi; 17.35 Mala enciklopedija; 17.45 Vaš juke box; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.35 Glasbeno nagradno tekmovanje; 21.45 Večerna glasba; 22.10 Jazzovski kotiček.

III. program

18.30 Gospodarska rubrika; 18.40 Tuji periodični tisk; 19.00 Na programu je Bach; 19.15 Upodabljajoča umetnost; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Beethovnov Kvartet op. 95; 21.20 Malipierova komorna glasba; 22.15 Literarna oddaja; 22.45 Glasba danes.

Slovenija

5.00 Dobro jutro; 8.05 Prizori iz «Prodane neveste»; 8.40 Orkester Aime Barelli; 8.55 Radijska šola; 9.25 Vladigerov: Koncert za violino in orkester; 10.15 Slovenske narodne; 10.30 Klavir in hammond orgle; 10.40 Angleščina; 10.55 Nova popevka; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Kmetijski nasveti; 12.15 Grške narodne pesmi; 12.30 V paviljonu zabavne glasbe; 13.15 Obvestila; 13.30 Razpoloženje v Sukovi violinski glasbi; 13.45 Ristić: Suita giocosa; 14.05 Radijska šola; 14.35 Venček narodnih; 15.15 Lepe melodije; 15.30 V torek na svidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Iz zlatih dni zborovske glasbe; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Izlet na Havaje; 20.15 Radijska igra; 21.09 Lovec: Klasična simfonija; 21.35 Naš kaleidoskop; 22.15 Za vsakega nekaj; 23.05 Godala v noči; 23.20 Skupni program JRT.

Ital. televizija

8.30; 8.55; 12.15 in 15.00 Šola; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik; 19.15 Slikarstvo, kiparstvo in arhitektura; 20.20 Sport; 20.30 Dnevnik; 21.05 Film «Moja sestrična Rahela»; 22.30 Pesnik Antonio Machado; 23.10 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05 Anketa «Il mese di Milano»; 21.50 Dnevnik; 22.15 Srečanje z Johnom Hallydayem; 22.45 Koncert komorne glasbe.

Jug. televizija

20.30 Festival zabavnih melodij «Zagreb 63» (Zagreb).

Vreme včeraj: najvišja temperatura 12.1, najnižja 7.3, ob 19. uri 10; zračni tlak 1009.7 raste, veter jugozahodnik 3 km, vlage 95 odst., nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 9.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 8. januarja Maks
Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.37. Dolžina dneva 8.52. Luna vzide ob 15.26 in zatone ob 6.03
Jutri, SREDA, 9. januarja Julijan

OD 4. JANUARJA POGAJANJA ZA KOVINARSKO STROKO

Nesprejemljivi pogoji industrijcev za sklenitev nove delovne pogodbe

Sedanje ponudbe so slabše od okvirnega sporazuma, sklenjenega v oktobru - Jutri nadaljevanje pogajanj

4. t.m. so se obnovila v Rimu pogajanja med predstavniki sindikatov in Confindustrie za sklenitev nove delovne pogodbe za kovinarsko stroko. V pogajanjih posreduje med obema strankama minister za delo Bertinelli.

Že takoj v začetku se je pokazalo, da so tudi tokrat predlogi industrijcev nezadovoljivi in da pomenijo ponekod celo korak nazaj. Predvsem so industrijci zahtevali, da nova pogodba absorbira izboljšanja, ki so jih delavci dosegli z borbo po posameznih podjetjih in ki se tičejo mezd, delovnega urnika in periodičnih poviškov. Kar se tiče sindikalnih pravic v podjetjih, bi radi industrijci omejili pogajanja le na vprašanje odtegljajev sindikalnih članarin v podjetjih, vse ostalo pa naj bi bilo dejansko kot prej. Z načelnim sporazumom v oktobru so industrijci priznali, da imajo sindikati pravico, pogajati se tudi o nagradah in akordih. Sedaj pa niso hoteli glede nagrad nič popustiti, glede akordov pa omejiti pristojnost sindikatov. Nadalje so hoteli ohraniti razlikovanje med plačami delavcev in delavk za enako delo in niso zadovoljili predstavnikov delavcev s predlogi glede kategorij delavcev. Končno niso glede delitve po panogah proizvodnje upoštevali elektromehanike in livarn, ki se ukvarjajo z drugim taljenjem kovin.

V bistvu so ponudbe Confindustrie naslednje:

Delovni urnik: 44 ur za železarstvo, 45 ur in pol za delavce avtomobilske in letalske industrije, 46 ur v splošni mehaniki, 46 ur in pol v ladjedelstvu. Seveda bi to skrajšanje urnika izvedli postopno. Prve pol ure bi skrajšali takoj, druge pol ure januarja 1964 in tretje pol ure januarja 1965. Isti urnik pa bi moral veljati tudi za delavce tistih tovarn, ki so že dosegli boljše pogoje, to je, izboljšanja bi absorbirali.

Kvalifikacije: Ohranili bi dosedanje in diskriminacijo v škodo delavk. Za plače posameznih kvalifikacij bi torej veljala razmerja 97, 100 (plača navadnega težaka), 103, 105, 117 in 132. To pomeni, da bi imel na primer specializirani delavec 32 odst. več plače kot navaden težak.

Nagrade: Od 3 do 5 odstotkov za podjetja, ki zaposlujejo do 3000 delavcev ter od 4 do 6 odst. za podjetja, ki imajo več kot 3000 delavcev. V podjetjih z manj kot 500 delavci bi bile nagrade neobvezne.

Mezde: 9 odst. poviška za železarstvo in avtomobilsko industrijo, 8 odst. za splošno mehaniko in 7 odst. za ladjedelstvo.

Periodični poviški: Trije po 1,5 odst., pri čemer pa se absorbirajo tisti, ki so jih delavci že dosegli po posameznih podjetjih.

Mladi delavci: Prizna se jim enaka plača z 18 letom, če so zaposleni vsaj dve leti v podjetju. Ta enakopravnost z delavci nad 20 let starosti pa bo začela veljati šele 13 mesecev po sklenitvi nove pogodbe. Kar se tiče služenja vojaškega roka, se ta doba prizna samo za zaračunavanje odpravnine. Vprašanje vajencev pa bo obravnavala posebna komisija kasneje.

Sindikalne pravice: Delavcem, ki opravljajo sindikalne funkcije, se dovoli samo kratka odsotnost z dela in vse to v skladu s tehničnimi zahtevami in potrebami podjetja. Delavci, ki opravljajo sindikalne funkcije izven podjetij, lahko ostanejo na razpoloženju samo enkrat po šest mesecev in dve leti, če so izvoljeni za kake upravno-politične funkcije. Na oglasno desko v podjetju lahko izobesi notranja komisija samo razglase pogodbene vsebine, podpisane po pokrajinskem tajniku sindikata, toda s pogojem, da se o njih vsebini takoj obvesti tudi podjetje Kar se tiče članarin, bi namestili v prostorih notranje komisije poseben nabiralnik, v katerega bi delavci vsake štiri mesece metali prispevke v zaprtih zalepkah, ki bi jih dalo na razpolago podjetje, potem ko bi prejelo seznam delavcev, ki so dolžni članarino.

Akordi: Pokrajinski sindikati sploh ne bi imeli besede pri določanju akordnih tarif ter bi se smeli le pritožiti naknadno glede aplikacije teh tarif. Podjetje bi se glede dobe trajanja za preizkušnjo tarif sporazumelo neposredno z delavcem P.ritožbe glede tarif bi se morale predložiti delovodjem, poskusi reševanja sporov pa bi bili pridržani notranji komisiji.

Vsi trije sindikati kovinarjev, ki se pogajajo z industrijci ob podpori tajništev treh osrednjih sindikalnih organizacij so takoj ugotovili, da so ti pogoji nesprejemljivi. Da bi dosegli sporazum, so predlagali, naj bi se pogajanja omejila na samo šest predstavnikov na vsaki strani, kar so industrijci sprejeli. Značilno je, da so se pogajali tudi v nedeljo. Včeraj so se pogajanja nadaljevala. Na njih so sklenili, da bodo danes izmenjali pisane predloge o najbolj važnih argumentih ter da se bodo ponovno sestali na ministrstvu za delo jutri ob 11. uri dopoldne.

Z OBIČAJNIM POROČILOM DRŽAVNEGA PRAVDNIKA

V torek otvoritev novega sodnega leta

Pred kazenskim sodiščem bodo obravnavali 83 razprav, pred prizivnim pa 53

V torek 15. t.m. bo slovesna otvoritev novega sodnega leta. Ob tej priliki bo glavni državni pravdnik podal običajno poročilo v katerem bo prikazal delovanje raznih sodišč na področju tržaškega prizivnega sodišča v preteklem letu. Letošnja slovesnost se bo vršila z nekoliko zamude, saj je navadno prišlo do nje v preteklih letih že prej. V tej zvezi je treba pripomniti, da je do otvoritve novega sodnega leta prišlo pri kasacijskem sodišču v Rimu že včeraj.

En dan po otvoritvi sodnega leta, in sicer v sredo 16. t.m., bodo začela vsa sodišča v Trstu poslovati s polno paro. Predvidevajo, da bodo obravnavali v drugi polovici januarja na kazenskem sodišču 83 kazenskih zadev pri katerih je zapletenih 111 oseb. Od teh je 23 žensk. Med njimi jih je 23, ki so v priporu. V glavnem gre za prekrške, ki zadevajo tatvine, odkup ukradenega blaga, namerne stečaje, nenamerne umore in razne telesne poškodbe.

16. januarja bo začelo delovati tudi prizivno sodišče. V drugi polovici t.m. bo obravnavalo vsega skupaj 53 procesov. Gre za pritožbe proti razsodbam kazenskih sodišč v Trstu, Gorici, Vidmu, Pordenonu in Tolmeču. Število obtožencev, ki se bodo morali zagovarjati, znaša okoli 50.

Med včerajšnjim obiskom v Trstu se je predsednik vsedržavne ustanove italijanskih upokojencev poslanec Cuzzianiti sestal tudi z občinskim odbornikom za socialno skrbstvo Fantasio. Razpravljala sta o načrtu za gradnjo drugega doma za upokojence, ki ga bodo zgradili v Trstu v sodelovanju med občino in ustanovo upokojencev.

DVE SMRTNI PROMETNI NESREČI ZARADI SPOLZKIH CEST

Z motorjem treščil v avtobus: v bolnišnici podlegel poškodbam

Smrtna nesreča Tržačanke in huda poškodba njenega moža pri letališču v Ronkah, kjer je avto na mokri cesti vrglo ob platano

Zaradi slabega vremena in spolzkih cest je bilo v nedeljo in včeraj nekaj hudih prometnih nesreč, ki so terjale dve smrtni žrtvi in dva hudo ranjena ter so povzročile veliko škodo na prizadetih vozilih.

Včeraj dopoldne se je zaradi spolzke ceste smrtno ponesrečil 54-letni Adalbert Markežič od Spodnje Magdalene 17, ki so ga sprejeli s strogo pridržano prognozo na I. kirurški oddelek nekoliko po 10. uri, a je nekoliko pred 21. uro podlegel hudim poškodbam. Revež je namreč dobil pretres možgan in notranje poškodbe zaradi močnega udarca v glavo. Okrog 10. ure se je Markežič peljal s skuterjem po Ul. Flavia proti Domju. Pred njim je vozil avtobus proge 21, ki se je redno ustavil na postajališču. Motorist je to zadnji hip zapazil in je pritisnil na zavore, toda bilo je že prepozno, ker zaradi spolzke ceste ni mogel tako hitro ustaviti svojega vozila. Treščil je zaradi tega v zadnji del avtobusa in zletel na cesto, kjer je ležal nezavesten dobre pol ure. Vsi rešilni avtomobili RK so bili takrat zasedeni. Nesrečnega Markežiča so zaradi tega odpeljali v bolnišnico karabinjerji s svojim avtomobilom.

Smrtna prometna nesreča se je zgodila tudi v nedeljo okrog 21. ure na državni cesti blizu letališča v Ronkah, pri kateri je zgubila življenje 53-letna Maria Delpin por. Clari iz Ul. Commerciale 32, njen 53-letni mož Erminio pa si je polomil rebra, pobil in ranil po glavi in dobil živčni pretres, zaradi česar se bo moral zdraviti dober mesec.

Clari in njegova žena sta se vračala z avtom v Trst z obiska pri sorodnikih v San Giorgio di Nogaro. Avto znamke «Fiat 600» je vozil Clari, zraven njega pa je sedela njegova žena. Pri sorodnikih sta povečerjala in se poslovila ko je bila že tema. Močno je deževalo, razen tega pa je bila tudi megla. Vožnja v takih pogojih je zelo nevarna. Prav zaradi spolzke ceste je Clari zgubil nadzorstvo nad vozilom, ki je treščilo v platano ob cesti.

Udarec je bil tako močan, da si je ženska zlomila tilnik in je bila na mestu mrtva, njen mož pa je dobil hude poškodbe in je zgubil zavest. Kmalu nato je privozil mimo šofer, ki je ponesrečencema priskočil na pomoč in o nesreči obvestil karabinjerje. Moža so odpeljali v tržiško bolnišnico, truplo njegove žene pa so odpeljali v mrtvašnico pokopališča v Ronkah. Zakonca Clari sta živela sama, ker nista imela otrok. Clari, ki je po poklicu šofer, je uslužben pri nekem uvozniškem podjetju v Ul. Martiri della Libertà.

Prav tako se je zaradi mokre in spolzke ceste hudo ponesrečil v nedeljo popoldne 65-letni Luigi Zamparo iz Čedada, ki je zaposlen in stanuje v našem mestu. Izkoristil je praznik, da bi obiskal svojo družino, ki stanuje v Čedadu. Popoldne se je s skuterjem vračal v Trst, toda že blizu Čedada ga je doletela nesreča. Zgubil je nadzorstvo nad vozilom in treščil na tla. Pri tem si je prebil lobanjo in se ranil po rokah ter nogah. Nemudoma so ga odpeljali v čedadsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo.

Več sreče v nesreči pa so imeli Ermes Lorenzon s svojimi sopotniki ter 21-letni Giorgio Drioli iz Drevoreda D'Annunzio 15 in njegova sopotnica 21-letna Delia Rombi iz Milj, Ul. Bernardis 9. Lorenzon je v nedeljo popoldne vozil proti Gorici avto, v katerem je bilo še 5 sopotnikov. Pri Gradiški je šofer na ovinku zgubil nadzorstvo nad vozilom, verjetno zaradi nepravilnega pritiska na desni sprednji gumi. Avto se je na cesti zasukal okrog sebe, nato pa je z desno stranjo zadel v hišo, ki je tam ob cesti. Šoferju in potnikom se ni zgodilo nič hudega, le prestrašili so se precej.

Drioli in Delia sta se v noči med nedeljo in ponedeljkom peljala z avtom iz Milj proti Trstu. Ko sta dospela na križišče, kjer se Osapski potok izliva v morje, se je Drioli premislil in se je hotel vrniti v Milje. Začel je obračati avto, toda to mu ni uspelo verjetno zaradi spolzke ceste in avto je padel v obcestni jarek ter se precej poškodoval. Drioliju se ni zgodilo nič hudega, Delia pa se je le nekoliko pobila

IZJAVE DR. CAIDASSIJA PRED ODHODOM V PRAGO

Pogajanja za obnovitev pogodbe o tranzitu ČSSR skozi Trst

Do konca novembra promet ČSSR skozi Javna skladišča ni dosegel pogodbene ravni 400.000 ton

V teh dneh bo odpotovala iz Trsta v Prago tržaška gospodarska delegacija, ki jo bo vodil predsednik trgovinske zbornice dr. Romano Caidassi. Pred odhodom je predsednik zbornice dal sinoči po tržaškem radiu krajšo izjavo o pomenu pogajanj med tržaškimi predstavniki in češkoslovaškim izvoznim podjetjem Cehofracht. Gre namreč za obnovitev pogodbe, ki predvideva določene stalne pošiljke češkoslovaškega blaga skozi tržaško pristanišče, odnosno uvoz blaga s prekomorskih tržišč za potrebe ČSSR.

Do konca novembra je promet ČSSR skozi tržaška Javna skladišča dosegel 360 tisoč ton in je bil torej nekoliko nižji, kot se je prvotno pričakovalo. Predsednik zbornice je v tej zvezi povedal, da bodo v Pragi podrobno proučili razna tehnično-finančna vprašanja z namenom, da zagotove vsaj delno pogodbeno raven 400 tisoč ton, odnosno da se ta tranzitni promet skozi Trst ob ugodnejši svetovni konjunkturi še poveča. Napori bodo stremeli za tem, da se doseže letni promet pol milijona ton. Za to obstajajo stvarni pogoji na osnovi stanja izpred druge svetovne vojne, ko je nato zaradi vojnih in povojnih okoliščin promet ČSSR skozi Trst skoro povsem izginil.

Nato je predsednik zbornice ugotovil, da je splošni promet tržaškega pristanišča v preteklem letu stagniral in zlasti je obžaloval padec avstrijskega tranzitnega prometa, ki se je znižal za okoli 100 tisoč ton. To je posledica določenih pogojev v pristanišču samem in raznih težav, do katerih je prišlo v pristanišču, delno pa je tudi rezultat splošnega stanja, saj se je avstrijski tranzit znižal v skoro vseh srednjeevropskih pristaniščih, ker se je znižala avstrijska prekomorska zunanje-trgovinska izmenjava.

Zelo ugodno pa je ocenil stanje tržaške industrije, saj je indeks industrijske proizvodnje dosegel novembra 243.8. Ta indeks se računa na osnovi stanja 1953. leta in je naraščanje hitrejše, kot znaša splošno italijansko povprečje naraščanja industrijske proizvodnje. Proizvodnja se je občutno povečala na različnih sektorjih: jeklarskem, tekstilnem, pa tudi ladjedelnice ne povzročajo več takih skrbi, kot so jih nekdaj.

Ugodne so posledice zaradi naraščanja števila zaposlenih, saj je to število v raznih mesecih doseglo 95 tisoč. Brezposelnih pa je bilo v novembru 1962. leta 9 tisoč 300 in se je njih število v primerjavi s stanjem 1961. leta znižalo za 17.5 odstotka.

Glede perspektiv in naporov trgovinske zbornice v letošnjem letu pa je predsednik podčrtal predvsem dve vprašanji. Zbornica je že ob zaključku lanskega leta pričela z reševanjem odprtih železniških vprašanj v okviru Skupnega evropskega tržišča, ki trenutno ne omogočajo Trstu enakopravne vključitve v to tržišče. Po drugi plati pa so bili že narejeni razni koraki, da se pritegne obsežno azijsko-afriško tržišče in zlasti nove neodvisne afriške države.

Kdo je streljal v Ul. Alfieri?

Ljudje, ki bivajo ob koncu Ul. Alfieri ter v sosednih ulicah, so sinoči okrog 19. ure slišali klice: «Primite tatu! Na pomoč!» Nato strel.

Kaj se je zgodilo? Kdor je bil pri večerji, je pustil hrano, odprl okno in gledal, kako se zbirajo ljudje v Ul. Alfieri, med Ul. Canova in Ul. Rossetti. Kdor je šel tedaj mimo, se je ustavil in spraševal, kaj se je zgodilo. Kmalu nato je prišla policija in ljudje so se razšli, vendar zadeva ni še razčiščena. Vsekakor ni bilo ne mrtvih niti ranjenih. Poizvedovali smo pri policiji, da bi izvedeli nekaj več, toda zaman. Preiskava se nadaljuje s polno paro. Prizadet je nekdo, ki noče, da se o njem govori, in ki ga je okradel nekdo, ki ga zdaj išče policija, če ga že ni našla.

Ko je N.N. zapazil, da mu je neznanec nekaj (kaj?) ukradel, je tekal za njim in klical na pomoč. Tat je bežal kakor so ga nesle noge, vmes pa je enkrat ustrelil, morda v zrak, ter izginil.

Pričakujemo, da nam bodo danes na policiji znali in hoteli povedati kaj več o tem «tajinstvenem» dogodku

Financar padel s tovornika

Na obmejnem bloku pod Škofijami je bil včeraj popoldne v službi tudi 20-letni financar Guido Bianchi. Nekoliko po 18. uri je na blok privozil iz Jugoslavije tovornik s prikolico, ki je bil poln drv. Financar je najprej pregledal kabino in tovornik, nato pa je hotel pogledati tudi na prikolico in je stopil na železni drog, ki povezuje tovornik s prikolico. Spodrsnilo se mu je in je padel kobalj na drog. Pobil in ranil se je v koraku ter ga je hudo bolelo, zaradi česar so ga z zasebnim avtom takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na urološki oddelek. Fant se bo moral zdraviti dva tedna.

Slovenski klub v Trstu vljudno vabi
NA VEČER PESNIKA
Alojza Gradnika
ki ga priredi ob njegovi 80-letnici danes 8. januarja ob 20.30. O pesniku Gradniku bo govoril prof. Andrej Budal. Člani Slovenskega gledališča Raztresen, Lukeš in Nakrstova bodo recitirali najlepše Gradnikove pesmi.

Gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Danes ob 21. uri uprizori tržaško Stalno gledališče za red F dramo Fulvia Tomizze «Vera Verk». Zadnji teden ponovitev. Rezervacija in prodaja vstopnic v Galeriji Protti, telefon 36-372. Cene: parter 1000 lir, I. galerija 650 lir, II. galerija 450 lir, lože 3000 lir, vstop k ložam 300 lir, vstop h galerijam 250 lir.

Kino

Nazionale 14.30 18.15 22.00 «Il giorno più lungo». Nastopa 44 svetovno znanih umetnikov.
Arcobaleno 16.00 «Il delitto della signora Allerson». Metrocolor. Susan Hayward, Peter Finch.
Fenice 16.00 «La marcia su Roma». Vittorio Gassman, Ugo Tognazzi.
Excelsior 16.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvna slikanica.
Grattacielo 16.00 «I due colonnelli». Totò, Walter Pidgeon.
Supercinema 16.00 «Superspettacoli nel mondo». Eastmancolor. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Alabarda 15.30 «Fedra». Melina Mercouri, Anthony Perkins, Raf Vallone.
Filodrammatico 16.00 «Una regina per Cesare». Technicolor. Pascale Petit, Akim Tamiroff. Gordon Scott.
Aurora 16.30 «Il falso traditore».
Cristallo 16.30 «L'affittacamere». Kim Novak, Jark Lemonn.
Capitol 15.30 «Ti-Koyo e il suo pescecane». Technicolor.
Garibaldi 16.30 «Ivan il Terribile». Eisensteinovo veledelo.
Impero 16.00 «Gli amanti devono imparare».
Massimo 16.00 «I figli dei moschettieri» Technicolor. Cornel Wilde.
Moderno 16.00 «Uno scapolo in paradiso». Technicolor. Bob Hope, Lana Turner.
Astoria 16.30 «La gang del kimono». Prepovedano mladini.
Astra 16.30 «FBI Divisione criminale».
Vittorio Veneto 15.30 «La dolce ala della giovinezza». Paul Newmann, Geraldine Page.
Abbazia 16.00 «I pirati del Fiume Rosso» Technicolor. Kerwin Mathews.
Marconi 16.00 «Agosto donne mie non vi conosco». Lorella De Luca, Memmo Carotenuto.
Ideale 16.00 «La rapina del secolo». — Tony Curtis.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 7. januarja 1963 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 22 oseb.

UMRLI SO: 49-letni Enrico Iansa, 65-letni Nello Golinelli, 76-letna Antonia Brce vd. Vilhar, 60-letna Pierina Minghi por. Pellegrini, 65-letni Antonio Bassanese, 63-letni Gasparo Silvestrini, 59-letna Maddalena Snievic por. D'Orlando, 52-letni Guido Falletig, 88-letni Giuseppe Colautti, 84-letni Umberto Rodella, 3 dni stari Dario Bressani, 78-letna Maria Pirmat por. Lenarduzzi, 80-letna Vittoria Sladek por. Baisero, 76-letni Antonio Bisca, 56-letna Candida Morin, 61-letni Rodolfo Belletti, 47-letna Silvana Godena por. Benedetti, 69-letna Natalia Rottinger por. Buda, 84-letna Francesca Loprieno, 6?-letna Basilia Pison por. Sanzin, 81-letna Maria Crisai vd. Pelko, 79-letni Pietro Zecchini.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Alla Redenzione, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà 6; Al Galeno, Ul. S. Cilino (Sv. Ivan).

POMEMBEN ODLOK VLADNEGA GENERALNEGA KOMISARJA

Center za gospodarski razvoj bo odslej vodil upravni svet

V upravnem svetu bodo zastopane najodgovornejše osebe lokalne uprave in gospodarskih ustanov

V nedeljski številki smo že orisali štiri pomembne odloke, ki so bili objavljeni v Uradnem listu vladnega generalnega komisariata št. 1 od 2. januarja 1963. Med temi odloki je tudi zanimiv odlok št. 34, ki se nanaša na reorganizacijo centra za gospodarski razvoj.

Center za gospodarski razvoj je ustanovila bivša ZVU 1950. leta kot posebni gospodarski organizem, ki naj skrbi za proučevanje in zlasti za pospeševanje novih gospodarskih pobud. V tem okviru je center naredil pomembno delo zlasti pri navezovanju stikov z raznimi gospodarskimi organizacijami in pri pritegovanju novih industrijskih obratov v industrijsko pristanišče.

Člen prvi odloka št. 34 spreminja dosedanjo upravno strukturo centra, saj je center do sedaj upravljal izključno predsednik, kateremu pa se po novem pridruži še upravni svet. Predsednika imenuje vladni generalni komisar za dobo štirih let. Zvedeli smo, da bo čez nekaj dni uradno potrjen za predsednika dosedanji predsednik centra Padoa.

Upravni svet pa poleg predsednika sestavljajo: predstavnik vladnega generalnega komisariata, tržaški župan, predsednik pokrajinske uprave, predsednik Zbornice za trgovino, industrijo in kmetijstvo, predsednik ustanove industrijskega pristanišča v Trstu in predsednik avtonomne ustanove mednarodnega vzorčnega velesejma v Trstu. Tudi ti člani ostanejo na položaju štiri leta in se lahko ponovno imenujejo.

Načelno se bo upravni svet sestajal vsake tri mesece, kar priča, da gre za ustanovitev, odnosno pretvoritev centra, ki naj ima odslej širši delovni značaj in tudi pomembnejšo vlogo pri razvoju tržaškega gospodarstva. Upravni svet je namreč sestavljen iz najodgovornejših oseb lokalne uprave in kot tak lahko predstavlja gospodarske interese mesta. Seveda pa gre pri tem samo za posvetovalni organ, ki pa bo lahko imel v novem deželnem okviru dokajšnjo težo, saj bodo njegova stališča glede gospodarskega razvoja, programiranja itd. v mnogih primerih odločilna.

Drevi seja novega občinskega odbora

Drevi ob 19. uri bo prva seja novoizvoljenega tržaškega občinskega odbora. Dnevni red vsebuje 17 točk v glavnem navadnega upravnega značaja. Prva točka se nanaša na poročilo župana. Najvažnejša točka dnevnega reda pa je tretja, ki se nanaša na pooblastilo župana posameznim odbornikom. Kot je znano, je odbornike sicer izvolil občinski svet na svoji prvi seji, toda za svoje delovanje morajo imeti posebno županovo pooblastilo.

Novi občinski odbor sestavljajo poleg župana še podžupan prof. Cumbat, ki ima resor za urbanistiko in gradbene licence; dr. Venier, odbornik za mestno policijo in prehrano; dr. Adovasio, odbornik za anagrafski in matični urad; dr. Babille, odbornik za osebje, stike z javnostjo, študije in organizacijo, šport in turizem; dr. Verza, odbornik za občinska industrijska podjetja in za vprašanja okolice; dr. Rocco, odbornik za proračun in davke; prof. Prodi, odbornik za šolstvo in kulturne ustanove; Fantasia, odbornik za socialno skrbstvo; dr. Gasparo, odbornik za statistiko, delavska vprašanja in mladino; dr. Vascotto, odbornik za ekonomat; dr. Blasina, odbornik za zdravstvo in higieno; inž. Colautti, odbornik za občinska dela.

Kot torej vidimo, je bilo z novo občinsko upravo ustanovljenih nekaj novih resorov, med katerimi sta najbolj važna resora za okoliške kraje in za mladino. Poleg tega pa je nekako izginil resor za javna dela, ki je bil razdeljen na dva resora, in sicer na resor za urbanistiko in gradbene licence ter na resor za občinska dela.

Na dnevnem redu ni točke o sklicanju seje občinskega sveta. Zvedeli smo, da se bo občinski svet sestal v drugi polovici tega meseca. Zato je pričakovati, da bodo dnevni red seje občinskega sveta sprejeli na prihodnji seji občinskega odbora.

Pokrajinski upravni odbor je na svoji zadnji seji proučil in sprejel vrsto sklepov občinskih in drugih krajevnih ustanov. Med drugimi sklepi je tudi potrditev dr. Ernesta Roncallija za pooblaščenca vodstva protituberkuloznega dispanzerja v Miljah. Poleg tega je odbor potrdil sklep zgoniške občine o brezplačnem odstopu zemljišča državni upravi za gradnjo novega sedeža financarske brigade in sklep tržaške občine o zavarovanju proti kraji v muzejih in ljudskih knjižnicah.

DA SE PREPREČI ŠIRJENJE BOLEZNI IZ VIDEMSKE POKRAJINE

Preventivno cepljenje goveda proti slinavki in parkljevki

Z razpoložljivimi dozami bodo lahko cepili vso živino na Tržaškem

Kot smo že poročali, je tržaški pokrajinski veterinarski urad dobil od ministrstva za zdravstvo na razpolago 3.000 doz cepiva za cepljenje goveda proti slinavki in parkljevki, ker se je v sosednih pokrajinah pojavilo nekaj žarišč te nevarne bolezni. Pozanimali smo se na pristojnem mestu, kako je s to zadevo in izvedeli naslednje:

V videmski pokrajini je 17 ali 18 žarišč slinavke in parkljevke, medtem ko na Tržaškem in Goriškem do sedaj niso zabeležili nobenega primera te bolezni. Toda prav zaradi tega, da se prepreči morebitno širjenje bolezni na druge pokrajine, zlasti na tržaško področje — kar bi zaradi neposredne bližine meje povzročilo tudi zastoj v maloobmejnem prometu (kot se je že zgodilo pred dvema letoma) — so se oblasti odločile za takojšnje preventivno cepljenje. Občinski veterinarji bodo v teh dneh dobili cepivo in takoj začeli cepiti živino. Kaže, da bodo lahko z razpoložljivim cepivom cepili vso živino na našem področju. Cepivo je brezplačno, živinorejci bodo morali plačati le živinozdravnika.

Vsekakor ne obstaja nobena nevarnost, da bi zaradi slinavke in parkljevke v videmski pokrajini prišlo do kakih omejitev v maloobmejnem prometu, zlasti pa ne na tržaškem področju. Pristojnim oblastem pa je treba dati priznanje za takojšnje in učinkovite preventivne ukrepe, zaradi katerih smo lahko gotovi, da se ta nevarna bolezen ne bo razširila tudi na naše področje.

NOV URNIK GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Tajništvo SGZ obvešča svoje člane, da bo do preklica veljal naslednji urnik: dopoldne bodo uradi odprti vsak dan kot do sedaj, od 8. do 12.30, popoldne pa samo od 16. do 17. ure.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v 2. najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	71	200	83
limone	118	153	141
mandarini	59	235	176
jabolka	18	129	83
hruške	36	176	118
pesa	100	125	113
artičoke	32	55	50
zelje	70	94	83
cvetača	94	153	106
ohrovt	41	88	71
cikorija	71	88	77
čebula	50	65	55
koromač	53	118	106
solate	88	225	188
krompir	45	86	81
paradižnik	94	180	165
rdeči radič	188	563	213
zeleni uvoženi radič	188	313	250
zelena	100	220	160
špinača	100	225	138

VČERAJŠNJE CENE NA RIBJEM TRGU

Najnižje in najvišje cene žlahtnih rib in rib največje potrošnje, mehkužcev in rakov na tržaškem ribjem trgu 7. januarja 1963.

Vrsta	Cene min.	Cene maks.
Jegulje	300	461
Bradači (Barboni)	350	660
Skočke (Cefali)	620	713
Zobatci (Dentici)	793	909
Črni glamoči (Guatti neri)	139	200
Girice (Menole)	200	333
Moli	1180	1590
Ovrate (Orade)	793	1600
Papaline	104	108
Plošče (Passere)	280	751
Rumenci (Riboni)	540	1050
Rombi	865	988
Sardoni	180	180
Listi (Sfoglie)	1200	1700
Trlje (Triglie)	732	915
Veliko skočce (Volpine)	800	850
Kaparocoli	80	30
Kalamari	733	844
Hobotnice (Folpi)	360	494
Sipe (Seppie)	592	723
Rakci vabiči (Canocchie)	320	576
Zmrznjene ribe		
Kalamari	400	400
Tuna (Tonno)	450	500
Sipe	280	280
Morske žabe (rospo code)	600	650

Gornje cene veljajo brez tare in izvirajo iz sklepov dražb ali direktnih pogajanj.

DVA VLOMA V VILI NA OPČINAH

Vrednosti so pustili pri miru privoščili pa so si pojedino

Zdi se, da so preiskovalni organi že izsledili in priprli dva mladeniča

Karabinjerji sodnega odseka iz Ul. Hermet pod poveljstvom kap. Pazzaglie so včeraj okoli 14. ure prihiteli na Opčine, kamor so jih poklicali zaradi prijave vloma v eno izmed praznih vil v Ul. dei Salici

Tatvino oziroma vlom je prijavila ga. Stuparich, soproga ravnatelja Tržaškega arzenala, ki je iz mesta prišla na Opčine v pozimi prazno vilo, ki je označena s hišno številko 5. Ko je odprla vrata, ji je bilo takoj jasno, da so vilo obiskali tatovi, kajti na neki mizi so bili še ostanki pojedine, ki so si jo tatovi privoščili na račun dobro založenega bara in hladilnika. Karabinjerji so seveda takoj uvedli preiskavo in predvsem ugotovili, da vlomilci niso praktično odnesli ničesar — razen jedače in pijače, ki pa so jo konzumirali kar na mestu.

Vila inž. Stuparicha je obdana z obširnim vrtom in le nizka živa meja jo loči od sosedne vile, ki je last predsednika prizivnega sodišča dr. Carmela Palerma. Tatovi so vdrli tudi v to vilo in kot kaže, so tudi tu stikali predvsem za jedačo in pijačo, odnesli pa niso ničesar. Preiskava je ugotovila, da so tatovi vdrli v obe vili skozi pritlična okna. Čeprav je bilo v vilah precej reči, ki bi vsakemu tatu prav prišle (razne dragocene slike itd.), pa se jih vlomilci niso dotaknili in so si privoščili le dobro pojedino, ostanke pa so pustili na mizi. Čudna navada vlomilcev je seveda dala misliti, zlasti še, ker so v zadnjih dveh mesecih zabeležili na Opčinah že 5 ali 6 podobnih tatvin.

Preiskovalni organi so prišli do zaključka, da so vlomi delo skupine ljudi, ki dobro poznajo razmere na Opčinah in so preiskavo usmerili v to okolje. Kot kaže, je preiskava že rodila prve uspehe in po sicer nepotrjenih vesteh naj bi karabinjerji že včeraj priprli dva mladeniča, ki na bi bila odgovorna za vloma v Stuparichevo in Palermovo vilo. Ni pa izključeno, da jima je pomagal še kdo, vendar bo odgovor na to vprašanje dala nadaljnja preiskava, predvsem pa izpovedi priprtih mladeničev.

Pričakuje se, da bo preiskava v najkrajšem času zaključena.

V jarek je padel

V Drevoredu XX. septembra pa je nerodno padel in se pobil po čelu 71-letni Giuseppe Laconna iz Drevoreda XX. septembra št. 77. Pred lekarno INAM, kjer je vse razkopano zaradi ureditve kanalizacije, je Laconna stopil na desko, pa je zgubil ravnotežje in je padel v jarek. Nekateri pešci so mu pomagali, da je prišel iz jarka, nato pa je sam odšel v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Zdraviti se bo moral teden dni.

V soboto zvečer je bila v hotelu «Triglav» v Sežani tradicionalna družabna prireditev, ki jo vsako leto priredijo uslužbenci obmejnega poverjeništva in carinarnice Sežana. Poleg uslužbencev ter gostov, med katerimi so bili tudi predsednik občine Sežana Mahnič ter konzula FLRJ v Trstu Kovačič in Bakrač, so se družabnega večera udeležili še njihovi družinski člani, tako da je večer potekel v res prijetnem vzdušju.

Kmalu potem, ko so vsi posedli za mize, je upravnik carinarnice Sežana Aldo Kovačič pozdravil vse prisotne in v kratkem nagovoru orisal delo in uspehe, ki so bili doseženi v preteklem letu. Pri tem je tudi poudaril, da se promet na meji med Italijo in Jugoslavijo nenehno razvija, kar terja od uslužbencev vedno večjih naporov. Toda po dosedanjih izkušnjah, je dejal upravnik, lahko mirno gledamo v prihodnost, saj smo prepričani, da bo delo v redu opravljeno. Omenil je še pridobitve, ki so jih bili uslužbenci deležni v preteklem letu, potem pa je vsem čestital in zaželel čimveč uspehov v letu 1963.

Uslužbence carinarnice in obmejnega poverjeništva je pozdravil tudi predsednik sežanske občine Mahnič ter jim izrazil priznanje za njihovo požrtvovalnost in napore v preteklem letu. Poudaril je, da je treba tudi naprej delati po tej poti, predvsem v korist obmejnega prebivalstva, ki v vse večjem številu prehaja mejo. Končno jim je zaželel še mnogo uspehov v tem letu.

Sledila je večerja, potem pa je bila prosta zabava

Mali oglasi

PRI VAŠIH NAKUPIH obiščite trgovino **«MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi, 11** (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas dobite veliko izbiro vseh vrst **PLETENIN**, nogavic in perila za ženske, moške in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku. Pri nakupu dobite primerno darilo.

PRI MAGAZZINU FELICE — Trst, Ulica Carducci 41. DOBITE: ženske, moške in otroške dežne plašče, bunde, hlače, jopiče in srajce najboljših vrst in znamk po najnižjih cenah.

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjske električne predmete — štedilnike na drva, premog, plin, elektriko — trajno goreče peči na premog in kerosene ter na plin in elektriko in televizorje. Olajšave pri plačilu. Postrežba plina na dom. — Telefon 29-041.

DAJEM LEKCIJE nemščine in vseh predmetov nižje gimnazije od 8. do 12. ure. Naslov na upravi lista.

POSTREŽNICO starejšo, vestno in pošteno iščem. Družinska oskrba od 9. do 15. ure. Ponudbe pod «Vestna» na upravo «Primorskega dnevnika».

Darovi in prispevki

V počastitev spomina tete Frančiške Obad vd. Rebula darujeta Mirko in Mila Obad 1000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Antonije Celani darujeta Emilija in Mihael Štok 1000 lir za Dijaško Matico.

Sporočamo žalostno vest, da nas je v nedeljo 6. t. m. za vedno zapustil naš dragi oče

ANTON BISCA

(Toni Čuna)

K večnemu počitku ga bo bomo spremili danes ob 15.15 iz glavne bolnišnice na katinarsko pokopališče.

Žalujoči žena Marija, sinova Gigi in Romano, hčerke Antonija, Santina in Amalija ter ostalo sorodstvo

Lonjer, 8. januarja 1963.

SLOVESNOST OB DNEVU «MATERE IN OTROKA»

Tradicionalna obdaritev redarjev in potrebnih otrok za «befano»

Največ darilnih paketov je razdelila pokrajinska uprava

V Kulturno-umetniškem krožku je bila v nedeljo dopoldne osrednja slavnost ob «Dnevu matere in otroka», ki jo je priredila pokrajinska federacija ustanove ONMI. Slavnosti so se udeležili tudi podprefekt dr. Pasino, župan dr. Franzil, predsednik pokrajinske uprave dr. Delise in predstavniki drugih ustanov.

O pomenu «Dneva matere in otroka» je na kratko spregovoril komisar ONMI prof. Romano, ki je omenil delovanje te ustanove na številnih področjih zdravstvene, vzgojne in socialne pomoči materam in otrokom v tržaški pokrajini. Po njegovem nagovoru so razdelili nagrade in darila nekaterim zaslužnim materam, rednicam in otrokom.

Poleg te slavnosti je bila v nedeljo tudi «befana», dan, ko razne ustanove in podjetja razdeljujejo otrokom darila. Poleg tega pa je bila tudi obdaritev mestnih redarjev. Na vseh glavnih mestnih križiščih ob semaforih so avtomobilisti, ustanove in številna podjetja prinašali redarjem najrazličnejša darila, ki jih bodo v prihodnjih dneh razdelili med člane redarskega zbora.

Letos bodo teh daril deležni predvsem novi, mladi redarji, ki so stopili v službo med preteklim letom. Z novimi redarji se položaj tega zbora polagoma izboljšuje, hkrati pa se tudi izboljšuje redarska služba, ki je bila do sedaj zaradi premajhnega števila redarjev precej omejena.

Največ darilnih paketov je v nedeljo razdelila pokrajinska uprava, ki vzdržuje vrsto otroških zavodov in skrbi za pomoč revnim otrokom. Skupno je pokrajinska uprava razdelila 1.130 paketov revnim otrokom. V dopoldanskih urah so ob prisotnosti predsednika pokrajine dr. Delieseja in raznih odbornikov razdeljevali darila na sedežu pokrajinske uprave. Prav tako je dopoldne pokrajinski odbornik za socialno skrbstvo Corberi ob prisotnosti županov razdelil 9 darilnih paketov v Dolini, 24 v Nabrežini in 40 v Miljah. V zgoniški in repentaborski občini pa ni bilo posebnih svečanosti ob razdelitvi paketov, ker so nekateri otroci preveč oddaljeni od občinskega sedeža. Zato so potrebnim otrokom poslali darila na dom. V dvorani kina «Capitol» pa so razdelili 250 paketov otrokom uslužbencev pokrajinske uprave. Razdelitvi je prisostvoval tudi predsednik pokrajine.

V dvorani kina «Grattacielo» so razdelili 400 paketov otrokom občinskih uslužbencev. Pri razdelitvi so bili prisotni župan dr. Franzil, predstavnik vladnega komisariata dr. Capon in pokrajinski odbornik dr. Savona. Na sedežu krožka Acegat v Ulici Roma 15 pa so obdarili otroke Acegatovih uslužbencev. Ob prisotnosti kvestorja dr. Paceja in drugih predstavnikov oblasti so v vojašnici pri Sv. Ivanu razdelili 1.161 paketov otrokom in sirotam vojaških in civilnih članov policijskega zbora. Vodstvo škedenjske železarne «Italsider» je v dvorani kina «Supercinema» razdelilo 320 paketov otrokom delavcev in uradnikov. Poleg tega so izžrebali med prisotnimi otroki dve, med starejšimi pa 24 večjih daril. Otrokom uslužbencev Delavskih zadrug so razdelili pakete v dvorani kina «Moderno» pri Sv. Jakobu, otrokom financarjev pa v kinu «Cristallo». Poleg teh razdeljevanj je bilo v mestu še mnogo drugih slavnosti in obdaritev zlasti v številnih delavskih in drugih krožkih, kjer so predvsem večja podjetja in ustanove, kot je to običaj, obdarila najbolj potrebne otroke.

Darila za mestne redarje na enem izmed križišč

Včeraj popoldne so ob prisotnosti predsednika Vsedržavne ustanove italijanskih upokojencev poslanca Cuzzianitija razdelili 235 darilnih paketov tudi upokojencem, ki živijo v domu «Casa serena» na Lovcu. Razdeljevanju so prisostvovali tudi predstavniki vladnega komisariata, občine in drugih ustanov.

Ponovna dražba za pomol št. VII.

Minister za javna dela Sullo je sporočil, da pripravljajo novo zasebno dražbo za ponovno dodelitev gradnje pomola št. VII. Državni svet je namreč odobril ministrov predlog, da ministrstvo odkupi načrt gradnje od podjetja, ki je zmagalo na prvem natečaju in da podjetje, ki je gradnjo že pričelo, odškodujejo za izvršeno delo. Gradnja pomola št. VII. je bila predvidena v okviru zakona o 45 milijardih in bi morali ta pomol pričeti graditi že pred leti. Zaradi nepravilnosti pri dodelitvi gradnje pa se je celotna stvar zelo zapletla, tako da lahko šele sedaj pričakujemo, da bo gradnja pomola dokončno dodeljena nekemu podjetju in da se bo nato stvarno pričelo z delom.

Goriško-beneški dnevnik

INDUSTRIJSKA CONA IN PORTOROSEGA

Pristaniška družba v Tržiču proti vključitvi v delniško družbo

Vključitev bi pomenila privatizacijo javne ustanove in škodo za koristi vse javnosti - Razprava o osnutku statuta za industrijsko področje

Kot je bilo določeno pred zaključkom sobotne seje pokrajinskega sveta, so se pokrajinski svetovalci sinoči ob 21. uri sestali k ponovni seji, na kateri je bila na dnevnem redu proučitev statuta za bodoči ustroj industrijske cone v Tržiču.

Kot smo že poročali je bil v soboto izglasovan pristop pokrajinske uprave kot ustanovni član k Ustanovi za industrijsko cono, ki bo imela obliko delniške družbe. Ustanovni člani bodo še tržiška občina, IRI in trgovinska zbornica. Ti štirje bodo po osnutku statuta podpisali in plačali 20 milijonov osnovne glavnice in sicer po pet milijonov vsak, preostalih 10 milijonov bodo za sedaj prevzele pokrajina, tržiška občina in trgovinska zbornica, vsaka po eno tretjino, vendar bodo ta dodatni delež odstopile bodočim članom, potem ko bo odobril upravni svet njihov pristop. Med temi bodočimi člani naj bi imele prednost pristopa druge občine tržiškega področja. O podrobnostih s sinočnje seje bomo poročali prihodnjič.

Medtem je že v soboto pristaniška družba iz Tržiča poslala pokrajinskim svetovalcem in občinskim svetovalcem v Tržiču prepis pisma, ki ga je naslovila na tržiškega župana in na predsednika pokrajinske uprave.

V zvezi z odobritvijo statuta in industrijske cone v obliki delniške družbe, ugotavlja upravni odbor te družbe potrebo, da se v pristanišču Portorosega obdrži sedanji juridično-upravni ustroj in je zato proti vključitvi tega trgovskega pristanišča v sklop industrijske cone, ker bi to pomenilo privatizacijo sedanje javne ureditve delovanja tega pristanišča. Ob spoštovanju pristaniške avtonomije zagotavlja družba tudi v bodoče svoje sodelovanje za okrepitev industrije v Tržiču in jamči starim in novim koristnikom pristanišča dobre usluge s svojo preizkušeno delovno silo.

Obenem sporoča občinskim in pokrajinskim upraviteljem, naj bi ponovno intervenirali, da bi vlada odobrila še v tej zakonodajni dobi tiste ukrepe, ki bi omogočili takojšnjo izvedbo tistih pristaniških del, ki so v gradnji.

Namiznoteniški turnir 12. januarja v Gorici

Slovenska prosvetna zveza priredi namiznoteniški turnir, ki bo v soboto, 12. januarja s pričetkom ob 18. uri v dvorani ob Verdijevem korzu št. 13 v Gorici.

1. Pravico do nastopa imajo tekmovalci, ki pripadajo prosvetnim društvom na Goriškem.

2. Nastopajo ekipe s štirimi tekmovalci. Vsaka ekipa se bo pomerila z vsemi ostalimi. Tekme se bodo odigrale na dva dobljena seta. Vsako srečanje predvideva štiri tekme posameznikov in dve dvojic. Pri vsakem srečanju bo torej na razpolago šest točk.

3. Ekipa, ki bo osvojila največ točk, bo prejela prehodni pokal Slovenske prosvetne zveze.

4. Pokal preide v trajno last, če ga je društvo osvojilo dve leti zaporedoma.

5. Prva in druga ekipa dobita še praktične nagrade.

SPZ poziva namiznoteniške igralce, ki se že dalj časa pripravljajo na tekmovanje v svojih društvenih prostorih, naj se prijavijo za turnir na sedežu SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1/I. Vpisovanje se bo zaključilo pred pričetkom tekmovanja. Žrebanje srečanj se bo vršilo v dvorani tik pred pričetkom tekem, se pravi ob 18. uri.

Proslava dneva matere in otroka

Proslavo dneva matere in otroka smo imeli v nedeljo tudi na Goriškem. Osrednja proslava je bila v Gorici v sejni dvorani občinskega sveta. Tu so se poleg predstavnikov oblasti s prefektom, županom in predsednikom pokrajine na čelu, zbrale številne matere in otroci. Zbrane je pozdravil komisar za ONMI dr. Chientaroli, ki je govoril o temi «ljubezen in pokroviteljstvo», ki je bila uradna tema za letošnje proslave. Nato so razdelili 27 materam priznavalne diplome ter 250 darilnih paketov s potrebščinami za dojenčke med najbolj potrebne družine.

Proslave so bile tudi po skoro vseh drugih občinah naše pokrajine. V Sovodnjah so dali častne diplome najbolj vzglednim materam; med odlikovanimi so bile Renata Tomšič, Ana Marija Tomšič in Pierina Bernardis. Razdelili so tudi kakih 20 paketov najpotrebnejšim.

V Steverjanu bo taka proslava danes dopoldne ob 11. uri na županstvu, kjer bo po vsej verjetnosti govoril o pomenu dneva matere in otroka zdravnik dr. Krainer.

GORIŠKI NOGOMET

Derbi tekma v Sovodnjah se je končala neodločeno s 3:3

Zmaga Podgorcev doma proti prvaku liste Farri

Veliko je bilo zanimanje za derbi tekmo med nogometnima ekipama Juventina in Sovodnje, ki so jo odigrali v nedeljo na igrišču v Sovodnjah. Temu primerno je bila tudi precejšnja udeležba navijačev z obeh strani, ki so bodrili vsak svoje igralce.

Igra je potekala precej enakovredno in čeprav so juventinci tehnično boljši so domačini ta nedostatek pokrili in nadoknadili s požrtvovalno igro. Zato so z neodločenim rezultatom 3:3 lahko zadovoljni eni in drugi. Standrežci, ker so pridobili eno točko na tujem igrišču, Sovodenjci pa, ker so rešili eno točko v tekmi z Juventino, ki prihaja tako rekoč iz višje kategorije. Juventina je po tej tekmi še vedno v zgornji polovici lestvice, Sovodenjci pa, ki imajo pet točk manj, so za nekaj mest niže in se bodo morali pri prihodnjih tekmah še potruditi, da bodo izboljšali svoj položaj.

Dve dragoceni točki so pridobili v nedeljo na domačem igrišču tudi nogometaši iz Podgore, ki so premagali prvaka liste Farro z rezultatom 3:2. Domačini so prevladovali tako v prvem kot v drugem polčasu ter je njihova zmaga povsem zaslužena.

Isontina je na domačem igrišču v Standrežu igrala proti ekipi Romans B in tudi dosegla neodločen rezultat z 1:1 ter se s tem rešila zadnjega mesta na lestvici.

Po nedeljskih tekmah je stanje na lestvici te kategorije naslednje:

LESTVICA:

Farra	12	9	1	2	24 13	19
Cormonese	12	7	4	1	21 8	18
Itala	13	8	1	4	25 12	17
S. Lorenzo	12	7	2	3	26 10	16
Caprivese	11	7	2	2	26 10	16
Juventina	13	6	4	3	23 17	16
Sagrado	11	7	1	3	24 14	15
Podgora	12	6	2	4	22 16	14
Moraro	12	4	2	6	17 21	10
Romans B	12	3	3	6	18 21	9
Sovodnje	11	4	1	6	15 23	9
S. Marco	12	4	0	8	13 27	8
Isontina	11	1	2	8	9 25	4
Cormont.	12	2	0	10	8 29	4
L. Capriva	12	0	3	9	11 39	3

Sindikalne vesti

Med 9. in 19. januarjem bo 72 ur trajajoča stavka papirničarjev, ki so jo proglasila vsedržavna vodstva treh sindikalnih strok. Pokrajinska vodstva sindikatov bodo sporazumno določila dneve, ki so najugodnejši za enotno stavko.

Predčasno so razveljavili vsedržavni sporazum, ki sta ga svoj čas podpisali CISL in UIL za šoferje na avtobusnih progah. Pogajanja so se pričela 4. januarja.

PRIMER EVTANAZIJE PRED KOPRSKIM OKROŽNIM SODIŠČEM

Ženi je končal življenje da bi jo rešil trpljenja

Mož, ki je tudi sam skušal narediti samomor, je bil obsojen na eno leto zapora

Pred koprskim okrožnim sodiščem se je moral pred nekaj dnevi zagovarjati 64-letni Anton Stefanič iz Postojne, ki je bil obtožen, da je iz usmiljenja umoril svojo ženo Katarino. Sodniki so ga sicer spoznali za krivega, toda menili so, da obtoženec ni zagrešil dejanja ob popolni duševni uravnovešenosti. Po njihovem mnenju je umoril ženo v trenutku, ko ni bil popolnoma zmožen pravilnega presojanja in hotenja. Zato so ga obsodili po jugoslovanskem kazenskem zakonu, kot sporoča reški dnevnik «La voce del popolo», na najnižjo kazen, in sicer na eno leto zapora.

Ali ima nekdo pravico, da iz usmiljenja vzame svojemu bližnjemu življenje? To vprašanje se postavlja pogostoma juristom, filozofom in sploh vsej javnosti. Odgovori so najrazličnejši, toda dejstvo je, da kazenski zakoni vseh narodov na tem svetu ne priznavajo posameznika pravice, da bi razpolagal, četudi iz humanitarnih razlogov, z življenjem svojega bližnjega.

Stefanič ni bil tega mnenja. Ko je uvidel, da bo morala njegova žena Katarina trpeti grozne muke in bolečine, preden bo izdihnila, je sklenil, da ji bo prihranil to trpljenje.

Že pred 3 leti je njegova žena zbolela za gripo. Poklical je zdravnika in ji ljubeče stregel. Že 28 let sta živela skupaj in čeprav nista imela otrok, je bil njun zakon srečen. Kmalu je žena ozdravela, toda le na videz. Gripa ji je pustila posledice. Iz dneva v dan je bila vedno bolj šibka in niti najskrbnejša nega je ni spravila k sebi. Končno sta se zakonca odločila, da se podata k zdravniku. Ta je ženo skrbno pregledal, toda njegova diagnoza je bila porazna: rak na maternici. Od tistega dne se je v Stefaničevo hišo vselil obup. Mož je skrbno stregel ženi ter ji skušal lajšati dneve, ki so bili že šteti. Vendar pa je upal, da se bo zgodilo nemogoče. Nazadnje so Katarino popadle hude bolečine, ki jih je zdravnik utegnil lajšati samo z injekcijami morfija. Žena je zaradi neznosnih bolečin večkrat prosila moža, naj jo umori. 23. aprila 1960 je bila tragedija pri kraju. Tistega dne zvečer je zdravnik vbrizgnil ženski injekcijo morfija. Opolnoči je mamilo odpovedalo in zopet so jo popadle bolečine. Tedaj je Stefanič zgrabil za oster nož ter prerezal ženi žile na zapestju. Nato si je hotel na isti način vzeti življenje tudi sam. Rane pa ki si jih je prizadejal, niso bile smrtne ter je zato odšel v drvarnico, kjer je hotel dokončno napraviti samomor. Namero mu je preprečila sestra, ki je malo prej našla v sobi mrtvo Katarino in velike madeže krvi na tleh.

«Silos» naprodaj

Odbor za zvezo med raznimi oddelki lokalne železniške uprave je odobril prodajo «silosa» na Trgu Libertà, ki je že nekaj tednov prazen, odkar so preselili v boljše prostore zadnje družine beguncev. Končni sklep mora sprejeti generalno ravnateljstvo železnic v Rimu.

Prodaja «silosa» in obsežnejšega zemljišča, ki je okrog tega velikega poslopja, odpira zanimive urbanistične možnosti, saj bo na ta način obsežno področje prosto za gradnjo novih stanovanjskih, poslovnih in drugih zgradb, s čimer bi se zunanja podoba tega predela popolnoma spremenila.

Veliko poslopje je nekdaj služilo za shranjevanje žita, kasneje je služilo za fašistične organizacije, nato je bila v njem nemška vojska in po vojni begunci.

Kot celotna Južna železnica (Železnica Trst-Ljubljana-Dunaj) je bil tudi «silos» last posebne družbe, ki je to železnico zgradila in upravljala vse do konca prve svetovne vojne. Po razpadu Avstrije pa je vsaka država prevzela v upravo tisti odsek železnice, ki je tekel na njenem ozemlju, tako da so prevzeli družbo v upravo predstavniki Avstrije, Jugoslavije, CSSR, Italije in Madžarske. Tak način upravljanja bi se moral po prvotni pogodbi nadaljevati 50 let in torej do leta 1968. Preteklo leto pa so se zainteresirane države dogovorile, da ta rok skrajšajo in je lastnina odsekov bivše Južne železnice dokončno prešla s 1. januarjem letošnjega leta v last prizadete države.

Obvestilo kokošerejcem

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo sporoča, da bodo dne 10. t.m. začeli razdeljevati krmila za kokoši po znižani ceni.

Kokošerejci lahko dvignejo na kmetijskem nadzorništvu v Ul. Ghega 9 bone za krmila, in sicer po 5 kg za vsakih 25 kokoši. Prispevek znaša 50 odstotkov, tako da morajo za vsak bon, ki da pravico do 5 kg krmil, plačati 200 lir.

Razdeljevanje se bo zaključilo, ko bodo izčrpana v ta namen določena sredstva.

Zaradi padca na cesti je izgubil spomin

Ko je včeraj okrog 17. ure 26-letni Fulvio Ball iz Ul. Zeno 3 šel po Ul. Zandonai, se mu je verjetno spotaknilo in je nerodno padel. Pri tem se je močno udaril v čelo in je zgubil spomin. Nekdo je poklical rešilni avto, da so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na I. kirurški oddelek. Okreval bo v dobrem tednu, če ne bodo nastopile komplikacije.

Na delu se je ponesrečil

Včeraj popoldne okrog 14.30 je prišel po pomoč v goriško civilno bolnišnico 23-letni Silvio Tardivello iz Vidma, ki se je ponesrečil pri svojem delu v Gorici, kjer je zaposlen. Zdravniki so ugotovili, da se je ranil na desni nogi. Nudili so mu prvo pomoč in ga odpustili. Okreval bo v 10 dneh.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 8. t. m. z začetkom ob 19.30 uri zanimiv film:

DIVISIONE «LEBENSBORN»

(Ljubezen na Hitlerjev ukaz)

Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

TRGOVINA S SLOVENIJO NA GORIŠKEM

Blagovni promet v novembru presegel vrednost 486 milijonov

Od tega nad 228.8 milijona uvoza in nad 197 milijonov lir izvoza - Izvoz v druge države dosegel 8.5 milijona lir

Blagovna izmenjava v okviru videmskega sporazuma o malobmejnem prometu je na goriškem področju dosegla v preteklem novembru vrednost preko 486 milijonov lir v obeh smereh. Pri tem uvoz tudi ta mesec daleč prekaša izvoz; iz Slovenije so namreč ta mesec uvozili za 288.3 milijona lir blaga, izvoz pa je dosegel 197.6 milijona.

V novembru je bilo izdanih 16 uvoznih dovoljenj za skupno nekaj nad 54 milijonov lir, poleg tega pa je bilo na carino uvoženega še za 234.2 milijona blaga. Kar se izvoza tiče je bilo izdanih 62 izvoznih dovoljenj za skupno 197.6 milijona lir.

Z dovoljenjem je bila uvožena goveja živina in meso vseh vrst. Pri uvozu na carino pa so na prvem mestu drva in razne druge vrste lesa in lesnih izdelkov v skupni vrednosti nekaj manj kot 180 milijonov lir. Na drugem mestu so cement in cementni izdelki za okrog 23 milijonov, dalje konji za 7.3 milijona, čipke za 7.6 milijona itd.

Pri izvozu je na prvem mestu tekstilno blago in konfekcija za okrog 87 milijonov, električni in hidravlični material za skoro 58 milijonov, ležaji za vozila za 22.2 milijona, papirnati izdelki za 10.1 milijona itd.

S tem v zvezi naj omenimo, da so z Goriškega v istem mesecu izvozili v razne druge države za 8.5 milijona lir blaga in sicer:

Na Dansko jadra za čolne (120 tisoč lir), v Francijo cvetlične vaze (814.000), v Zahodno Nemčijo razne sladkarije (3.9 milijona), v Grčijo furnir (2.5 milijona), v Libijo stole (679.000) in na Madžarsko nadomestne dele za kolesa (490.000).

Stališče PSDI do krize v občinskem svetu

V nedeljo je bila skupščina članov PSDI sekcije Gorica-center. Proučili so razmere, ki so nastale po ostavki občinskih odbornikov. Poročilo je imel sekcijski tajnik Rovis. Spregovorili pa so še prof. Zucalli, Dellago, Candussi, Tacchinardi in drugi. Po obravnavi so na skupščini odobrili resolucijo, v kateri, po temeljiti obravnavi dogodkov v goriški krajevni upravi, odobravajo delovanje sekcijskega tajništva ter se obenem zahvaljujejo odstopivšim odbornikom za njihovo delovanje v odboru in za zadržanje med krizo. Nadalje pozivajo v resoluciji vse manjšinske struje v občinskem svetu, da prisilijo večino krščanske demokracije k odstopu od politike, ki jo je vodila doslej, in preneha z nedejavnostjo na občinskem področju, ki je tako hudo škodovala ekonomskemu in socialnemu napredku našega mesta. PSDI se ponovno obvezuje, da bo nadaljevala svoje delo v opoziciji, dokler ne bo občinska uprava nemudoma, pogumno in odločno posegla na vsa področja javnega značaja. Resolucija pooblašča sekcijsko tajništvo, da na javnem zborovanju bolje seznani volivce z mestnimi upravnimi problemi.

Darila meščanov za mestne stražnike

Goriški lastniki motornih vozil se za «befano» v vedno večjem številu spominjajo mestnih stražnikov. V znak hvaležnosti za celoletno urejanje prometa in za skrb, ki jo ob vsaki priliki kažejo za varnost na cesti, so jim prinesli v nedeljo številna darila, ki so jih položili na glavna križišča. Ker je vseskozi deževalo, so jih pokrili s plastično prevleko. Zvečer so stražniki s tovornikom obšli vsa križišča in darila pripeljali na poveljstvo v Ul. Mazzini.

V ŠTIRIINDVAJSETIH URAH JE PADLO 86 MM DEŽJA

Med Gabrjami, Pečjo in Rupo je bila Vipava podobna velikemu jezeru

Soča je poškodovala gradbišče jezu med Štandrežem in Ločnikom

Zadnje dni prejšnjega tedna je neprestano deževalo. Posebno v soboto in v nedeljo je lilo kot iz škafa. Vremenoslovska postaja na goriškem letališču je izmerila, da je padlo v 24 urah od sobote na nedeljo kar 86 mm dežja, kar je izredno veliko. Zato sta narasli obe goriški reki, Vipava in Soča. Ko pišemo te vrstice, so vsi razlogi za vznemirjenje odveč, stanovalci v bližini rek so se pomirili, vendar je bilo v nedeljo popoldne in zvečer kar precej zaskrbljenosti, posebno med ogroženimi.

Najbolj kritično je bilo v Rupi, kjer je voda pritekla na dvorišče najniže ležeče hiše, od koder je najkrajša pot do reke. Na koncu vasi, onkraj bivše tovarne usnja, pa je voda zalila vse polje okoli hiše, ki je bila kot na otoku. Seveda pa ni bilo nobene nevarnosti, da bi voda vdrla vanjo, ker bi morala narasti vsaj za pol metra, kar bi pomenilo, da bi moralo priteči iz Zgornje Vipavske doline še precej tisočev kub. metrov vode, preden bi predstavljala nevarnost za domačine.

Toda že pri takšnem vodostaju, kot so ga zabeležili v nedeljo po poldne, je imel vsakdo, ki se je peljal po državni cesti iz Gabrij proti Rupi, občutek, kot da se vozi po nasipu, zgrajenem čez laguno. Na obeh straneh je bilo polje preplavljeno z rjavo tekočino, ki je skoraj mirovala. Sem ter tja so štrleli iz nje grmi, drevje in usahla koruzna stebla. Gladina narasle Vipave je segala od pokrajinske ceste za gostilno «Pri Tomažu» pa tja do Peči. Razprostirala se je dalje proti Rupi in za vasjo, vzdolž državne meje, proti Mirnu. Preplavljene so bile vse niže ležeče njive. Voda je segala prav do prečnih nosilcev mosta čez Vipavo. Domačini so nam povedali, da je bilo tudi lani precej vode v strugi, toda toliko kot v nedeljo je ne pomnijo že od leta 1948. Takrat je je bilo skoraj nekoliko več. Pod noč pa je začela polagoma upadati in zjutraj je bila struga napolnjena komaj do roba. Ostalo je le nekaj manjših jezer v kotlinah. Škode poplava ni povzročila.

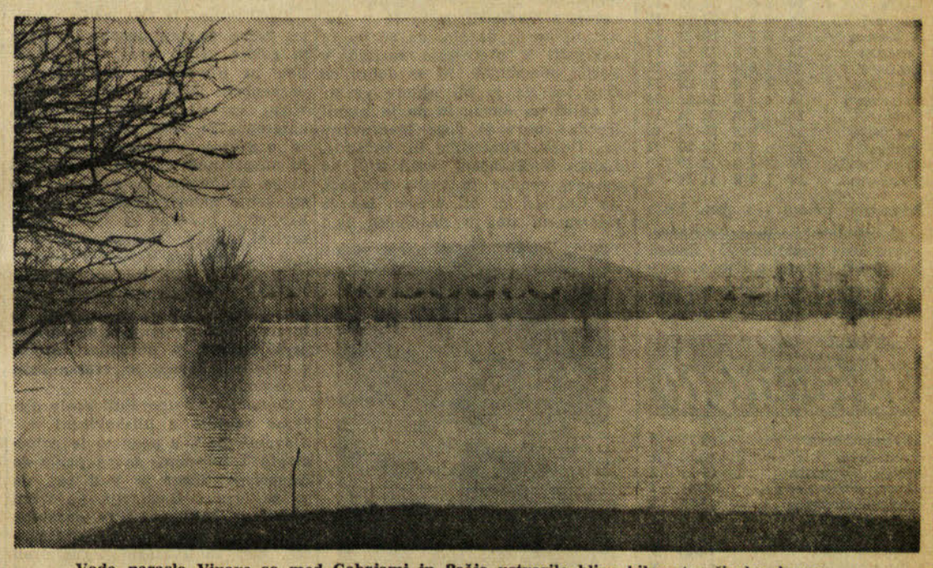

Vode narasle Vipave so med Gabrjami in Pečjo ustvarile blizu kilometer široko jezero

Ne le Vipava, tudi Soča je narasla čez mero. Posebno med Standrežem in Ločnikom je nevarno ogrožala gradbišče jeza, ki ga že nekaj časa gradijo z namenom, da bi zajeli del Soče in jo usmerili po prekopih za namakanje krminsko-gradiškega polja. Prvi je opazil nevarnost čuvaj Giuseppe Grusovin. Okoli 9. ure je poklical gasilce, ki so se z gumijastim čolnom pripeljali do barake, v kateri je pisarna, in odnesli papirje, ki so jih izročili v varstvo karabinjerjem v Štandrežu. Narasla Soča pa je na delovišču vendarle napravila precej škode, ki jo cenijo na nekaj milijonov lir. Razdrla je kakšnih dvajset metrov zasilnega jeza, napravljenega za zaščito delovišča, in odplavila nekaj materiala.

Menični protesti

Po uradnih podatkih trgovinske zbornice je bilo na Goriškem v prvi polovici meseca decembra 788 meničnih protestov. Od teh jih je bilo 491 v Gorici, 145 v Tržiču, 43 v Ronkah, 29 v Gradiški, 18 v Krminu, 17 v Škocjanu, 9 v Turjaku, 8 v Štarancanu, 5 v Doberdobu, 4 v Zagraju, po 3 menični protesti v Foglianu-Redipugli, Moši, Romansu, Steverjanu in Št. Petru ob Soči, po eden pa v Villessah, Sovodnjah, Farri in Dolenjah.

Otroško slavje v Podgori

V okviru dneva matere in otroka je športno društvo iz Podgore v nedeljo dopoldne povabilo kakih 40 otrok iz Podgore in 10 otrok iz Gorice na majhno zakusko. Slavje so priredili v gostinskem obratu v Zadrugi, ki ga vodi Aldo Rožič. Otrokom so postregli s čokolado in slaščicami in kmalu se je razvilo med njimi veselo razpoloženje. Med povabljenimi so bili večinoma otroci v starosti od 10 do 13 let, ki se tudi sami že v precejšnji meri zanimajo za športno dejavnost. Ta svečanost jih bo nedvomno še bolj navezala na domače športno društvo.

Še ena nezgoda v Doberdobu

Včeraj popoldne okrog 15. ure so odpeljali v bolnišnico v Tržiču 30-letno Marijo Ferfolja por. Jarc, doma iz Doberdoba na glavnem trgu št. 1. Žena se je namreč pri sekanju drv na domačem dvorišču usekala v levo roko ter si presekla tudi žilo. V bolnišnici so ji nudili prvo pomoč ter jo pridržali za 8 dni na zdravljenju.

Mladeniča iz Doberdoba sta se ponesrečila v Tržiču

Preteklo nedeljo zvečer se je 18-letni Flavio Ferfolja iz Doberdoba, Rimska ulica 30 vračal s svojo vespo iz Tržiča proti domu. Na zadnjem sedežu je imel prijatelja 19-letnega Maria Ferletiča, prav tako iz Doberdoba, Rimska ulica 26.

Pri Anconeti v Tržiču se je hotel Ferfolja izogniti nekemu avtomobilu, ki mu je prihajal nasproti. Pri tem pa je zadel v cementni steber ob kraju ceste. Oba potnika sta padla z vespe ter dobila pri tem lažje poškodbe. Odpeljali so ju v bolnišnico v Tržiču, kjer so ju pridržali za osem dni na zdravljenju.

Iz prevrnjenega avtomobila so zlezli nepoškodovani

Do kaj nenavadne prometne nezgode je prišlo v nedeljo popoldne v Gradiški. Na srečo pa pri njej ni bilo človeških žrtev, čeprav je sedelo v avtomobilu, ki je bil predmet nenavadne dogodivščine, kar šest potnikov.

Okrog 15.30 je Ermes Lorenzon iz Gradiške vozil svoj avto Opel po Ul. Gorizia v Gradiški v smeri proti Gorici. Blizu gostilne «Alle viole» pa je prišlo pri vozilu do okvare na zadnjem desnem kolesu. Avto je zato nenadoma spremenil smer svoje poti, se prevrnil ter se zaletel v hišo št. 17 v omenjeni ulici.

Poleg šoferja so bili v vozilu še njegova žena Elisa, njun sin in zakonca Renato in Adriana Toss s sinom. Vseh šest se je izkobacalo iz prevrnjenega avtomobila le z malenkostnimi praskami.

Pri napeljavi telefona si je zlomil nogo

Včeraj okrog 10.30 je prišel po pomoč na sedež Zelenega križa 20-letni Claudio Bremec, doma iz Gorice, Ul. Morelli 26, ki se je ponesrečil s kolesom, na katerem je navit kabel za telefonske napeljave.

Z avtom Zelenega križa so ga nemudoma odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da si je mladenič zlomil desno nogo v kolenu ter so ga zato pridržali za 30 dni na zdravljenju.

S skuterja je padel

Ob treh ponoči so včeraj pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 20-letnega Ezia Cuminija iz Gorice, Ul. Casale 28. Fant je namreč padel z vespe, ko se je vračal domov in se pri tem ranil nad levim očesom. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč in ga pridržali za 7 dni na zdravljenju.

Kino

VERDI. 16.00: «Sorpasso», V. Gassman in C. Spaak. Črnobeli film. Zadnja predstava ob 22. uri. Mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

CORSO. 17.15: «Peccati d'estate», D. Gray in M. Carotenuto. Italijanski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.15: «Il bravo soldato Švejk», H. Ruhmann in U. Borsodi. Črnobeli nemški film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 16.30: «Attacco a Okinawa», K. Takakura in M. Mizuki. Japonski črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI-BASSI, Raštel št. 26, tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 10,4 stopinje ob 12. uri, najnižjo 5,8 stopinje ob 3. zjutraj. Povprečne dnevne vlage je bilo 90 odstotkov, dežja je padlo 7,2 mm.

16. kolo nogometnega prvenstva

Vodstvo Interja zopet v nevarnosti

Juve s celotnim izkupičkom - Spodrsljaj Milana na domačih tleh

Na vrhu se lestvica po 16. kolu prvenstva A lige sicer ni bistveno spremenila, vendar se lahko reče, da Inter ni več edini leader razpredelnice. Tik za njim, kar je zelo nevarno, je Juve, ki ima isto število točk. Tema dvema pa sta se nevarno približala Bologna in Spal. Inter v nedeljo ni mogel preko neodločenega izida z Modeno, a kar je najslabše, je prišlo ob zaključku tekme, ki je bila že precej groba, do spopada med igralci. Posledice prav gotovo ne bodo izostale in upamo, da bodo te takšnega značaja, da bodo v prihodnosti preprečile podobne nešportne izpade.

Juventus je sicer prišel do zmage, a s precejšnjim trudom. Podobno bi lahko rekli o Bologni, kateri je pravzaprav sodnik z nepravilnim sojenjem daroval zmago, ki si jo gostje Mantove niso zaslužili. Precejšnje presenečenje je pripravila Catania med gostovanjem v Milanu. Milančani so bili precej zapravljivi in so zastreljali celo enajstmetrovko, zaradi česar ni nič čudnega, če so se morali zadovoljiti le s točko.

Vse ostale tekme, z izjemo Atalanta-Roma in Vicenza-Fiorentina, kjer sta prvi dve zabeležili zmago, so se zaključile z neodločenimi izidi: Spal je odščipnila točko Genoi in isto se je posrečilo Torinu v Neaplju in Sampdorii v Palermu.

A LIGA

IZIDI

*Genoa-Spal	0-0
*Milan-Catania	0-0
*Modena-Inter	0-0
*Juventus-Venezia	2-1
*L.R. Vicenza-Fiorentina	1-0
Bologna-*Mantova	1-0
*Atalanta-Roma	3-1
*Napoli-Torino	2-2
*Palermo-Sampdoria	1-1

LESTVICA

Inter	16	9	5	2	25	9	23
Juventus	16	10	3	3	27	12	23
Bologna	16	11	0	5	41	24	22
Spal	16	8	4	4	24	20	20
Vicenza	16	8	4	4	19	12	20
Atalanta	16	6	7	3	25	21	19
Fiorentina	16	7	4	5	27	15	18
Milan	16	5	8	3	21	16	18
Catania	16	5	6	5	21	30	16
Roma	16	5	5	6	22	19	15
Torino	16	5	4	7	15	19	14
Mantova	16	3	7	6	12	17	13
Modena	16	4	5	7	18	27	13
Genoa	16	4	5	7	17	20	13
Sampdoria	16	4	2	10	16	27	10
Napoli	16	5	2	9	19	26	10
Venezia	16	3	4	9	19	26	10
Palermo	16	2	5	9	10	29	9

Prihodnje tekme (13. jan. 1963)

Bologna-Genoa; Fiorentina-Catania; Milan-Palermo; Modena-L. R. Vicenza; Napoli-Atalanta; Roma-Venezia; Sampdoria-Mantova; Spal-Juventus; Torino-Inter.

MEDNARODNO TEKMOVANJE V SMUČARSKIH TEKIH V BOHINJU

Med člani in v štafeti popoln uspeh za Poljake

Izreden nastop člana italijanske ekipe Guida Della Mee

BOHINJ, 7. — V dveh dneh mednarodnega tekmovanja v smučarskih tekih so si Poljaki, vsi brez izjeme v najboljši formi, osvojili kar dve zmagi. Slabo vreme ni v soboto ustavilo 23-letnega Poljaka Joszefa Gutmisiage, da je v teku članov prišel prvi na cilj malo pred odličnim tekmovalcem Italije Guidom Della Meo. Med favoriti za sobotni tek na 15 km sta bila zmagovalec in predvsem poljski državni prvak Zelek, ki pa se je prevaral pri mazanju smuči, zaradi česar je moral celo odstopiti. Gutmisiaka je prišel na cilj popolnoma svež in bi tudi nadaljeval pot, da ga niso prav gledalci opozorili na konec napora. Preseneča pa uvrstitev Della Mee, ki je po drugem krogu odvzel Avstrijcu Koglerju drugo mesto in ga obdržal do konca, medtem ko se je moral Avstrijec zadovoljiti s tretjim.

Med Jugoslovani se je najbolj obnesel Cveto Pavčič, ki je zasedel deveto mesto. Takoj za njim pa je bil Gašper Kordež, ki se je uvrstil na dvanajsto.

V mladinski konkurenci je na 7,5 km dolgi progi zmagal Pavel Kobilica (Gorje), medtem ko prvega tujca najdemo z Italijanom Pierinom Vuerichom na sedmem mestu. Med mladinkami je bila najboljša domačinka Ivanka Repinc, med članicami pa je zmagala Avstrijka Heiderun Ludwig pred domačinkama Jožico Grilc in Alenko Lipovšek.

V nedeljo pa so bili v Bohinju na sporedu štafetni teki. Člani so tekmovali na 3x10 km dolgi progi, mladinci, članice in mladinke pa na 3x5 km. Med člani je Poljska ponovno slavila zmago, medtem ko je Italija zasedla, posebno po zaslugi odličnega Della Mee, ki je sredi proge dohitel Cveta Pavčiča in nato tudi Avstrijca Vetterja nadvse častno drugo mesto. Tudi tokrat so se morali Avstrijci zadovoljiti z tretjim mestom. Četrto mesto pa je pripadlo prvi jugoslovanski štafeti, ki je nastopila v postavi Kordež - Lakota - Pavčič, drugemu moštvu domačih sil pa je uspelo uvrstiti se na šesto mesto. Izidi so naslednji:

V SOBOTO

ČLANI: 1. JOSEF GUTMISIAGA (Polj.) 53:52, 2. Guido Della Mea (It.) 54:33, 3. Anton Kogler 54:51, 4. Willy Kastinger 55:09, 5. Franz Scherubl (vsi Avstrija) 56:12, 6. Mario Morassi (It.) 56:34, 7. Hermann Lackner 56:37, 8. Franz Dernoschnig 56:49, 9. Franz Vetter (vsi Avstrija) 56:51, 10. Cveto Pavčič (Enotnost) 56:58, 11. Broanislav Gut

MLADINCI: 1. PAVEL KOBILICA (Gorje) 28:56, 2. Egon Karpač 29:38, 3. Mirko Kranjčan (oba Fužinar) 29:53.

MLADINKE: 1. IVANKA REPINC (Bohinj) 25:32, 2. Pavla Puc (Gorje) 25:58, 3. Majda Mlatej (Fužinar) 26:11.

ČLANICE: 1. LUDWIG HEIDERUN (Avst.) 21:56, 2. Jožica Grilc (Lovrenc) 26:17, 23. Alenka Lipovšek (Enotnost) 28:56.

V NEDELJO

ČLANI 3x10 km: 1. POLJSKA 1;53:05 (Gut Bronislav 37:48, Kazimir Zelek 38:22, Gut Misiaga Josef 36:55) 2. Italija 1;55:02 (A. Vuerich 39:36, Mario Morassi 39:16, Guido Della Mea 36:10) 3. Avstrija II. 1;55:24 (Hermann Lackner 38:43, Franz Dernoschnig 38:07, Franz Vetter 38:34) 4. Jugoslavija I. 1;56:35 (Gašper Kordež 39:44, Franc Lakota 37:53, Cveto Pavčič 38:59), 5. Avstrija I. 1;57:21, 6. Jugoslavija II. 1;58:25, 7. Jugoslavija IV. 2;00.44.

MLADINCI: 1. JUGOSLAVIJA 58:42 (Mirko Krančan 20:19, Alojz Kerštajn 19:23, Egon Karpač 20:00) 2. Italija 1;02:37 (M. Vuerich 21:27, B. Piussi 29:33, Pierino Vuerich 19:37), 3. kombinirana štafeta Rateče-Mojstrana 1;03:58.

ČLANICE — MLADINKE: 1. MOJSTRANA 1;14:54 (Cindrič, Pšenica, Rekar) 2. kombinirana štafeta Bohinj-Gorje-Fužinar 1;20,26.

V ADELBODENU

Leo Lacroix zmagovalec v slalomu

ADELBODEN, 7. — Francoz Leo Lacroix, ki včeraj v veleslalomu ni imel sreče, se je danes oddolžil z zmago v slalomu. 25-letni Francoz je prevozil zelo težko progo v 2'25"5 ter je pustil za seboj Nemca Wagnerbergerja in Leitnerja ter zmagovalca veleslaloma Švicarja Grunenfelderja, ki je zasedel četrto mesto. Italijana Carlo Senoner in Felice De Nicolò sta se uvrstila na 5. in 6. mesto, medtem ko sta Milianti in Piazzalunga na seznamu izpadlih ali diskvalificiranih.

Vrstni red na cilju je naslednji:
1. LEO LACROIX (Fr.) 2'25"5
2. Fritz Wagnerberger (Z. Nem.) 2'26"22
3. Ludwig Leitner (Z. Nemčija) 2'26"72
4. Georgers Grunenfelder (Šv.) 2'26"84
5. Carlo Senoner (It.) 2'29"76
6. Felice De Nicolò (It.) 2'30"25
7. Herman Muchenchnabel (Avstrija) 2'30"26
8. Bruno Zryd (Švica) 2'30"35
9. Helmut Schranz (Av.) 2'30"40
10. Ernet Falch (Av.) 2'30"56

Polemika o umetnostnih smereh v Moskvi

(Nadaljevanje s 3. strani)

kakor tudi, da ste temu nasprotni. Obračamo se na vas s prošnjo, da na področju likovne umetnosti zavrete vračanje na nekdanje metode, ki so docela nasprotne duhu našega časa.»

V vseh moskovskih klubih so ljudje vzplamteli v ognjevitih diskusijah: od literatov do filmskih delavcev, od slikarja do novinarja. Slikarstvo se je spremenilo v prvorazredno politično vprašanje. O njem se razpravlja na sestankih organizacij na isti način kot o produktivnosti dela v industriji, ali setvi koruze v poljedelstvu. V časopisju so pisma državljanov in članki akademikov slehernі dan začeli izpolnjevati s slikarskim kompleksom vrste stolpcev.

Centralni komite je v zvezi s tem diskusijskim osjim gnezdom odločil sklicati široko posvetovanje. V dvorcu na Leninskih gorah, kjer se je sprejem vršil, se je zbralo okrog 140 pisateljev, slikarjev, filmskih delavcev vseh skupin in smeri, skupno s predstavniki CK. Pred udeleženci tega «razgovora o umetnosti», kot je bil uradno imenovan ta sestanek, so bile primerjalno razstavljene slike Sedova, Deineke in Gerasimova na eni in platna kritiziranih Falka, Nikanova in Vahnjecova na drugi strani. Osnovo za diskusijo je postavil sekretar CK, predsednik ideološke komisije Leonid Iljičov: «Razgaljajoč Stalinov kult osebnosti, partija zavrača vse, kar bi utegnilo zavirati našo pot. Vendar ni moč dovoliti, da se pod videzom borbe proti kultu osebnosti razbijajo in slabe socialistična družba, socialistična ideologija in socialistična kultura. Razgaljenje kulta osebnosti in premagovanje njegovih posledic ne smeta slabiti, temveč krepiti naše sile. Če bomo mi pod videzom kritike posledic kulta osebnosti udarjali po naši družbi in naši ideologiji, ne bomo izgradili velike umetnosti komunizma, marveč bomo izgubili še to, kar smo ustvarili.»

S tem načelom so se v bistvu strinjali vsi. Vendar ne tudi z načinom, kako ohraniti ter izvajati to načelo. Ehrenburg, na primer, je v nasprotju z akademiki zastopal potrebo raznoličnosti slikarskega izraza, kakor tudi potrebo revalorizacije ruskega slikarstva 20 let, ki je označevalo sodobno umetnost Evrope, a ga je akademski absolutizem postavil na indeks. «Tudi Chagall je bil komunist, toda slike mu vise v magacinih Tretjakovke.»

In opaziti je bilo, da so prišle do besede vse struje in tendence. «Mi nikomur ne zapiramo ust,» je pripomnil Hruščov, upirajoč prst proti mladim, «toda jasno vam pravimo, da se ne strinjamo z nekaterimi oblikami umetnosti, ker ne prispevajo k dvigu estetskega okusa našega ljudstva.»

Izneseno je bilo tudi mnenje (slikar Zukov), da je akademsko slikarstvo «pokvarilo okus ljudstva, ker so bila vrinjena kot umetniška dela nekatera platna, ki bi kvečjemu mogla služiti za dekoracijo železniških postaj in okrevališč.»

Diskusije se je udeležilo trideset prisotnih. Hruščov je tudi izjavil, da se bo v prvi polovici januarja vršil še en tak sestanek. Doslej so akademiki zbrali več točk v svoj prid, toda tudi avantgardisti ne kažejo pripravljenosti, da bi se odpovedali svojim argumentom. Januarski sestanek bi moral s pomočjo nove primerjave prinesti tudi rešitev, v kolikor se vprašanje slikarstva sploh more rešiti na sestankih. Dotlej pa ostane pomen (kvalitetno nov) te diskusije v svobodnem primerjanju idej celo takrat, ko se ta ne strinjajo z uradnimi stališči, kakor tudi nadaljnjem primerjanju na razstavnih zidovih Manježa, ne glede na vse kritike «ortodoksnih» in «neortodoksnih» platen. Akademiki so sicer postavili zahtevo, naj se formalisti umaknejo z razstave, toda se zanjo nihče ni zmenil. Govori se, da bi o tem moral odločiti «ljudski plebiscit obiskovalcev».

B LIGA

IZIDI

*Bari-Como	3-1
*Brescia-Cosenza	odl.
*Cagliari-Triestina	2-2
*Catanzaro-Messina	1-1
*Foggia-Alessandria	1-0
Padova-*Lazio	3-2
*Lecco-Verona	2-1
Udinese-*Lucchese	3-2
*Pro Patria-Parma	5-0
*Simmenthal-Samb.	3-1

LESTVICA

Messina	16	9	6	1	28	15	24
Bari	16	6	9	1	22	12	21
Brescia	15	7	6	2	20	12	20
Foggia	16	9	2	5	31	24	20
Padova	16	8	4	4	24	18	20
Pro Patria	16	8	4	4	24	18	20
Lecco	16	5	8	3	18	16	18
Verona	16	5	7	4	17	13	17
Lazio	16	4	9	3	18	16	17
Cagliari	16	4	8	4	17	14	16
S Monza	16	5	5	6	20	22	15
Cosenza	15	4	6	5	12	18	14
Udinese	16	4	6	6	28	28	14
Triestina	16	4	6	6	23	28	14
Catanzaro	16	4	6	6	14	22	14
Como	16	5	3	8	22	24	13
Lucchese	16	5	2	9	20	25	12
Parma	16	4	4	8	13	25	12
Alessandria	16	3	4	9	12	19	10
Sambened.	16	1	7	8	11	24	9

Prihodnje tekme (13. jan. 1963)

Alessandria-Lucchese; Catanzaro-Cagliari; Como-Verona; Cosenza-Foggia; Lecco-Pro Patria; Messina-Bari; Padova-Simm. Monza; Sambenedettese-Parma; TRIESTINA-Lazio; Udinese-Brescia.

Totocalcio

Atalanta-Roma	(3-1)	1
Genoa-Spal	(0-0)	X
Juventus-Venezia	(2-1)	1
Vicenza-Fiorentina	(1-0)	1
Mantova-Bologna	(0-1)	2
Milan-Catania	(0-0)	X
Modena-Inter	(0-0)	X
Napoli-Torino	(2-2)	X
Palermo-Sampdoria	(1-1)	X
Catanzaro-Messina	(1-1)	X
Lazio-Padova	(2:3)	2
Mestrina-Novara	(0-1)	2
Trani-Taranto	(1-0)	1

KVOTE

13 — 184.000.000 lir
12 — 7.092.000 »

TOTIP

1 X 2 1 2 2 1 2 1 2 2 1

KVOTE

12 — 1.475.408 lir
11 — 59.016 »
10 — 7.176 »

V 16. kolu prvenstva

Triestina iz Cagliarija z 2:2 (0:1) in z dragoceno točko

STRELCI: v 46' p. p. Torriglia; v 11' d. p. Ronconi, v 20' Orlando, v 38' Santelli.

CAGLIARI: Colombo; Martiradonna, Spinesi; Mazzucchi, Vescovi, Longo; Torriglia, Rizzo, Ronconi, Gagliardi, Congiu.

TRIESTINA: Mezzi; Frigeri, Vitali; Dalio, Mercusa, Sadar; Mantovani, Trevisan, Orlando, Porro, Santelli.

SODNIK: Rancher iz Rima.

KOTJE: 6:2 za Triestino.

GLEDALCEV: 10.000.

Triestini je zadostovalo 18 minut napadalne igre, da je poravnala račun s Cagliarijem in to v trenutku, ko je kazalo, da se bo ta zaključil s precejšnjo razliko v korist domačinov. In še dobro za Cagliari, da je bil njihov vratar v odličnem dnevu in da je branil izredno nevarne žoge Mantovanija, Dalia, Santellija in Orlanda. Lahko bi Tržačani prišli tudi do zmage, vendar je treba priznati, da Cagliari ni bil vreden takega udarca in da je neodločen izid pravična nagrada za obe moštvi.

ORLANDO

Za Triestino je Cagliariju pobrana točka že lep uspeh. Do tega so gostje prišli zaradi dobre taktike in borbenosti. Dalio je takoj prevzel vlogo «prostega» pred Merkuzo, kateremu je tako pripomogel, da se je z večjo vnemo posvetil kritju nasprotnega igralca, ki je igral vlogo srednjega napadalca. Oba sta svojo nalogo odlično izpeljala, kar velja posebno za Dalia, ki je zaviral napade domačinov, načenjal protinapade lastnega moštva in kadar je bila prilika, je brez oklevanja z ostrimi streli motil nasprotnega vratarja. In prav ta igralec je že po petih minutah igre prvič spravil v nevarnost mrežo gostiteljev, katero je vratar rešil s pestmi.

Domačini so uporabili svojo običajno taktiko z bliskovitimi menjavami mest, a prav to je pripomoglo Tržačanom, da so prišli do izenačenja. Sicer je tudi res, da so se igralci Cagliarija po dveh doseženih golih zaprli v obrambo in premalo pazili na središče igrišča, kjer so Tržačani organizirali protinapade, s katerimi so najprej zmanjšali rezultat, kasneje pa so tudi izenačili.

Začetek je nosil barve Triestine, ki pa je morala popustiti. Prehiter tempo je lahko pomenil tudi nevarnost in prehitro izčrpanost. Ves polčas je potekal z napadi z ene in druge strani, a prvi gol je padel šele v 45', ko je Torriglia s točnim strelom z glavo spravil žogo neubranljivo v Mezzijevo mrežo.

V drugem delu tekme, pa čeprav je Triestina hotela ohraniti vajeti igre v svojih rokah, je Congiu podal Ronconiju žogo, katero je slednji prisebno spravil z neubranljivim strelom v mrežo. Tržačani so sicer zahtevali priznanje off-sida, toda sodnik gola ni hotel razveljaviti. Cagliari je vztrajal v napadu, vendar Triestina ni več klonila. 7 minut po Ronconijevem strelu je sodnik razveljavil Santellijev gol, a že dve minuti kasneje se je Orlandu končno le posrečilo zadeti v cilj, medtem ko se je Santelli v 38' maščeval in zadal bivšim klubskim tovarišem drugi udarec, ki je pomenil delitev točk.

SANTELLI

MILAN, 7. — Vodstvo nogometne zveze je potrdilo, da bo tekma III. kola turnirja za italijanski pokal 1962-63 Inter-Padova v sredo ob 14.30 na stadionu San Siro.

OB ZAKLJUČKU NEMŠKO-AVSTRIJSKE TURNEJE SKAKALCEV

Po štirih nastopih *Norvežan Engan* na prvem mestu

BISCHOFSHOFEN, 7. — V nedeljo se je v tem gornještajerskem zimskem središču zaključila s četrtim nastopom skoraj vseh najboljših skakalcev sveta letošnja nemško-avstrijska novoletna turneja.

Največje zanimanje je vladalo za nastop velikih favoritov te konkurence z Norvežanom Enganom na čelu, ki pa je v nedeljo nezanesljivo skakal. To samo v prvi seriji skokov. V drugi, ko so zaletišče podaljšali za pet metrov, pa se je Norvežan oddolžil z najdaljšim skokom dneva 97,5 m. Norvežan se je v nedeljskem tekmovanju moral zadovoljiti s četrtim mestom, kar pa mu ni preprečilo, da je v končni lestvici po štirih tekmah že tradicionalne novoletne turneje zasedel prvo mesto pred rojakom Yggesethom, Nemcem Bolkartom in presenetljivim Američanom Balfanzom.

Jugoslovani so tokrat skakali bolje, pa čeprav so zaradi prekratke daljave precej zaostali. Najboljši je bil Oman, ki je zasedel v skupni oceni 23. mesto. Za njim so se uvrstili Zajc na 27., Jemc 33. in končno Nahtigal, ki je zasedel 37. mesto.

Trojica jugoslovanskih skakalcev in sicer Oman, Jemc in Zajc bo skupno z drugimi elitnimi skakalci nastopila tudi v Sovjetski zvezi in sicer v Moskvi in v Gorkem.

Izidi nastopa v Bischofshofnu so naslednji:

1. YGGESETH (Norveška) 205,0 (79,5, 96)
2. Brandtzaeg (Norv.) 199,5 (83, 89)
3. Balfanz (ZDA) 197,5 (76, 91)
4. Engan (Norveška) 195,4 (72,5, 97,5), 5. Bolkart (ZN) 191,8 (76,5, 85), 6. Preiml (Avstrija) 188,4 (77,5, 88,5), 7. Eggert (Avstrija) 186,8 (80, 84), 8. Aimoni (Italija) 186,6. (73,5, 89), 9. Kurz (ZN) (75, 85), 10. Gölser (Avstrija) 185,6 (78, 89,5), 11. Happle (ZN), 12. Heigenhauser (Avstrija), 13. Lacziak (Poljska), 14. Müller (Avstrija), 15. Thoma (ZN)...

25. Jemc (Jug.) 169,9 (73,5, 79,5), 29. Oman (Jug.) 166,5 (68, 77,5), 31. Zajc (Jug.) 165,1 (70, 77,5), 38. Nahtigal (Jug.) 158,1 (65,5, 73,5).

KONČNA LESTVICA

(po nastopih v Oberstdorfu, Garmischu, Innsbrucku in Bischofshofnu)

1. ENGAN 870,7
2. Yggeseth 819,7
3. Bolkart 816,8
4. Balfanz 801,2
5. Brandtzaeg 800,7
6. Thoma 779,3
7. Lacziak 759,9
8. Egger 758,8
9. Iliniemi (Finska) 746,8
10. Matoš (ČSSR) 742,3 itd.

V SMUČARSKIH TEKIH NA ŠVEDSKEM

Italijan De Dorigo četrti za švedsko trojico

Pred njim so se uvrstili Roennlund, Persson in Jernberg

LIMA, 7. — Italijanski smučarski tekmovalci za nordijske discipline, ki so na treningu na Švedskem, so se v nedeljo pomerili z domačimi specialisti v tej panogi. Marcello De Dorigo je v ostri borbi z najboljšimi švedskimi tekmovalci zasedel zavidljivo četrto mesto in sicer za zmagovalcem Assarjem Roennlundom, Rognarjem Perssonom in svetovnim prvakom Jernbergom. Italijan je startal takoj za Roennlundom in Norvežanom Haroldom Groenningenom. De Dorigo seveda švedskega prvaka in niti ostalih dveh članov domače ekipe ni mogel dohiteti, medtem ko je prav na cilju prehitel Norvežana in ga pustil tako na četrtem mestu.

Tudi Franco Nones je zabeležil izreden uspeh in je zasedel skupno s svetovnim prvakom Fincem Eerom Maentyrantom sedmo mesto. Ostali Italijani so zasedli z Di Bono enajsto, z Manfrojem štirinajsto mesto, medtem ko so drugi še bolj zaostali. Tekma je potekala na sedem km dolgi progi ki so jo tekmovalci presmučali trikrat. Proga je bila zelo težka in tekmovanje je potekalo v precejšnjem mrazu, saj je termometer kazal 18 pod ničlo. Vrstni red na cilju je naslednji:

1. ASSAR ROENNLUND (Švedska) 1.14'43"; 2. Rognar Persson (Švedska) 1.16'43"; 3. Jernberg (Švedska) 1.17'22"; 4. Marcello De Dorigo (Italija) 1.17'35"; 5. Harold Groenningen (Norveška) 1.17'44'; 6. Sture Grahn (Švedska) 1.17'55"; 7. Eero Maentyranta (Finska) in Franco Nones (Italija) 1:17'58"; 9. T. Samuelsson (Švedska) 1.18'44"; 10. Magnar Lundemo (Norveška) 1.18'52" itd.

KOŠARKA

VARESE, 7. — Po treh dneh tekmovanja se je v nedeljo zaključil turnir za trofejo «Guido in Giuseppe Borghi». Zmagal je domači Ignis, ki je v finalu po podaljšku igre premagal Beograd 96:92 (38:42, 84:84).

V tekmi za tretje in četrto mesto je domači Prealpi premagal RF Bruxelles 72:71 (33:37).

Kako sem ugonobil Tuhačevskega

3.

Delala sta dve uri in napravila skico za tajni arhiv. Ta arhiv je bil sestavljen iz petnajstih pisem in spomenice, v glavnem «ad memoria» nekega agenta, ki je bil določen, da pošilja Wehrmachtu vsa obvestila o zvezah z Rdečo armado. K temu so bili dodani še poročila o prisluškovanju telefonskim razgovorom med nemškimi štabnimi oficirji, nato prepisi ukradenih pisem in zapiskov, kakor tudi eno pismo samega Tuhačevskega.

To pismo je bilo precej drugačno in v njem so bila omenjena na nekaterih mestih prejšnja pisma. V drugih dokumentih so bila navedena imena ruskih oficirjev, ki se strinjajo z uporniškim razpoloženjem maršala Tuhačevskega, hkrati pa je bil zraven tudi spis nemških oficirjev, ki niso zadovoljni s Hitlerjevim režimom. Ves arhiv je nosil pečate organizacije admirala Canarisa in v njem je bilo tudi pismo z njigovim podpisom, naslovljeno na Hitlerja.

V prvem pismu je Canaris poročal Hitlerju, da se bo sprijateljil s temi nemškimi oficirji, za katere obstajajo podatki, da so sovražno razpoloženi nasproti nacističnemu režimu, ter da se bo delal, kot da jim je pripravljen pomagati. On bi na ta način, če bi sprejeli njegovo ponudbo, mogel zvedeti za njihove načrte in namene.

Medtem ko sta se razgovarjala o tem delu načrta, sta se Alfred in Berens nekolikokrat sladko nasmehnila. V vrstah Sicherheitsdiensta so bili ljudje, ki so že tedaj predpostavljali, da organizira «mali admiral» podtalno gibanje proti führerju. V njegovem pismu (ki ga on ni nikdar videl, a še manj napisal) je bilo govora o nemških izdajalcih, a na nekem mestu je bilo kakor mimo grede omenjeno, da imajo tudi Sovjeti izdajalce v svojem taboru, da pa je to njihova stvar.

Po tem načrtu naj bi Hitler odgovoril (in odgovor je bil avtentičen), da meni, da je ta ideja v osnovi dobra, da se vsa stvar preda Martinu Bormannu. Bormann bi poslal to nalogo Heidrichu in zahteval, da bi vse ljudi iz Wehrmachta, katerih imena so omenjena v tem dokumentu, imeli pod diskretnim nadzorstvom. Ta arhiv naj bi bil v prostorih Heidrichove organizacije in samo nekaj najbolj zanesljivih članov Sicherheitsdiensta naj bi imelo pristop do njih.

Enega izmed njih pa, ki nujno potrebuje denar, zapelje skušnjava, da proda ta obvestila tajni službi Sovjetske zveze. In ta človek bo Alfred. A sedaj poglejmo — je nadaljeval Berens — kakšne podpise naj ponaredi tvoj človek. Naravno je, da mora biti na prvem mestu podpis samega Tuhačevskega. Imamo neka njegova pisma in protokole, ki jih je podpisal leta 1926. Ne vem, kje so sedaj, a brez dvoma jih bomo lahko našli. Nato so tu podpisi Bormanna in Canarisa, do katerih ne bo težko priti, kakor tudi podpisi naših kolegov iz Wehrmachta. Ta del naloge, bo tu pa tam težji, ker si ne dopisujemo mnogo s Tirtiptzuferjem. V vsakem primeru je verjetno, da ne bomo mogli dobiti prav vseh podpisov ljudi, ki so nam potrebni.

— Vsekakor ne moremo kar tako oditi in jih prositi, da se nam podpišejo na prazen kos papirja — je pripomnil Alfred.

— Seveda, ne bomo mogli, vendar so načini, da pridemo do njih. Vsi podpisujejo čeke in pišejo pisma prijateljem, raznim podjetjem itd. — za trenutek je pomolčal, kakor da razmišlja o nečem, nato pa je nadaljeval: — Največ težkoč nam bo delal problem, kako priti do službenih pečatov. Zdeti se mora, da je vsak dokument šel skozi vse predpisane kanale z vsemi običajnimi formalnostmi. Zaradi tega nam bodo potrebni pečati Wehrmachta za «strogo zaupne» in «zaupne» dokumente, kakor tudi še pet ali šest drugih žigov, ki jih oni uporabljajo. Razmišljaj o tem, in pokliči me, kakor hitro najdeš človeka, ki bo primeren za izvedbo falzifikatov. Ali te še kaj zanima?

Alfred je že vstal, bil je nemiren in je želel, da čimprej začne svoj posel. Namršil je za trenutek obrvi, a nato je vprašal:

— Ali bodo ta pisma pisana s pisalnim strojem?

Berens je pokimal pritrdilno z glavo in je odgovoril:

— Pretežno da.

— V tem primeru nam bo potrebnih nekaj pisalnih strojev. V štabu Wehrmachta se uporabljajo stroji z velikimi črkami. Pogledal bom, ali lahko nabavim neki ruski pisalni stroj za Tuhačevskega.

Berens se je zadovoljno nasmehnil.

— Odlično! Dovolj nam bosta dva ali trije dnevi. To bo dovolj dolga doba, da zberemo, kar želimo.

Alfred je zamišljen zapustil Berensovo pisarno. Zavedal se je težavnosti naloge, ki mu je bila poverjena, in kakšnim neugodnostim gre naproti, če mu ne uspe. Ni mogel pričakovati, da bo tako lahko in hitro našel tiskarja ali graverja, ki pristane na to delo. Falzifikat prve vrste, ki se odkrije z utravioletnimi žarki, ni nič vreden, a slab falzifikat lahko da z nekaj sreče odlične rezultate. Če se gleda na stvar s tega stališča, sploh ni važno, koga bo našel s pogojem, da bo rezultat njegovega dela sprejemljiv. Toda Alfred je vedel, da to ne bo tako lahko, ker je Heidrich velik dlakocepec in želi, da se vsaka stvar izvede čimbolj popolno.

Alfred je imel še enkrat priložnost, da je občudoval Heidrichovo prizadevnost in domiselnost. Ta načrt je dejansko bil izveden, Heidrichu ni bilo para v nemški tajni službi. Himmler, bivši živinorejec, je bil tu pa tam oprezen človek in se ni hotel spuščati v nobeno pustolovščino. Njegov duh ni bil toliko tenkočuten, da bi si osvojil take vrste spletko.

Alfred je prosil svojo tajnico, naj mu prinese spisek vseh tiskarjev in graverjev, ki so delali za Sicherheitsdienst. Deset minut kasneje je videl, da je bil njegov strah upravičen, našel ni niti enega tiskarja ali graverja, ki bi mu ustrezal. Vzel je klobuk in dežni plašč. Odločil se je, da pregleda arhiv nacionalsocialistične stranke za Berlin, a zavedal se je, da če najde nekega tiskarja ali graverja, ta ne bo «najboljši v Nemčiji». Poleg tega samo članstvo v nacional socialistični stranki ni bilo zadostno jamstvo, da je ta človek zanesljiv, gotovo ne s stališča varnostne službe. Medtem ko je odhajal iz poslopja, se je spomnil še nečesa: kako naj pride do teh ljudi? Ni bila ravno prijetna stvar stopiti v neko tiskarno in iskati človeka, ki zna falzificirati podpise članov nemškega generalštaba. Dejansko, dobil je eno izmed najbolj čudnih nalog. Šef arhiva nacionalsocialistične stranke je radovedno pogledal Neuoxa, ko mu je ta razlagal, kaj želi. Toda ko mu je pokazal svoja pooblastila in izkaznico člana Sicherheitsdiensta, ni šef postavljal več nobenega vprašanja in čez kako minuto je imel Alfred pet imen in naslovov, ki so bili vsi v območju kakih petnajst kilometrov. Začetek ni bil ravno slab, nekaj bo že našel. Zahvalil se je prijazno šefu in odšel k prvemu tiskarju.

Bila je to mala delavnica v četrti Standau. Z oken in vrat je že skoraj izginila zelena barva. Nad vrati je bilo napisano s starinskimi črkami: «Tiskarna Eberhard». Na takšnih krajih se je rodila nacionalsocialistična stranka, je pomislil Alfred, ko je vstopil.

Ko je odprl vrata je odjeknil v tiskarno, v kateri se je slišalo ropotanje starih strojev, oster zvok zvonca. Pojavil se je človek, star kakor stroji, ki si je brisal roke, umazane od tiskarskega črnila, v neverjetno umazan predpasnik. Starčevo lice se ni razlilo v smehljaj, ko se je rokoval z Alfredom. Gledal ga je sumljivo.

— Dober dan — sem rekel veselo. — Želel bi, da mi tiskate neke vizitke. Skupno petsto kosov. Ali lahko storite to?

— To je odvisno od marsičesa — je odgovoril starec in je prinesel neko knjigo z vzorci, ki je bila vsa zamazana. — Poglejte in recite mi, kakšne vrste črk želite.

Izročil je Alfredu album z vizitkami in raznimi vrstami črk. Čakal je potrpežljivo. Alfred je prelistal vse strani in je na koncu našel to, kar je iskal.

— Napravili mi boste takšno vizitko. Želim, da jo opremite na oglu s simbolom, tj. da načrtate par škarij. Vedite, da sem krojač. Starec je pogledal njegov precej ponošeni dežni plašč in Alfred se je zavedal, da ni izbral ravno n[illegible] poklica. Hlinil pa se je, kakor da sploh ne posveča pažnje starcu in je začel pisati besedilo, katero je želel na vizitki. Počutil se je precej neugodno. Ni vedel, kam ga bo to spravilo. Sploh ni potreboval vizitk, vendar je želel, da na kak način vzpostavi stik s tem človekom in da se razgovarja z njim.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. —
Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst